

REPENSAR LA PARTICIPACIÓ EN CLAU DE GOVERNANÇA

EXPERIÈNCIA PARTICIPATIVA A UN AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA

Autor: Ferran Crespoi Torres

Tutora: Dra. Ana M. Novella

EDUCACIÓ EN VALORS I CIUTADANIA

TREBALL FINAL DE MÀSTER

Curs 2018-2019

Juny 2019

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Artesans del nostre propi creixement

Que creiem que les coses es poden canviar; que reaccionem amb astúcia davant l'agressió, que volem comprendre el món des de la complexitat que el conforma.

Artesans del nostre propi creixement

Que estem convençuts que viure és més que existir; que estem segurs que el joc, el cant i la paraula valen més que tot un exèrcit; que intentem aixecar-nos ràpid quan ens entrebanquem.

Artesans del nostre propi creixement

Que som crítics davant la societat, que vivim la diversitat com a part de nosaltres mateixos; que rebutgem l'odi i l'opressió.

(Anònim)

AGRAÏMENTS

Un treball com el present no es pot concebre com un treball individual. El treball en qüestió és el resultat col·lectiu de totes les persones que, d'una manera o altra, han ajudat a donar-hi forma. A totes aquestes persones les hi corresponen unes paraules d'agraïment.

En primer lloc, cal agrair aquest treball a la petita gran família de l'**Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran**. Per acollir-me fa quinze anys amb els braços oberts i per acollir, de la mateixa manera, aquest projecte:

A tots els **Infants i Joves** de l'Agrupament. En especial al **Consell d'Infants**. Gràcies per voler participar d'aquest projecte amb les ganes, il·lusió i esperit crític amb les que l'heu entomat. Gràcies per exigir-vos tant i per ajudar-nos, els i les caps, a fer de l'Agrupament un espai més coherent, democràtic i per a tothom.

Als i les **Caps** de l'Agrupament per, igual que els infants, haver acceptat aquest repte. Gràcies per mostrar-vos crítiques amb vosaltres mateixes i gràcies per la tasca que feu dia rere dia al cau i per les hores tan ben invertides. Gràcies a la **comissió adulta de participació infantil a l'Agrupament** per haver anat més enllà en aquest projecte, per qüestionar-me. Gràcies per arribar allà on jo no he pogut i per seguir defensant un Cau cada vegada més democràtic.

A les **famílies** de l'agrupament per la confiança dipositada. Gràcies per fer-me preguntes i mostrar interès pel treball, però sobretot, gràcies per confiar els vostres fills i filles cada dissabte a un grup de 21 joves eixelebrats.

En segon lloc, vull agrair-lo a qui m'ha ajudat a donar-hi forma, coherència i rigor:

A l'**Ana** pel seu acurat acompanyament. Gràcies per l'escolta i entrega que has posat en aquest treball. Per ajudar-me a enfocar els meus dubtes i inquietuds des d'altres punts de vista. Gràcies per la presència, confiança i proximitat al llarg del treball i des del primer dia.

Gràcies també, a les **companyes i professores** amb qui he compartit aquest curs, per l'aprenentatge que sense dubte es veu reflectit en el treball.

Per últim, vull agrair a totes aquelles persones que potser no han participat de forma explícita en aquest treball però han sigut les causants del camí que m'ha portat fins aquí. Tant a les que hi son, com a les que ja no hi son:

A la **meva família i amics**, per l'estima i suport mutu. També a la meva companya. Per cuidar-me, estimar-me i exigir-me. Gràcies per ser una família present, plurals i comprensives. Gràcies a la **Mare** per ensenyar-nos, al **Marc** i a mi, des de petits que les decisions es prenen entre totes.

Totes vosaltres sou part imprescindible d'aquest treball. **MOLTES GRÀCIES**. Al cap i a la fi, *aprenem a viure en equip i tot ho fem entre tots/es*.

RESUM

Les entitats d'educació en el lleure són entorns privilegiats per l'Educació democràtica en valors i ciutadania. Un dels valors emergents és el de la participació i, aquesta, està cada vegada més present en espais educatius.. El present treball aprofundeix en el paper de la participació dels infants i joves en un Agrupament Escolta i Guia de Barcelona. El present treball s'enfoca a la millora del context estudiat (A. E. i G. Sant Ferran) per mitjà de diferents processos de reflexivitat, tant amb infants i joves com amb caps de l'Agrupament. En primer lloc s'estableix un marc dimensional de la participació que representa a totes les persones de l'agrupament. Posteriorment s'han destinat trobades del Consell d'Infants i del Consell de Caps per a repensar la forma en la que els infants participen de l'Agrupament. Des de la metacognició, s'ha potenciat la funcionalitat del Consell d'Infants de tal manera que pren protagonisme sobre la governança de l'Agrupament. Per últim, s'ha significat la vivència que aquest procés ha suposat pels propis infants participants de l'experiència.

PARAULES CLAU

Participació infantil, Educació en el lleure, Escoltisme i guiatge, Consell d'infants, Governança i Investigació-Acció Participativa.

ABSTRACT

Education in leisure time is an excellent environment for the democratic education in values and citizenship. Nowadays, participation is one of the emerging values and it is growing in many leisure time entities. The present work explores the role of the children's participation in a Scout group in Barcelona. The present paper focuses on improving the context studied (A. E. I G. Sant Ferran) through a reflexive process with the child, youth and adults in the Scout centre. To start, a dimensional framework is established. This framework pretends to represent the meaning of participation for all the people who has been asked. Later, Children's and Adult's Councils have been invited to take part in the project while rethinking how children participate in the Scout Centre. Through metacognition tasks, the Children's Council functionality has taken more relevance on the Scouts centre governance. Finally, the experience of this project is reflected by the meaning that children involved has given to it.

KEYWORDS

Children's participation, Education in leisure time, Scouts and Guides, Children's Council, Governance, Participatory Investigation-Action.

ÍNDEX

---

1. FORMULACIÓ DEL PROBLEMA	1
1.1. PRESENTACIÓ	1
1.2. JUSTIFICACIÓ DEL PROBLEMA	2
1.3. PREGUNTES DE RECERCA.....	5
2. OBJECTIUS DE LA INVESTIGACIÓ	6
3. MARC TEÒRIC	7
3.1. L'AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA COM UN ESPAI PARTICIPATIU .	7
3.1.1. <i>L'educació en el lleure</i>	7
3.1.2. <i>L'escoltisme i guiatge</i>	8
3.1.3. <i>Voluntariat</i>	12
3.1.4. <i>L' A. E. i G. Sant Ferran</i>	13
3.2. L'INFANT EN LA SOCIETAT	15
3.2.1. <i>L'adultocentrisme</i>	15
3.2.2. <i>L'infant com a subjecte polític i de drets</i>	17
3.3. PARTICIPACIÓ INFANTIL	18
3.3.1. <i>Què és la participació infantil?</i>	19
3.3.2. <i>Principis per una participació genuïna</i>	20
3.4. L'INFANT ENVERS LA GOVERNANÇA.....	23
3.4.1. <i>Governança i governabilitat</i>	23
3.4.2. <i>El consell d'infants</i>	24
4. METODOLOGIA I DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ	25
4.1. METODOLOGIA DE LA INVESTIGACIÓ.....	25
4.1.1. <i>L'infant com a investigador/a</i>	26
4.2. ESCENARI I PARTICIPANTS	28
4.2.1. <i>L'escenari</i>	28
4.2.2. <i>Participants o informants</i>	28
4.3. TÈCNiques D'OBTENCIÓ DE LA INFORMACIÓ	29
4.3.1. <i>El qüestionari</i>	30
4.3.2. <i>L'entrevista</i>	30
4.3.3. <i>Els grups d'acció participativa</i>	31

4.4.	FASES DE LA INVESTIGACIÓ	32
4.5.	TÈCNiques D'ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ	37
4.5.1.	<i>Tractament de les dades</i>	37
4.5.2.	<i>Anàlisi de les dades</i>	38
4.6.	QÜESTIONS ÈTIQUES DE LA RECERCA.....	39
5.	RESULTATS	40
5.1.	SOBRE EL CONCEPTE DE PARTICIPACIÓ	41
5.1.1.	<i>Els components del concepte</i>	41
5.1.2.	<i>Les dimensions del concepte</i>	45
5.2.	SOBRE LES POSSIBILITATS DE MILLORA.....	47
5.2.1.	<i>Les primeres idees. El qüestionari</i>	47
5.2.2.	<i>El treball amb el consell de caps</i>	50
5.3.	SOBRE L'EXPERIÈNCIA DEL CONSELL D'INFANTS.....	53
5.3.1.	<i>El treball amb i des dels infants</i>	54
5.3.2.	<i>La vivència dels infants</i>	58
6.	CONCLUSIONS	60
6.1.	SOBRE ELS OBJECTIUS DE LA RECERCA	60
6.2.	SOBRE LES POTENCIALITATS I LIMITACIONS.....	62
6.3.	LES 7 MARAVELLES PER PARTICIPAR.....	64
6.4.	VALORACIONS PERSONALS.....	65
7.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	67
8.	ANNEXOS	71

1. FORMULACIÓ DEL PROBLEMA

El present treball inicia amb una presentació de la temàtica estudiada i la justificació de la mateixa. A continuació, es presentarà de forma general les línies del projecte i més endavant, a la justificació, s'exposaran els arguments pels quals el present treball pren sentit i rellevància. Per acabar aquest primer apartat, es presenten les preguntes de recerca que ens han servit de guia per la present investigació.

1.1. PRESENTACIÓ

El 20 de novembre de 1989, a Nova York, va tenir lloc la Convenció Internacional sobre els Drets dels Infants, impulsada per les Nacions Unides (Nacions Unides, 1989). Des de la convenció, la concepció de l'infant com a ciutadà s'ha vist reforçada i redefinida des de la participació infantil. El que fa uns anys podia semblar un contrasentit, avui dia és una convicció suportada per, cada vegada, més espais educatius i institucionals. Aquests espais fan una clara aposta per a que els infants esdevinguin protagonistes i activistes del seu aprenentatge.

Les formes en que els infants participen del seu entorn són múltiples i diverses, essent objecte d'estudi des de diferents perspectives. Son moltes les classificacions que s'han fet entorn la participació infantil. La més famosa és la de Roger Hart (1992), qui va transformar l'escala de participació ciutadana (Arnstein, 1969) en una escala segons la qual classificar la participació infantil en relació el grau en que intervé la figura adulta. Posteriorment, són molts els estudis que s'han dut a terme per classificar, estudiar i comprendre les formes i dimensions de la participació infantil. Novella i Trilla (2001), per exemple, estableixen una categorització de la participació infantil en relació la intensitat de l'experiència participativa dels infants. Així doncs, tal com senyala Nigel Thomas (2011), hi ha diferents formes d'entendre aquesta participació, segons ell, cal pensar-la tant en termes de relacions socials com de relacions polítiques.

És sabut que les entitats d'educació en el lleure, com ho són els Agrupaments Escoltes i Guies, porten temps amb la voluntat de que l'infant es reconegui com a centre del seu propi procés d'aprenentatge (Essomba, 2008). No és d'estranyar doncs, l'interès de Caus i Esplais per la participació infantil. La forma en la que els infants participen del seu entorn ha estat objecte de treball del moviment Escolta i Guia des dels seus inicis. Amb l'objectiu d'educar per la transformació, i en la recerca d'una ciutadania activa, els agrupaments estan fent, poc a poc, de la participació dels infants una base sòlida on construir el seu dia a dia.

El present treball pretén aterrar en un context concret i aprofundir en l'estat de la participació infantil. Es vol reforçar la creença de que els infants han de poder influir sobre la governança de l'entitat on, dissabte rere dissabte, participen. El treball vol conèixer la concepció de la participació que tenen els infants i joves a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. Es pretén repensar les funcions i responsabilitats del Consell d'Infants a fi que, els infants, exerceixin plenament el seu dret a participar de la governança de l'agrupament. Aquesta tasca de

reflexivitat es vol fer amb i des dels propis infants. Per aconseguir aquesta permeabilitat entre la governança i la participació dels infants caldrà que, igual que el Consell d'Infants, el Consell de Caps esdevingui crític i reflexiu envers el rol que exerceix en matèria de participació en l'Agrupament.

Aquest procés de reflexió i revisió de la participació s'ha desenvolupat en conjunt amb les persones de l'Agrupament. Tant infants com caps han esdevingut una part transversal del projecte. Aquest procés participatiu pel qual s'ha desenvolupat el treball ha permès a caps i, en especial, infants de participar activament del disseny, desenvolupament i l'avaluació del mateix. Així doncs, Aquest treball pretén conèixer l'estat de la participació infantil a l'Agrupament. Altrament, aquest coneixement vol ser una oportunitat per transformar i millorar l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. Per últim, es vol fer visible la tasca de metacognició i reflexivitat que haurà tingut lloc en el Consell d'Infants i en el de Caps. Ambdós grups amb un mateix objectiu: *reforçar la participació infantil dins l'agrupament*.

Així doncs, en les pàgines següents s'explica amb detall aquest projecte. En primer lloc s'aprofundirà en aquesta presentació des de la justificació del problema i les preguntes per la recerca. En seguit, es presenten els objectius del treball a partir dels quals s'ha estructurat la intencionalitat de la recerca. En tercer lloc es presenta un marc teòric per tal de situar les referències teòriques d'importància en el treball. El marc teòric pretén introduir, a les persones lectores, les diferents temàtiques del treball des d'un punt de vista coherent amb l'Educació Democràtica en Valors. Una vegada està el marc teòric presentat, s'exposa la metodologia escollida per la recerca així com les tècniques de recollida d'informació i les fases del projecte. Ja per acabar, es presenten els resultats obtinguts en el treball i, per últim, les conclusions que se'n desprenen de tot aquest procés. Com és habitual en aquests treballs, també s'hi troba un apartat de referències bibliogràfiques i annexos.

1.2. JUSTIFICACIÓ DEL PROBLEMA

El present treball mereix de ser justificat des de tres vessants diferents. En primer lloc, es justifica des de l'aportació de coneixement i millora del context on es desenvoluparà el projecte. En segon lloc, des dels drets dels infants i, per últim, des de la responsabilitat i deure adult envers la participació dels infants. Per descomptat, també hi ha un element d'aprenentatge propi que considero d'alta rellevància per la meua tasca professional. Com ambientòleg, he de vetllar per la participació ciutadana en totes les seves dimensions, més enllà de la representativitat política. Parteixo del convenciment de que qualsevol forma de participació activa en pro d'una societat plural i democràtica ha de ser potenciada i reconeguda. Els coneixements que adquiriré en matèria participativa m'ajudaran a fer de l'Educació Ambiental una disciplina oberta a totes les realitats, veus i perspectives.

Pel que fa la primera de les justificacions, contribució i millora del context, cal considerar que, fa quinze anys que formo part de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, els quatre últims com a Cap. En aquests anys he vist néixer

múltiples i diversos projectes. El Consell d'Infants n'és un dels més ambiciosos. És de menester considerar la jove trajectòria del Consell d'Infants de l'Agrupament. Aquest òrgan de participació infantil, fins aleshores desconegut, va néixer el curs 2016 – 2017 i, des d'aleshores, ha estat present en caus i celebracions. El Consell d'Infants està format per infants que, voluntàriament, es troben alguns dissabtes l'any abans de començar el Cau. En la breu trajectòria del Consell d'Infants, s'ha observat la necessitat de revisar-se i dedicar-hi més esforços per tal de donar-li major presència i responsabilitat.

Així doncs, *a priori*, sembla que l'Agrupament te ganes de seguir fomentant la participació dels infants i joves. A inicis de curs, s'ha detectat una necessitat sentida a partir de la qual, pren rellevància aquest treball. Alguns dels infants es mostren desanimats envers seva participació en l'Agrupament. És aquí on neix l'oportunitat de repensar, en primer lloc, la influència del rol adult sobre els infants i, en segon lloc, el poder de les decisions d'aquests últims sobre la governança de l'Agrupament. El present treball pretén ser el mitjà per el qual, tant infants com caps, repensin quin volen que sigui el paper del Consell d'Infants i com, a través d'aquest, és pot seguir potenciant l'activisme i participació dels infants a l'Agrupament.

La segona justificació rau en el dret de l'infant a participar del seu entorn. Les Nacions Unides van impulsar la Convenció Internacional sobre els Drets dels Infants (Nacions Unides, 1989), la qual ha estat reconeguda i ratificada el 7 de març de 1991 pel Parlament de Catalunya (Generalitat de Catalunya, 2009). Poc després és detallada per mitjà de la *Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i adolescència* (Generalitat de Catalunya, 2010) en la que s'estableix que els infants són ciutadans del present i com a tals, tenen dret a la participació. Anys més tard, s'elabora el Pacte per a la infància a Catalunya (2013). Arrel d'aquest document, la *Taula del tercer sector social* i la *Plataforma per la Infància de Catalunya (PINCAT)* van assumir el compromís de fer créixer la participació de la infància i la joventut en la governança de les entitats socials (PINCAT, 2017).

A partir de la convenció, s'ha explicitat la necessitat de centrar l'atenció als drets dels infants. Així doncs, les persones adultes tenim el deure i obligació de vetllar pels seus drets. L'any 2009, el comitè per la defensa dels drets dels infants va elaborar una observació que aprofundeix en el dret de l'infant a ser escoltat (Nacions Unides, 2009). Segons l'observació general numero 12 (2009), aquest dret de l'infant ha de ser reconegut tant institucional com jurídicament. Gran part de l'argumentació exigeix que l'infant ha de ser escoltat en tots els àmbits dels quals participa. Tant en la família, com en situacions d'emergència, a l'escola... En el cas del present treball, l'infant te el dret a ser escoltat en el seu Agrupament.

“S'ha de consultar als infants que puguin expressar les seves opinions al respecte de l'accessibilitat i el caràcter apropiat de les instal·lacions de joc i esbarjo.” (Nacions Unides, 2009, p. 27)

El Comitè reconeix la participació a l'aula o en el grup, per mitjà dels consells d'infants, com un instrument per actuar del seu entorn més proper però també reconeix, al Consell d'Infants, com un òrgan per promoure accions a nivell local i polític. Anys més tard, s'ha publicat una altra observació dels drets dels infants

que mereix de menció en la present justificació. L'observació número 20 del 2016 sobre l'efectivitat dels drets dels infants durant l'adolescència. En aquesta observació s'identifica que la participació dels infants depèn en gran mesura del rol que prenen les persones adultes del seu voltant (Nacions Unides, 2016). No només els adults, també els Estats membres tenen la obligació d'establir mesures en pro de la seva participació.

En esment de la tercera justificació, cal pensar quina és la postura que la ciutadania adulta pren envers aquest tema i, en especial, quin rol juguem les persones educadores. A fi de reivindicar i justificar la participació dels infants, Novella i Trilla (2014; 2011) han definit tres argumentacions des de diferents sectors: la raó jurídica, la pragmàtica, l'educativa.

- La raó jurídica s'argumenta, en primer lloc, en el marc jurídic anteriorment explicat però també cal entendre el context local on es desenvolupa el treball. Donat que l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran forma part de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (MEGC), s'hi suma un argument jurídic que es desprèn del model de ciutadà que defensa l'entitat. A més a més, MEGC ha format part del projecte abans presentat (PINCAT, 2017) pel qual s'impulsa la participació de la infància i la joventut en les entitats socials. Aquest projecte s'ha materialitzat en l'entitat a través del projecte LAB de participació infantil i juvenil.
- La raó pragmàtica parteix de l'afirmació que qualsevol espai es transforma i millora en tant que les persones que en formen part hi participen. Per tant, si l'infant participa del seu entorn, aquest millorarà.
- La raó educativa és, en un context educatiu, la més evident. La ciutadania s'aprèn per mitjà del seu exercici i, per mitjà de la participació, s'estimulen un ampli ventall de competències ciutadanes. La participació és la base d'una bona ciutadania i, sigui quina sigui la forma de participació, aquesta s'aprèn participant (Trilla & Novella, 2001). És a dir, la ciutadania s'aprèn de forma vivencial i sense restriccions d'edat. Aquesta raó educativa, doncs, no només és pensada en el desenvolupament de l'infant sinó que també en qualitat democràtica. L'exercici d'una ciutadania activa implícita l'acció política. Com a ciutadans que son els infants han de ser agents polítics i, aquesta acció política és fa participant de l'entorn. A través de la participació, apareixen valors de justícia, autonomia i solidaritat (PINCAT, 2013). El projecte educatiu del propi Agrupament també defensa un model de persona autònoma, crítica i activista.

Per acabar, l'última justificació del treball fa referència a la possibilitat de fer extensiu aquest aprenentatge. He tingut la oportunitat de conversar i veure que la motivació per a fer de la participació infantil un fonament de la governança de l'entitat, és compartida per moltes persones i entitats del món escolta. La dificultat és la mateixa que a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, és a dir, els i les caps no saben per on començar. Així doncs, el present projecte vol postular-se com una bona praxis, sistematitzada, a tenir en consideració per tots aquells agrupaments que decideixin fer, de la participació infantil, la base de la seva quotidianitat i vulguin fer-la protagonista sobre la governança del Agrupament.

1.3. PREGUNTES DE RECERCA

A fi de guiar la investigació en la direcció desitjada, s'han formulat un seguit de preguntes d'investigació i recerca que permetran avançar i aprofundir en cadascun dels aspectes que s'han considerat bàsics per aquest treball. A continuació, es presenten les preguntes d'investigació:

Sobre el concepte de participació que tenen les persones de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran?

- I. Què entenen els infants de l'Agrupament per participar? Què entenen els i les caps?
- II. Amb quins components o dimensions es defineix el concepte de participació a l'Agrupament?
- III. Quines similituds o discordances existeixen, entre infants i caps, en relació al concepte de participació?

Sobre l'estat i propostes de millora de la participació infantil a l'Agrupament Escola i Guia Sant Ferran.

- I. Quines necessitats detecten els infants i joves en relació la seva participació? Quines detecten els caps?
- II. Quines propostes de millora proposen els infants? I els caps?
- III. Té el Consell de Caps suficients recursos o coneixements per potenciar, amb seguretat, la participació dels infants?

Sobre el Consell d'Infants de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.

- I. Quines tasques desenvolupa el Consell d'Infants? Quina és la seva influència sobre la governança de l'Agrupament?
- II. Com es pot potenciar la funció del Consell d'Infants sobre la governança de l'Agrupament?
- III. Com valoren els membres del Consell d'Infants la seva experiència i vivència participativa des d'aquest òrgan?

2. OBJECTIUS DE LA INVESTIGACIÓ

Aquesta investigació s'estructura per tal de complir el següent objectiu general: **Repensar, juntament amb caps i infants, la participació infantil per tal de potenciar-la sobre la governança de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.** Donada l'amplitud d'aquest objectiu, s'ha concretat amb els corresponents objectius específics. Dels objectius específics se'n desprèn un tercer nivell que ens permetrà avançar poc a poc cap al compliment del primer objectiu. A continuació es presenten els objectius específics:

Definir, segons les persones de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, la participació.

- I. Conèixer i analitzar les definicions que, tant infants com caps, atorguen al concepte de participar.
- II. Identificar els punts de discordança i concordança entre les diferents percepcions del concepte.
- III. Establir un marc dimensional que defineixi el que implica la participació per les persones de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.

Repensar conjuntament els espais de participació infantil a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran amb la finalitat de resignificar el Consell d'Infants sobre la governança de l'Agrupament.

- I. Identificar les necessitats i propostes de millora que els diferents agents de l'agrupament detecten en matèria participativa.
- II. Resignificar la participació dels infants i joves en l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran per a que, aquesta, tingui implicacions reals dins la governança del mateix.
- III. Dissenyar i dur a terme una experiència participativa, per tal de que siguin els propis infants de l'Agrupament els encarregats de pensar-se com a grup i redefinir les seves funcions i responsabilitats.

Significar l'experiència participativa viscuda tant pels infants del Consell com per l'acompanyant del Consell d'Infants.

- I. Explicar a tot l'agrupament el procés que ha seguit el Consell d'Infants, així com, les decisions a les que han arribat.
- II. Avaluar les sensacions que els infants que han participat activament del projecte, han viscut al llarg d'aquesta experiència.
- III. Reflexionar sobre la vivència i els aprenentatges personals que ha ofert aquesta experiència participativa, tant als infants com al propi acompanyant del Consell.

3. MARC TEÒRIC

En el marc teòric es presentaran aquells conceptes que s'han considerats rellevants amb el present projecte. En primer lloc s'exposarà quin és el context educatiu i metodològic de l'entitat escollida per les intervencions.

Després, es presentarà de forma crítica la situació dels infants en la nostra societat actual i, posteriorment es presentarà la participació infantil ja que aquesta és una eina de transició cap a una ciutadania cada vegada més crítica i inclusiva. Per últim, es presentarà breument el significat de governança i governabilitat i es presentaran els consells d'infants com a òrgans per actuar sobre aquesta governança.

3.1. L'AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA COM UN ESPAI PARTICIPATIU

A continuació, es presenta l'entorn on es desenvolupa el present treball. Donat que te lloc en un Agrupament Escolta i Guia de Barcelona, pren importància situar-lo des de l'educació en el lleure i avançant, posteriorment, per l'escoltisme i el guiatge català i el voluntariat a Catalunya. Finalment, es presentarà amb més detall l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.

3.1.1. L'EDUCACIÓ EN EL LLEURE

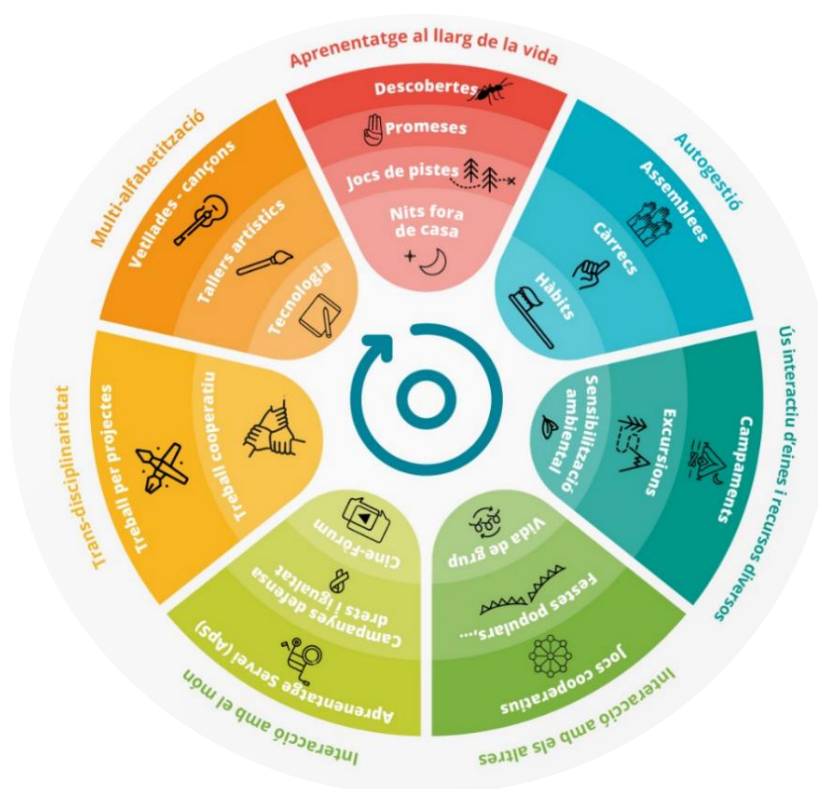
La certesa de que els infants i joves no s'eduquen únicament a l'escola sembla anar agafant cada vegada més quòrum i, amb aquesta ampliació d'adeptes, els espais d'educació no formal i informals estan agafant força en els debats de caire educatiu. Entre aquests espais hi trobem l'educació en el lleure i, dins d'aquesta, l'escoltisme i el guiatge. Al voltant de l'educació en el lleure s'han construït múltiples discursos (Trilla, 2012) i disciplines que han enriquit alhora que diversificat aquesta branca de l'educació. Aquesta diversitat de discursos, metodologies i ideologies obra una pluralitat educativa que, juntament amb els altres espais educatius, facilitarà que l'infant es desenvolupi de forma autònoma i crítica.

“El temps de lleure dels infants és un bon marc on desenvolupar aquesta cultura participativa. En aquest camp, les entitats d'educació en el lleure, amb una llarga tradició associativa, i els recursos d'educació social en el medi obert són veritables escoles de participació on a partir dels valors democràtics, els nois i les noies tenen més possibilitats d'organitzar-se de forma autònoma i de responsabilitzar-se del seu funcionament i les seves activitats, d'emprendre accions de compromís social vinculades al treball en valors socials. El temps de lleure es converteix així en un àmbit idoni on aprendre a ser part activa de la comunitat” (Fonseca i Granizo, 2013, p. 18)

A través del lleure educatiu, entren en joc un seguit de competències que ajuden i complementen el desenvolupament de la persona. Recentment, diverses entitats i professionals han col·laborat en l'elaboració d'un marc competencial per la vida en el lleure educatiu. Segons aquesta recent publicació (Muñoz, 2019), l'entorn esdevé idoni gràcies a les característiques que distingeixen

l'educació en el lleure. Aquestes són *la intencionalitat educativa, el voluntariat, la llibertat del tems, el joc, la comunitat de l'entitat, l'esperit crític, la inclusió, la natura i la cultura*. La presència transversal d'aquests elements al llarg de la tasca educativa en una entitat de lleure, és el que les postula com un espai ideal per l'aprenentatge democràtic i en valors.

A continuació, es mostra una imatge (*imatge 1*) en la que s'observa el marc competencial que es posa de relleu en l'educació en el lleure. La imatge ens mostra com, a través de dinàmiques, activitats i esdeveniments propis de la normalitat d'aquestes entitats, es desenvolupen diferents aspectes competencials. En acord amb aquest marc competencial, les entitats de lleure esdevenen un entorn favorable a desenvolupar projectes participatius que reconeixen l'infant com un agent més de transformació i canvi, tant de la pròpia entitat com de l'entorn que l'envolta.

Imatge 1. Competències per la vida en el lleure educatiu. (Font: Muñoz, 2019).

La participació és part fonamental i transversal d'aquestes competències. Des de l'autogestió fins la interacció amb el món, passant per la interacció amb els altres i l'aprenentatge al llarg de la vida. El fet de treballar aquestes competències de forma holística és el que genera el potencial participatiu de les entitats d'educació en el lleure.

3.1.2. L'ESCOLTISME I GUIATGE

Hi ha moltes expressions de l'educació en el lleure, d'entre les més presents en el territori català trobem l'escoltisme i el guiatge. Com s'ha comentat, el present treball es desenvoluparà en el context d'un Agrupament Escolta i Guia determinat i, per aquest motiu, pren importància presentar l'escoltisme i el guiatge català.

L'escoltisme i guiatge català

Dins de l'educació en el lleure, l'escoltisme es presenta com un discurs d'abast global molt present en el territori català. L'escoltisme i el guiatge naixeren, respectivament, de mans de Baden Powell el 1907 i d'Olave Saint Clarie l'any 1910. Des d'aleshores, l'escoltisme i el guiatge s'ha anat estenent arreu del món fins esdevenir en el moviment juvenil més nombrós del planeta amb més de 40 milions d'escoltes i guies arreu (Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, 2019b).

L'escoltisme i el guiatge català agrupa més de 20.000 infants i joves que, aposten per una educació basada en la transformació social i l'esperit crític. En aquest treball prendrà importància com a model pedagògic i marc institucional la interpretació de la metodologia escolta feta per Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (MEGC). La proposta metodològica de l'entitat s'estableix en la pedagogia del projecte. Tal i com explica Trilla (2012), l'escoltisme i guiatge català comparteix molt del pensament de Joaquim Franch, qui fou l'encarregat de crear i coordinar un equip per dur a terme el conegut com Debat de Mètodes (1976 – 1978) que va tenir lloc en l'escoltisme i guiatge català. Fruit del Debat de Mètodes, varen reinterpretar-se els plantejaments de Baden Powell i es va dotar a l'escoltisme d'un rerefons pedagògic permeable amb pedagogies de fora el moviment. Aquest debat de mètodes, que va tenir lloc a MEGC, va recuperar i redefinir la simbologia i els rituals de l'escoltisme. El canvi que hi ha a nivell pedagògic i metodològic a l'entitat és, en gran mesura, gràcies a aquest procés. Franch i el seu equip varen considerar necessari nodrir-se d'altres pedagogies externes al moviment. La pedagogia institucional francesa i el no-directivisme de Carl Rogers, entre altres com Makarenko o Freinet, són algunes de les idees que més presents varen estar al llarg del Debat de mètodes (Trilla, 2000).

Així doncs, l'escoltisme i el guiatge català es presenta com un moviment per infants i joves autogestionat, apartidista, independent, obert i de caràcter voluntari que persegueix el desenvolupament de la persona com a persona i com ciutadà responsable i obert a la comunitat (Vallory, 2012). Per aconseguir aquesta ambiciosa tasca, es proposa fer dels infants i joves els protagonistes de la seva educació i, per tant, es busca la participació d'aquests.

El mètode escolta. La proposta educativa de MEGC

Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (MEGC), juntament amb Acció Escolta (AE) i Escoltes Catalans (EC), és una de les tres entitats que sustenten el moviment escolta i guia a Catalunya. Totes tres entitats treballen sota les mateixes línies ideològiques i parteixen de la metodologia escolta. Tot i això, cada una de les entitats ha fet el seu propi procés d'adaptació i comprensió d'aquests mateixos ideals. Donat que el context on es desenvolupa el projecte forma part de MEGC, pren importància parlar de la proposta educativa defensada per aquesta entitat. Minyons Escoltes i Guies de Catalunya es defineix de la següent manera:

"Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (MEG) som una associació sense ànim de lucre amb la missió d'educar infants i joves a través del mètode escolta i guia, fent-los protagonistes del seu creixement personal, per tal que esdevinguin persones actives, conscients i compromeses amb la societat.

Som 15.000 infants i joves en prop de 150 agrupaments arreu del país amb una visió compartida: deixar el món millor de com l'hem trobat. D'aquests, més de 3.000 som voluntaris i voluntàries que fem de caps, formadors o responsables associatius.” (Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, 2019b)

Així doncs, per educar als més de 15.000 infants i joves s'agafa de referència el mètode escolta (lleï, promesa, dinamismes...) i és pretén treballar des de la pedagogia del projecte. L'escoltisme pren aquesta metodologia pel seu caràcter desmarcat de la pedagogia del consum i l'oci (Essomba, 2008). Aquesta serà la metodologia que ens permetrà fer de la tasca educativa de l'escoltisme una tasca compromesa en l'acció socioeducativa.

a. La llei escolta

La Llei Escolta és el punt de partida de l'escoltisme i el guiatge arreu del món. Hi queden explícits els valors que es treballen. Cada entitat (AE, EC i MEGC) l'ha adaptat a les seves necessitats i al seu projecte educatiu, tot i això, tenen moltes semblances. La llei escolta està formada per deu principis que insten a l'escolta o guia a participar. Participar d'un mateix, dels companys o de l'entorn. Participar amb la finalitat de ser en cadascun d'aquests espais i alhora, transformar o canviar totes aquelles coses que no ens agraden. L'adaptació de la llei escolta de MEGC és la següent (*imatge 2*):

<i>Els escoltes i guies:</i>	
1. Ens esforcem a merèixer confiança i fem confiança a tothom.	6. Som fidels al nostre país i ens sentim ciutadans del món.
2. Vivim la nostra fe i respectem les conviccions dels altres.	7. Aprenem a viure en equip i tot ho fem entre tots.
3. Aprenem a ser útils i a fer servei.	8. Som decidits i afrontem les dificultats sense por.
4. Som germans de tothom i treballem per la pau.	9. Estimem el treball i volem fer bé les coses.
5. Defensem la natura i protegim la vida.	10. Aprenem a estimar i a jugar net.

Imatge 2. Adaptació de la llei escolta per part de MEGC. (Elaboració pròpia a partir de MEGC (2013).

b. La promesa

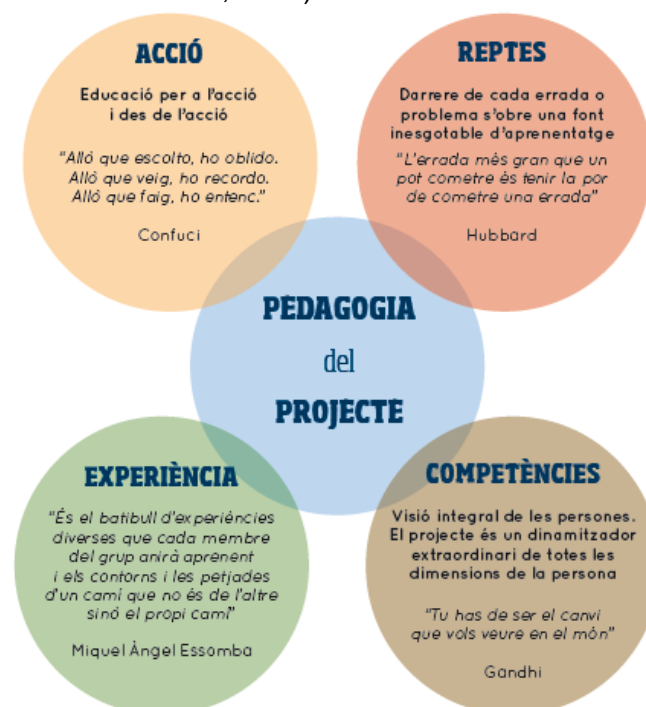
La promesa es defineix com un compromís individual que, voluntàriament, pot assumir un infant o jove amb la finalitat de treballar l'autoconeixement i el progrés personal. Aquest compromís és, en primer lloc, personal però també col·lectiu. La persona que decideix fer la promesa pren el compromís davant la unitat a fi que aquesta l'ajudi a conèixer-se millor i, un cop feta la promesa, a complir amb els objectius personals que s'ha marcat la persona promesaire.

El procés de la promesa és un espai on hi intervenen pocs agents (promesaire, padrí/na i unitat). La participació és bastant reduïda en quant a persones involucrades però, en canvi, és un dels moments més intensos i exigents de la vida escolta.

c. La pedagogia del projecte

Com s'ha esmentat abans, la pedagogia del projecte és la metodologia en la qual es basa el moviment escolta i guia. Tant és així que, en base l'obra de Joaquim Franch, Jaume Trilla (2000) afirma que: *“una institució de lleure sense un projecte propi d'activitat pràcticament no existirà (...) està condemnada irremeiablement a desaparèixer: en tres dissabtes a la tarda es quedarà sense clientela”*. És aquesta “manera de fer” la que permet el protagonisme dels infants en cada etapa del projecte.

“La Pedagogia del Projecte és senzillament una “manera de fer les coses”, segons la qual els passos característics de tot projecte són: la descoberta, la idea, la proposta, l'elecció, la planificació, la realització i la revisió. També és bo afegir una fase final, la de celebració. El protagonista absolut de la història, en totes i cadascuna de les esmentades fases, ha de ser el noi o noia.” (A. E. i G. Sant Ferran, 2019)

Imatge 3. La pedagogia del projecte segons Essomba (2008). (Font: MEGC, 2019).

Tal com il·lustra aquesta imatge (imatge 3), Essomba (2008) defineix la pedagogia del projecte en el marc de l'escoltisme i guiatge com *acció, experiència, competència i repte* que ens permetrà treballar totes i cada una de les lleis escoltes. Un projecte permet tenir presents tots els elements de la unitat i l'entorn d'on cadascú se sent partícip i imprescindible per a l'assoliment del projecte. Un projecte en l'àmbit de l'educació en el lleure és quelcom buit que cal omplir, ja sigui des dels infants, caps, famílies o el diàleg entre aquests (Trilla, 2000). Aquesta possibilitat de definir des de zero el projecte permetrà explorar les inquietuds del grup en cada moment.

“Per mitjà del projecte, els nois i noies aprenen a assumir responsabilitats, a organitzar-se, a espavilar-se i, a treballar en equip. Però més enllà d'unes aptituds de treball, per mitjà de l'acció els nois i noies també aprenen que és possible intervenir en la societat, actuar sobre ella, millorant i canviant les coses que no els agraden. Evidentment que aquesta capacitat de canviar

les coses és limitada, però cal que els joves aprenguin a ser persones actives i proactives, i no pas passives.” (A. E. i G. Sant Ferran, 2019)

d. Les opcions i els dinamismes

L'escoltisme català es basa en tres eixos d'actuació concrets, són les anomenades les 3 opcions. Les 3 opcions són: *País, Persona i Educació per a l'espiritualitat*. Aquestes opcions fan referència als àmbits d'acció del dia a dia al cau. Es pretén educar en l'entorn social, natural i cultural (País). Alhora s'educa a la persona en l'acció, transformació i el propi reconeixement com actor de l'entorn i d'ella mateixa (Persona). Per últim, s'educa per a l'espiritualitat, no hem de centrar-nos únicament el educar per l'acció sinó que l'acció ha de venir acompanyada de la reflexió crítica, la sensibilitat i la voluntat de, dia a dia, créixer en esperit.

Els dinamismes són els instruments que utilitzarem per a desenvolupar la nostra tasca. Són els trets qualitius que configuren el nostre mètode de treball. Aquest és un espai on, de nou, trobem les aportacions de Joaquim Franch. Els 5 dinamismes són: *El petit grup, El progrés personal, El compromís, El joc institucional i La fraternitat universal*. Cadascun dels dinamismes ens permetrà explorar de diferents maneres l'entorn, la persona o el grup.

Un bon ús intencional i coherent de les opcions i els dinamismes ens garanteixen l'educació integral de la persona a través d el mètode escolta que, com s'ha vist, té molta relació amb la pedagogia del projecte.

3.1.3. VOLUNTARIAT

L'escoltisme i guiatge català està directament relacionat amb la tasca voluntària dels i les caps. Així doncs, és interessant parlar de voluntariat en el nostre territori. La tasca educativa que es desenvolupa en els Agrupaments Escoltes i Guies de Catalunya, es basen en la feina voluntària dels i les caps. L'any 2016, es va quantificar l'impacte del voluntariat a Catalunya conclouent que en territori català *“el voluntariat té una gran vitalitat. Es calcula que unes 670.000 persones, un 13,1% de la població catalana més gran de 16 anys, fa accions d'aquesta mena”* (Generalitat de Catalunya, 2016). Cal però, esmenar que infants menors de 16 anys també poden participar de diferents formes de voluntariat.

La Generalitat de Catalunya reconeix la tasca voluntària per mitjà de la següent definició:

“Ésser voluntari o voluntària implica dedicar una part del temps lliure a fer gratuïtament una acció al servei de la comunitat. Aquesta activitat es concreta dins una entitat o associació i es porta a terme per voluntat pròpia amb l'objectiu de contribuir a la transformació de la societat. El fet d'ésser voluntari representa un seguit de deures però també de drets. Per exemple, s'han de complir els compromisos acordats amb l'entitat; participar en les activitats de formació necessàries per a la tasca assignada o guardar confidencialitat sobre la informació rebuda. D'una altra banda, el voluntari té dret a rebre suport, informació i formació; a participar activament en l'organització, i a tenir una assegurança contra el risc d'accidents per l'activitat voluntària.” (Generalitat de Catalunya, 2016)

Segons la definició, el voluntari destina part del seu temps a desenvolupar tasques que culminen en un servei a la comunitat. Aquesta participació esdevé sense obligatorietat ni una compensació econòmica i, l'objectiu final de la tasca és la transformació social. Seguim prenent de referència la classificació del voluntariat que fa la Generalitat de Catalunya (2016) segons la qual trobem diverses formes de voluntariat. Els cinc àmbits d'actuació més rellevants són: *el voluntariat social, el voluntariat ambiental, el voluntariat comunitari, el voluntariat de cooperació internacional i el voluntariat cultural*. Si bé les entitats d'educació en el lleure es classifiquen dins el voluntariat comunitari, els altres àmbits del voluntariat no son aliens a aquestes ja que l'objectiu de transformar la societat s'estructura per mitjà de xarxes amb altres entitats i organitzacions de diferents i diversos àmbits.

Més enllà del valor personal de creixement i aprenentatge, el voluntariat té un valor social molt important. És gràcies al seu perfil dinàmic, enèrgic i apassionat que moltes accions es poden desenvolupar amb èxit. La proximitat de la persona voluntària amb el seu entorn desperta, necessàriament, el pensament crític d'aquesta i, potencia la voluntat de transformació. Cal entendre que el voluntariat es fonamenta en el temps lliure del que cada persona disposa i crea teixits que pretenen donar resposta tant a necessitats sentides i pròpies, com a necessitats locals o globals. Tot i l'ampli abast de la tasca voluntària a Catalunya, segueixen sent moltes les reivindicacions que aquest sector trasllada a la societat i a les administracions. La principal reivindicació és el poc reconeixement i valor que s'atorga a aquestes tasques.

“El 3r Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat (3CCAV) fixava com a objectiu aconseguir més reconeixement social i competencial de la tasca de les entitats, però també de les persones voluntàries. Aquest fet, malgrat que ens pugui semblar una obvietat, demostra que les persones voluntàries són essencials per al desenvolupament dels projectes de transformació social i que hi ha una demanda clara per al reconeixement a diferents nivells.” (Observatori del Tercer Sector i la Societat Civil, 2018, p. 140)

És d'important rellevància destacar que, en el cas de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, el voluntariat transcendeix de la tasca educativa amb els infants i joves. El voluntariat pren un paper troncal tant en la pròpia organització i estructura de l'entitat com, en la formació dels i les caps dels diferents agrupaments que formen part de MEGC. Actualment l'escola de formació d'aquesta entitat disposa de 182 persones voluntàries capaces d'oferir més de 47 cursos, entre els quals trobem titulacions oficials reconegudes per la Generalitat de Catalunya (Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, 2019a).

3.1.4. L' A. E. I G. SANT FERRAN

Si bé ja s'ha presentat el moviment escolta i guia a Catalunya, cal presentar l'Agrupament que acull el present projecte. Aquest agrupament és l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. A continuació, es presenta molt breument l'Agrupament i els precedents del Consell d'Infants des dels seus inicis.

L'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran és acollit des de la seva creació, l'any 1981, per la parròquia de Sant Ferran de Barcelona (la qual li dona el nom). Està

situat al número 406 de la Gran Via de les Corts Catalanes, al barri de Sant Antoni, dins el Districte de l'Eixample. L'agrupament es presenta en el seu projecte educatiu de la següent manera:

“L' Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran (A. E. i G. Sant Ferran) és una entitat educativa en temps de lleure situada al barri de Sant Antoni, a la ciutat de Barcelona. Està adreçada a infants, adolescents i joves, entre 5 i 19 anys sigui quina sigui la seva situació social o econòmica, als quals pretén oferir un espai de creixement personal i de participació en l'entorn pròxim. A més, l'entitat compta amb la participació totalment voluntària dels seus i les seves responsables, els i les Caps. Estem dins el moviment Escolta de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (MEGC) des de l'any 2001 i pertanyem a la Demarcació del Barcelonès, Sector IV. Fem cau dissabtes de 17h a 20h als locals de la parròquia. Un cop al mes, fem una excursió de cap de setmana. També fem campaments de 3 dies per Nadal, 4 dies a Setmana Santa i, d'entre 9 i 11 dies a l'estiu.

A més, ens organitzem segons grups d' edats en Branques/Unitats. Tot seguit s'enumeren de petites a grans: Castors/Llúdrigues, Llops/Daines, Ràngers/Noies Guia, Pioners/Caravel·les i Truk 1 i 2. Posteriorment els i les joves que els agradi el món de l'educació i vulguin continuar, ho poden fer com a Caps dins l' entitat.” (A. E. i G. Sant Ferran, 2019)

En l'actualitat, l'Agrupament és format per 21 caps en actiu i més de 70 famílies fent un total de 97 infants o joves que, dissabte rere dissabte, són protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge.

L'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran forma part de Minyons Escoltes i Guies de Barcelona i per tant, a grans trets, comparteix la metodologia escolta anteriorment presentada. A més a més, introdueix altres pràctiques pròpies de l'Agrupament que afavoreixen la participació dels infants. D'entre aquestes pràctiques cal destacar el Consell d'Infants.

Els inicis del Consell d'Infants

El Consell d'Infants el formen infants i joves de totes les edats que voluntàriament han decidit participar de forma més activa de decisions amb un caràcter que transcendeix de la unitat. Fins ara, les decisions i accions que s'han impulsat des del Consell d'Infants, han tingut impacte sobre les persones de l'agrupament en dies puntuals com ara, l'últim cau del curs o el cau de carnestoltes.

El Consell d'Infants de l'Agrupament es va impulsar, el curs 2016-2017, des del Sector IV de la Demarcació de Barcelonès de MEGC. Aquell curs, els 8 agrupaments del Sector IV van decidir establir un projecte comú per afavorir i treballar la participació infantil a cadascun dels agrupaments. Arrel d'aquest projecte, a meitats de curs, l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran constitueix el seu primer Consell d'Infants. Durant el curs 16-17 el Consell d'Infants va centrar-se en descobrir que era aquest nou espai participatiu i quines funcions podien fer. Aquell curs se'ls va proposar, des de Consell de Caps, que es centressin en preparar el Cau Final. El primer any, es va acabar per crear un format de Cau Final igual que els anteriors amb petits canvis. Canviar el berenar, canviar una mica les dinàmiques, etc... Però el resultat va ser molt similar al presentat anteriorment per els i les Caps de l'agrupament.

El següent curs, el primer curs sencer, amb la voluntat d'ampliar l'imaginari del Consell d'Infants, es van dedicar unes sessions per explicar l'estructura organitzativa i de govern de l'Agrupament. Tot i això, el Consell d'Infants va seguir projectant-se com organitzador de caus puntuals. Enguany van preparar el Cau de Carnestoltes i, de nou, el Cau Final. Aquesta vegada però, van dedicar-hi més temps i van crear formats nous que, fins aleshores, no s'havien fet a l'Agrupament. Durant aquest curs, el 17-18, el Consell d'Infants de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran va tenir el suport de l'àmbit de participació infantil de MEGC. L'agrupament va entrar a formar part del projecte de *Laboratori de participació infantil de MEGC*. Aquest projecte consistia en unes trobades enfocades a revisar i parlar amb altres agrupaments les situacions de cadascun dels Consells d'Infants.

Amb aquests precedents, l'Agrupament encara un nou curs en el que vol potenciar el rol del Consell d'Infants amb la finalitat de que les seves decisions prenguin un caràcter transformacional sobre l'Agrupament. Tot i ser aquesta la voluntat del Consell de Caps, en un inici, els infants s'han mostrat bastant reticents a participar del Consell d'Infants.

L'actual Consell d'Infants té representació de totes les unitats, tret de Pioners i Caravel·les. Alhora, té present i compleix amb els criteris de paritat i, per mitjà del present projecte, pretén repensar-se en relació a la governança de l'Agrupament.

3.2. L'INFANT EN LA SOCIETAT

El present apartat explicarà quin és l'actual rol de la infància en la nostra societat i es defensarà la necessitat de reconèixer l'infant com a subjecte de drets i polític. El desig d'una ciutadania crítica i compromesa comença per reconèixer com a ciutadanes totes les persones que la formen.

3.2.1. L'ADULTOCENTRISME

L'adultocentrisme és una de les formes en les que la nostra societat és estructurada. Tal com indica el nom, una estructura adultocèntrica és aquella que situa les persones adultes al centre. Aquesta realitat, és una expressió més de les estructures d'opressió per les quals la societat manifesta una asimetria hegemònica. Vetllar per una ciutadania inclusiva, plural i democràtica implica la necessària voluntat d'eliminar totes les formes d'opressió presents en la societat.

Entendre el motiu de l'existència d'aquesta jerarquització com un fet aïllat esdevindria erroni. Cal emmarcar-la dins les múltiples jerarquies i opressions de l'estructura patriarcal. Coincidirem doncs, amb les autores feministes quan afirmen que l'aparició del patriarcat garanteix una estabilitat per a les asimetries i jerarquitzacions de les societats. Històricament, en les estructures patriarcals el domini sobre altres persones, s'ha atribuït a l'home i, concretament a l'home adult. Aquesta apropiació del poder, Duarte Quapper (2012) l'explica en base al rol productiu i l'exercici bèl·lic. Afirmar que en algun moment de la història es va considerar que els homes tenien certes característiques físiques més apropiades

per aquells fins. Des d'aleshores, s'ha anat perpetuant una estructura de múltiples asimetries on les edats "productives" exerceixen el seu domini sobre la resta.

Amb aquest marc estructural, les societats han anat evolucionant i amb aquesta evolució, de forma inconscient aquestes asimetries s'han anat perpetuant. Tant és així que en la ciutadania queden clarament reflectides aquestes jerarquies. Si bé, ser i sentir-se ciutadà son coses diferents (Gómez Llorente, 2008), hi ha molta de la ciutadania que ostenta els drets i deures de l'estatus de ciutadà però, en canvi, no s'identifica amb el significat existencial i vivencial del terme. Els infants els podríem situar en aquesta dicotomia.

L'adultocentrisme és un terme que ha sorgit per posar de relleu aquesta realitat. Com s'ha vist, l'adultocentrisme te molt a veure amb el sistema capitalista i l'estructura patriarcal. Alhora, també te relació amb una mala interpretació dels drets dels infants. Per un costat tenen dret a la protecció però també a la participació. Sovint, les persones adultes posem per davant la protecció a la participació dels infants. Aquest proteccionisme provoca que, cada vegada més, els infants vegin la seva capacitat d'acció i decisió més coartada. Aquest predomini de la protecció s'explica per una errònia concepció de que les persones adultes són fortes i els infants dèbils. En paraules de la investigadora Lansdown:

"És el predomini d'un model proteccionista en la construcció de les nostres relacions amb els infants el que, moltes vegades, ha impedit que es desenvolupi un reconeixement adequat a la capacitat de participació real d'aquests. (...) I és la seva necessitat de protecció de la que els adults s'han validat per justificar la seva persistent resistència a concedir als infants el dret a prendre decisions pròpies a la seva vida. És així com s'estableix un cercle reafirmant. Doncs, atribuint als infants una falta de competència per decidir la seva vida, se'ls considera vulnerables i necessitats de protecció. I perquè necessiten protecció, els adults es creuen apoderats per actuar en el seu lloc. Negant als infants el poder de prendre decisions o de participar en elles de forma àmplia, la seva vulnerabilitat davant l'autoritat adults creix encara més" (Lansdown, 1995; citada en Liebel et al., 2009, p. 74)

Per eliminar aquesta vulnerabilitat enfront l'autoritat adulta, cal vetllar per l'emancipació ciutadana dels infants i, aquesta emancipació, passa necessàriament per la despaternalització del concepte de protecció. Aquesta consideració no eximeix a les persones adultes de les seves responsabilitats envers la infància (Liebel et al., 2009), es tracta d'un canvi de mirada, de responsabilitats compartides amb els infants i que parteix del reconeixement de l'altre com un agent de la societat amb el dret i el deure de transformar l'entorn. L'infant ha de poder influir en la forma de protecció adulta que vol rebre sense que aquesta l'incapaciti. Partint d'aquests arguments, podem concloure que moltes de les afirmacions que escoltem o diem, estan clarament basades en la simplicitat i la voluntat d'exoneració de responsabilitats adultes.

L'adultocentrisme es basa en la falsa concepció que les persones adultes son suficientment grans com per saber que volen els infants. Tot i que les persones adultes decideixin en bé de l'infant, aquesta no sempre és la millor opció. La percepció dels adults és diferent a la dels infants, per tant, qui ha de prendre les

decisions de la infància són els propis infants. Ningú pot apropar-se més a la visió dels infants que ells mateixos. Un clar exemple d'aquest argument se'l va trobar la investigadora Lansdown l'any 1993:

“El 1993 en un districte pobre de Londres se'ls va demanar a infants d'entre 4 i 5 anys que fessin un mural descrivint com era l'entorn on jugaven i com volien que fos. Els investigadors van veure que els infants s'oposaven al consell local, el qual estava proveint àrees d'esbarjo cobertes de gespa, tothom pensava que era la superfície més adient. Els infants, en canvi, volien espais de ciment en comptes de gespa ja que aquesta els feia més difícil veure vidres trencats, excrements de gossos o xeringues utilitzades per drogoaddictes.” (Lansdown, 2001, p. 5)

Així doncs, la visió adultocèntrica no nega la possessió dels drets de l'infant però, en canvi, si limita que l'infant els pugui exercir en la seva plenitud. En aquest sentit l'infant és subjecte de drets però aquests estan supeditats a la voluntat adulta. Per mitjà d'aquesta jerarquia, hi ha el risc de que el reconeixement de l'infant com a subjecte polític i de dret pot esdevenir un fet anecdòtic.

3.2.2. L'INFANT COM A SUBJECTE POLÍTIC I DE DRETS

Hem vist com l'infant està en una situació d'asimetria social per la qual se'l protegeix mentre se'n coarten els seus drets. La responsabilitat adulta de cuidar de la infància s'ha pervertit de forma innecessària i perjudicial per una bona salut democràtica. Tronto (2007), reflexiona entorn l'estudi de Gould (2004) el qual situa l'ètica de la cura al centre de la ciutadania. Segons aquestes autores, un bon ciutadà ha de tenir presents la cura en tot moment i que aquesta, ha de revertir les condicions de dependència. Qualsevol relació de cura inclou una concepció de responsabilitat. Responsabilitat per l'altre i per la comprensió dels seus drets.

Cal fer un pas endavant per avançar en el reconeixement de l'infant com a subjecte polític i de drets. No es tracta tan sols d'ostentar uns drets, cal que la infància s'hi familiaritzi. Han de reconèixer els seus drets i aprendre a utilitzar-los. Aquest desconeixement dels seus drets i de la capacitat per fer-los servir situa a tot el col·lectiu en indefensió davant l'actual sistema polític i social convertint-se així en un grup infrarepresentat dels diferents espais dels que formen part.

Segons Villota i Arias (2007), hi ha cinc característiques que tradicionalment han definit al subjecte polític. Son les següents (Villota & Arias, 2007, p. 41):

1. *S'interessa per transcendir de l'àmbit individual al col·lectiu; del privat al públic. Hi ha preeminència d'allò públic sobre l'íntim, del col·lectiu sobre l'individual.*
2. *Assumeix una actitud reflexiva sobre la seva condició de ser polític.*
3. *S'assumeix com a constructor de la seva pròpia realitat.*
4. *Reconeix la responsabilitat que te en front la necessitat de transformar la realitat.*

5. *“Aquesta transformació s’aconsegueix per mitjà de l’acció organitzada i reflexionada.*

Segons aquestes característiques, reconèixer l’infant com a subjecte polític implica entendre que té interessos i preferències pròpies i, per tant, ha de tenir la possibilitat i facilitat per a poder-les projectar en el col·lectiu i des de la col·lectivitat. Aquesta projecció esdevé de forma conscient i crítica amb la pròpia persona però també amb l’entorn. I, alhora que transforma l’entorn per mitjà d’accions organitzades, és capaç de repensar-se com a ésser participant i polític.

Aquest procés per el qual ha de passar l’infant no és quelcom senzill i pren molta rellevància l’acompanyament de l’infant. Puig (2004) argumenta la dificultat d’esdevenir un bon ciutadà des de la individualitat.

“Si a més dels postulats de vida social, democràcia i pertinença, la idea de ciutadania suposa gaudir d’un conjunt de drets individuals, arribar a compartir alguns suposats mínims i participar en els assumptes públics, crec que podem admetre la dificultat que oculta convertir-se en un bon ciutadà sense cap ajuda.” (Puig, 2004, p. 40)

És a partir de “bona” ciutadania que es construeix una ciutadania democràtica. Com a ciutadans del present que són els infants, cal que aquests prenguin part de la vida política fent ús dels seus drets. I és en aquest context on cal vetllar per una Educació Democràtica en Valors (2018). En la recerca d’una ciutadania democràtica, crítica i plural, s’ha de defensar la dimensió política de la infància.

3.3. PARTICIPACIÓ INFANTIL

Donada la naturalesa de la metodologia escolta, abans presentada, es considera convenient començar aquest apartat amb una defensa i reconeixement de la participació infantil en contextos educatius plurals, democràtics i no autoritaris.

Hannah Arendt va narrar la crisi en l’educació a partir de la crisi de l’autoritat. Arendt atribuïa la crisi autoritària per la confusió en l’imaginari col·lectiu entre totalitarisme i autoritat (Camps, 1997). L’autoritat és definida com la convicció de que hi ha quelcom que mereix de ser ensenyat o transmès a altres persones. Ara bé, qui és competent per educar? Camps (1997) no és l’única autora en formular aquesta reflexió. En una reorientació de l’educació cap a una educació democràtica i en valors han nascut diferents corrents pedagògics d’experiències antiautoritàries. El no directivisme de Carl Rogers o l’escola de Ferrer i Guàrdia en poden ser exemple. La participació dels infants és i ha estat un dels grans referents en experiències d’aquest tarannà.

“La participació dels infants ha estat un dels grans referents en el marc de les experiències educatives antiautoritàries, actives, activistes i revolucionàries que feien de la implicació dels infants un marc de llibertat, de confiança en les seves potencialitats (autonomia), d’exercici de drets i responsabilitats, de formació en valors democràtics, de compromís en la col·lectivitat.” (Novella, 2008, p. 78).

Un cop feta aquesta breu introducció, aprofundirem en el concepte de participació infantil i sobrevolarem les característiques d'una experiència participativa. Seguirem per les condicions i principis que s'han de garantir per a que els infants participin de forma genuïna.

3.3.1. QUÈ ÉS LA PARTICIPACIÓ INFANTIL?

La participació infantil s'entén com el dret dels infants pel qual han de ser capaços d'actuar, opinar i transformar el seu entorn com a ciutadans/es de ple dret en el present. Aquesta participació no ha de formular-se com un espai aïllat de la realitat sinó que ha de ser el mitjà per el qual la infància pugui manifestar i impulsar canvis en l'entorn i espais dels que participa. És a dir, la seva participació ha de tenir pes real sobre la governança d'aquests espais i no ha de quedar supeditada al govern adult.

Possiblement, els treballs de Hart son els més citats i referenciats en parlar de participació infantil. Segons Hart , el significat de la participació infantil és el següent:

“El terme «participació» s'utilitza en aquest assaig per a referir-se de forma general als processos de compartir les decisions que afecten la vida pròpia i la comunitat on es viu. És el mitjà per el qual es construeix una democràcia i és un criteri amb el qual s'han de jutjar les democràcies.” (Hart, 1992, p. 5)

Aquest procés compartit de decisió provoca múltiples efectes, tant en una mateixa persona com en l'entorn on es participa. Tal com senyala Novella (2008), la participació infantil ha estat pensada, en termes d'acció social o educativa, abans que reconeguda per la Convenció sobre els drets dels infants. Per tant, és injust definir la participació infantil únicament com un dret. Trilla i Novella (2011), expliquen que, participar té un paper fonamental sobre el desenvolupament de la persona i el creixement personal. A través de la participació s'estimulen múltiples i diverses capacitats com son la *comunicativa, la dialògica, la deliberativa, la creativa, la projectiva, l'emprenedora, la d'observació, la de comprensió crítica, la del treball en grup i autoorganització, la de metacognició, la de responsabilitat i del compromís, la capacitat de representació i la de reconèixer-se com a ciutadà/na actiu/va.*

Quan els infants participen, posen de manifest moltes de les competències i habilitats de la persona. Per al desenvolupament d'aquestes capacitats cal entendre la participació com un concepte complex i multidimensional. El caràcter multidimensional de la participació definit per Novella (2012) estableix les següents dimensions de la participació: *representació de la infància, experiència educativa, principi que impulsa el desenvolupament, construcció de valors democràtics, Educació per la Ciutadania, exercici i formació política* i, per últim, *la dimensió emocional i passional*. Com s'observa, aquestes dimensions mostren un desenvolupament de l'infant tant personal com socialment.

Així doncs, podem entendre la participació infantil com el dret de tot infant a participar del seu entorn que consisteix en un procés on es comparteixen les decisions tant pròpies com col·lectives. La participació pot esdevenir de moltes formes diferents i, una única experiència participativa posa de relleu una

multiplicitat de dimensions i capacitats que contribueixen en el desenvolupament personal i social de l'infant.

L'experiència participativa

Com s'ha explicat, una experiència participativa pot prendre moltes formes. Depenent de la complexitat en la que els infants participen, Novella i Trilla (2001) han establert quatre formes de participació infantil: *la participació simple, la consultiva, la projectiva i la metaparticipació*. El plantejament de Novella i Trilla no és un plantejament jeràrquic. Si bé existeix un augment de la complexitat, des de la simple a la metaparticipació, cap ha de ser considerada millor que l'altre. Totes ajuden al desenvolupament de la persona i les fan partícips, en major o menor grau, del entorn.

Si bé hi ha diferents formes de participar, el fet que una experiència s'emmarqui en una d'aquestes no vol dir que totes les persones participants estiguin participant de la mateixa manera. Per exemple, en un procés de metaparticipació en que el grup s'atura a pensar-se i definir-se com és i com volen que sigui la seva participació, no totes les persones mostraran la mateixa actitud o rol. Potser hi ha uns infants que es senten més còmodes dirigint el debat i d'altres que prefereixen escoltar o intervenir menys. Cal entendre els infants com a grup però alhora, un procés de bona qualitat participativa, contempla l'infant com a individu dins del col·lectiu. És a dir, una bona experiència participativa respecta i assegura les particularitats i comoditats de cada persona.

Pretendre que els infants d'un mateix projecte participin d'igual manera és caure en una simplificació injusta. Per tenir present això, cal no perdre de vista el caràcter ecosistèmic de la participació. Donada la percepció actual de l'infant en la societat, cal tenir molt present que com adults hem de vetllar per un entorn participatiu sà i que esdevingui dels propis infants. Per intentar no perdre de vista les limitacions que poden pervertir una experiència participativa, diverses autories han establert certes premisses que cal complir per a garantir la genuïnitat de la participació dels infants.

3.3.2. PRINCIPIS PER UNA PARTICIPACIÓ GENUÏNA

Roger Hart (1992) va crear l'escala de la participació infantil en la quals s'hi troben vuit esglaons. Els tres primers d'aquests esglaons eren considerats estadis de no-participació i els cinc següents eren diferents graus en els que els infants participen. El pedagog alertà que aquesta diferència entre la participació genuïna i la simbòlica, en alguns casos, podia passar desapercebuda a ulls del ciutadà. Per aquest motiu estableix quatre principis que cal complir per tal de considerar un projecte realment participatiu (Hart, 1992):

- I. Els infants comprenen les intencions del projecte.
- II. Els infants saben qui ha pres i perquè la decisió de proposar-los participar.
- III. Els infants tenen un paper significatiu (no "decoratiu").

- IV. S'ofereixen voluntaris del projecte després que se'ls expliqui el projecte clarament.

Anys més tard, Lansdown (2001), va detallar i ampliar aquest treball de Hart i va formular els *principis de la participació democràtica*. L'objectiu de la investigadora era crear experiències reals de participació (Lansdown, 2001):

- I. L'infant ha d'entendre de que tracta el projecte, i quin es el seu rol en el procés d'aquest.
- II. Les relacions de poder i les estructures de decisió han de ser transparents.
- III. En mesura del possible, els infants han de participar en l'estadi més avançat de la iniciativa.
- IV. Tots els infants han de ser tractats amb el mateix respecte sense importar l'edat, la situació, l'ètnia, les habilitats o qualsevol altre factor.
- V. Les normes de base han de ser establertes amb tots els infants des d'un inici.
- VI. La participació ha de ser voluntària i s'hauria de permetre a l'infant deixar de participar en qualsevol etapa del procés.
- VII. Els punts de vista i experiències dels infants tenen tot el dret a ser respectats.

Els principis de Lansdown anaven més enllà que els de Hart (1992). Lansdown (2001) cerca la participació dels infants com a grup però també de forma individual. Explicita els valors democràtics de la participació segons els quals tots els infants que formen part del procés ho han de fer amb igualtat d'oportunitats i respecte.

En l'actualitat, Novella i Llena (2019) amb col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona, han publicat un document marc per tal d'impulsar la participació dels infants a la ciutat. En aquest document s'hi troben nou principis que qualsevol espai ha de reconèixer per tal de cuidar la participació dels infants en el seu context. Si bé els principis plantejats per Novella i Llena fan referència a la ciutat de Barcelona, posen de relleu consideracions que qualsevol espai o entitat ha de tenir presents en projectar la participació dels infants i joves (Novella & Llena, 2019, p. 21-23):

- *Reconeixement de les capacitats i de l'expertesa de la infància*: Si volem que els infants participin d'un espai o entitat, cal que aquesta els reconegui com agents polítics i vàlids per la interlocució i acció.
- *Inclusió*: Els infants s'han de incloure en aquells processos del que en formen part. S'han d'incloure en les decisions i processos en relació allò que els afecta.

- *Transversalitat*: Cal entendre que, igual que en la ciutat, la infància és present en tots els àmbits d'un Agrupament i per tant, cal que la participació dels infants es potenciï de forma transversal.
- *Diversitat*: Cal tenir molt present que la participació ha de ser en igualtat d'oportunitats i inclusiva. Cal vetllar per l'equitat i reconèixer la diversitat com a riquesa.
- *Adhesió voluntària*: Qualsevol procés participatiu ha d'entendre que la voluntat de l'infant ha de ser sempre present. Els infants han de tenir la possibilitat de decidir lliurement si volen participar o no. Per mantenir aquesta voluntat o motivació dels infants, cal que els temes a treballar tinguin relació amb els interessos o necessitats de la infància.
- *Coresponsabilitat*: Cal que entenguin i exerceixin la ciutadania des de la col·lectivitat. La participació infantil ha de fer néixer un deure ètic individual i com a grup pel qual els infants assumeixen compromisos entre el propi grup però també amb altres agents implicats.
- *Transparència*: Cal donar informació de qualitat i per a tothom. Cal tenir molt present que els infants han de tenir accés a la informació i aquesta ha de ser verídica i comprensible pels infants.
- *Orientada a la transformació*: Els infants participen per construir, aportar i transformar l'entorn. Això vol dir que la participació s'ha de pensar en pro de la recerca col·lectiva d'una millora i avanç de l'entorn del qual son partícips.
- *Creativitat*: Endinsar-se en la participació infantil és endinsar-se en la innovació i creativitat. Cal entendre que els processos participatius dels infants es mouen per altres paràmetres que els adults i, per tant, els resultats seran uns altres. Fins ara tot ha estat pensant per adults, no podem esperar el mateix resultat dels infants. Cal ser creatius també amb l'espai de participació per tal de que sigui motivant, inclusiu i els reconegui com a agents participants.

Si bé s'ha treballat sobre els principis de la participació, un altre espectre àmpliament treballat és el dels condicionants i condicions de la participació. Les condicions de la participació dels infants és un dels fenòmens més estudiats tant per teòrics com per comitès internacionals (Novella & Llena, 2019). Totes les persones tenim limitacions pel simple fet de viure en societat, els infants també.

Donat el caràcter de la nostra societat, cal entendre que el principal condicionat de la participació dels infants és la seva edat. A causa de l'edat, sovint en parlar de participació dels infants es formula des de la dificultat i en edats avançades deixant així, als infants de més curta edat, sense oportunitat a participar. Fernández Barrera (2009) defensa que l'edat biològica no està vinculada a l'edat madurativa. Si bé ofereix un marc per aproximar la capacitat de judici, no dona prou informació per definir la maduresa. D'altra banda, a mesura que la persona es desenvolupa la seva espontaneïtat es dilueix. Si posem barreres participatives en relació l'edat dels infants estarem perdent molta riquesa i diversitat d'idees. Alhora, l'edat juga un paper fonamental en el reconeixement de l'infant com a

ciudadà actiu. A causa de la minoria d'edat, l'autonomia de l'infant està supeditada a la de l'adult.

Per tal de solvatar aquestes i altres limitacions de la participació infantil, cal centrar esforços en vetllar per a que les condicions de la participació dels infants i joves siguin els millors possibles. Una bona experiència participativa despertarà l'interès i motivació per continuar participant i reconèixer-se com agent de transformació.

3.4. L'INFANT ENVERS LA GOVERNANÇA

Així doncs, s'ha argumentat l'asimetria de la infància en la nostra societat i s'ha vist com la participació infantil pot ser un instrument per lluitar contra aquesta. Ara bé, cal que la participació dels infants no esdevingui decorativa o anecdòtica. Està bé que fem partícip a la infància en celebracions o activitats però hem de preparar-nos per a cedir responsabilitats de govern als nens i nenes. A continuació, es presenten breument els conceptes de governança i de governabilitat i, en acabat, es presenta el Consell d'Infants com un òrgan de participació infantil amb la intenció d'interpel·lar el govern adult.

3.4.1. GOVERNANÇA I GOVERNABILITAT

La governança es defineix com el conjunt de relacions i interaccions entre diferents agents per tal de prendre decisions sobre quelcom comú o públic en busca de l'emancipació ciutadana. Es cedeix major poder i autoritat a la ciutadania per a que s'involucri en les decisions de la vida i els afers públics. L'enciclopèdia defineix la governança de la següent manera:

"Manera de governar que es fonamenta en la interrelació dels organismes encarregats de la direcció política d'un territori i la societat civil, per tal de donar major poder, autoritat i influència a la ciutadania a l'hora de prendre decisions que afecten directament la vida pública." (Enciclopèdia Catalana, 2019)

La governabilitat, en canvi, és la capacitat d'un sistema o entitat a ser governat. Parlem de governabilitat quan la governança és efectiva i resolutiva. L'objectiu del govern de qualsevol sistema o entitat serà, doncs, la governabilitat. Per tant, la governança és l'instrument per el qual arribar a la governabilitat.

Incorporar els infants en la governança d'un context afavoreix la governabilitat del mateix. Per aconseguir aquesta millora de la governabilitat, cal transformar els òrgans i dinàmiques de govern i fer-les accessibles pels infants. Aquesta inclusió de la infància en el govern no exclou la participació d'altres agents. La governança s'ha de considerar en clau additiva, com més agents en participin major representativitat i qualitat de govern s'aconseguirà.

Per tal d'impulsar el rol de la infància envers la governança d'aquells espais dels que son partícips en la seva quotidianitat s'estan buscant cada vegada més formes de participació. Una de les més esteses i rellevants en el present treball son els consells d'infants.

3.4.2. EL CONSELL D'INFANTS

Un consell d'infants és un òrgan de participació ciutadana que permet a infants i joves expressar la seva opinió i actuar acord aquesta. El consell d'infants és un instrument per el qual els infants es poden involucrar en l'entorn alhora que es constitueixen com a grup. Un grup auto-organitzat que assumeix responsabilitats per tal de millorar i transformar el seu entorn des de la col·lectivitat. En paraules d'Agud (2013) i en referència a un consell d'infants de ciutat:

“Un consell d'infants és un òrgan municipal de participació ciutadana format per infants que té per objectiu ocupar-se de la ciutat. Es tracta, en definitiva, d'espais de trobada on es reuneixen nens i nenes per reflexionar, debatre i fer propostes sobre aquells aspectes relacionats amb la seva ciutat que consideren necessaris per millorar les condicions de vida dels infants i del conjunt de ciutadans” (Agud Morell, 2013, p. 101)

Els consells d'infants d'avui en dia prenen de referència la famosa experiència de Francesco Tonucci, la ciutat dels infants (Tonucci, 1997, 2004). L'experiència a la ciutat de Fano parteix de la voluntat de satisfer, més i millor, les necessitats dels infants. Els consells d'infants son una forma per treballar en aquesta direcció. Si bé la concepció original dels consells d'infants és per donar resposta a les necessitats d'una ciutat, poble o barri, cada vegada són més els espais que utilitzen aquesta fórmula. Si poden contribuir a transformar una ciutat, també es pot transformar una entitat educativa per mitjà del consell d'infants.

Un consell d'infants està format per infants i joves que comparteixen un espai. Aquest, ha d'estar compost seguint els criteris i principis anteriorment esmentats de paritat, voluntarietat, diversitat... La forma en la que cada consell d'infants s'estructura és pròpia de cada consell. Tal i com senyalen Novella i Trilla (2011), l'adult perd protagonisme en el consell i esdevé dinamitzador i facilitador de la participació. El rol de l'adult és d'acompanyament i viabilitat alhora que potenciar la dimensió educativa d'aquest òrgan.

“En resum, els consells d'infants formen part del conjunt d'organismes i iniciatives de participació ciutadana que intenten obrir noves vies i processos complementaris als convencionals de la democràcia representativa. Donat que la iniciativa i la decisió de crear aquest òrgan de participació infantil corresponen al propi ajuntament, aquest adquireix el compromís de considerar sempre i de donar una resposta raonada (sigui en un sentit o altre) a les crítiques, demandes i propostes del consell. Si no és així, el consell d'infants es convertiria en un organisme purament ornamental, fet que entraria en contradicció amb cadascuna de les tres raons de de la participació comentades abans.” (Trilla & Novella, 2011, p. 33, 34)

Aquesta definició de Trilla i Novella (2011), posa de manifest la cura que cal tenir en aquests espais per tal de que la participació dels infants no esdevingui postissa o decorativa. La temàtica que treballa aquest òrgan pot haver estat proposada pels propis infants. En cas de no haver estat proposada pels infants, és important que sigui una temàtica motivant que tingui efecte i relació amb l'entorn que comparteixen (ciutat, barri, agrupament, escola...). Tot i que en algun cas la temàtica treballada pot ser un encàrrec extern, cal que el consell es reconegui autònom per decidir sobre el contingut i la forma del seu treball.

4. METODOLOGIA I DISSENY DE LA INVESTIGACIÓ

El present apartat presenta la metodologia escollida per la investigació. Alhora que la metodologia, es presenta l'escenari i els participants vinculats en aquesta recerca. Després avançarem per les tècniques d'obtenció de la informació i es presentaran de forma clara les fases per les que ha transcorregut el present treball. Per acabar, s'ha dedicat un espai a tractar les qüestions ètiques de la recerca.

4.1. METODOLOGIA DE LA INVESTIGACIÓ

En coherència als objectius de la investigació, ens situem en les metodologies qualitatives orientades al canvi i la presa de decisions, amb un enfoc participatiu i transformacional. La investigació pretén analitzar en profunditat una realitat amb la voluntat de que els propis participants infereixin en una transformació del seu context. El present treball s'estructura amb un enfoc participatiu sobre una necessitat sentida: el desànim d'infants i joves envers la seva participació en l'Agrupament.

L'interès de la investigació rau en comprendre què entenen les persones de l'agrupament per participació i com aquesta s'està desenvolupant. El treball vol aprofundir en les pràctiques actuals de l'agrupament per poder oferir una millora de les mateixes. Conèixer quines limitacions i potencialitats té la participació dels infants i joves en l'agrupament i a què es deuen. A partir del recull d'experiències personals i col·lectives es vol conèixer la visió dels diferents membres de l'Agrupament. Més enllà d'aquesta comprensió, l'estudi vol ser un avenç real des de la participació dels infants i joves de l'Agrupament per la seva participació sobre la governança de l'agrupament. Alhora, es vol sistematitzar l'experiència per tal que altres entitats de lleure infantil hi trobin, en aquesta experiència, una bona praxis que les motivi a repensar els seus canals participatius amb i des dels propis infants de l'entitat.

Dotar al projecte d'un enfoc participatiu implica, necessàriament, la flexibilitat del mateix. Alhora, aquest enfocament ens permetrà involucrar a tots els agents del context estudiat. A més a més, es vetllarà per la participació activa d'aquests agents en el disseny i avaluació del projecte. És per aquest motiu que, el disseny aquí presentat ha estat validat i, en alguns casos, repensat o reestructurat amb les persones involucrades. Una de les característiques de les investigacions orientades al canvi i presa de decisions és la seva no-linealitat ja que estan en constant avaluació i observació.

La metodologia escollida la investigació-acció participativa (IAP). Segons Elliot (1993), citat en Bausela (2004), una investigació-acció consisteix en profunditzar en la comprensió del context i des d'aquest punt de vista s'analitza la situació de la recerca. Alhora, es rellevant considerar que és una investigació que estudia una situació i a través de l'acció en busca la millora.

Una IAP integra els tres conceptes: investigació, acció i participació. En tant que s'està duent a terme la recerca, ens aproximem a un context i es genera un coneixement al respecte per mitjà de la investigació. Aquest coneixement ha de servir per passar a l'acció i transformació dels aspectes detectats en la recerca. Al llarg de tot el procés es té en consideració la participació del propi context. Folgueiras i Sabariego (2017) afirmen que, en aquest sentit, l'objectiu principal de l'investigador/a és tornar-se innecessari.

Una IAP consta de les següents fases: el diagnosi participatiu, el desenvolupament i promoció d'accions i l'avaluació. El caràcter cíclic de les IAP permet elaborar un planificació del desenvolupament partint del diagnosi, i realitzar una acció alhora que s'avalua aquesta. El fet que aquesta avaluació tingui lloc abans de la següent actuació i permet introduir propostes de millora i canvi en les següents intervencions. Aquest caràcter participatiu suposa al col·laboració de les persones vinculades al context amb l'investigador/a. A través d'aquesta relació, les vivències i experiències dels participants, alhora informants, esdevenen una de les peces fonamentals de la recerca. Aquesta participació s'articula al voltant d'un seguit d'accions, dissenyades i realitzades entre investigador/a i participant, per tal de millorar el context on s'està duent a terme la recerca.

Quan parlem de metodologies des d'un enfoc participatiu, estem parlant de la necessitat de generar espais per a que els actors s'apropriïn dels instruments de la investigació obrint, així, la possibilitat (i voluntat) de que esdevingui un aprenentatge, dels agents i institucions involucrades, en convertir l'observació en auto-observació (Castro et al., 2007). Aquest autoaprenentatge també rau en la complexitat de les metodologies participatives:

"... en aplicar noves i desafiantes formes de construir coneixements des de la complexitat, al passar del pensament basat en la fragmentació a la integritat i la complexitat, constatem que les interaccions subjectives constitueixen formes poderoses capaces de mobilitzar, en cada una de les persones integrants del procés, el millor de la seva sensibilitat, imaginació, voluntat, creativitat, solidaritat, inventiva, afectivitat, empatia, respecte i d'altres recursos personals, generant així una força integradora que va de l'individual al grupal, transformant els recursos interns de les persones catalitzadores d'energia social transformadora. És precisament, aquest caudal sinèrgic de recursos no convencionals el que fa del procés metodològic un important espai sinèrgic de interaprenentatges." (Alpízar, 2016, p. 94)

El present projecte, a través d'exercicis de metacognició i reflexivitat, vol generar un aprenentatge envers les formes amb les que els infants i joves estan participant de l'Agrupament. Cal, de nou, recordar la flexibilitat d'un enfoc participatiu i la possibilitat de canvi i transformació del projecte per part dels propis agents participants. Així doncs, donat que en una IAP les persones del context esdevenen protagonistes de la recerca, cal considerar el rol dels infants com a investigadors/es del projecte.

4.1.1. L'INFANT COM A INVESTIGADOR/A

Donat el context presentat, i considerant que el protagonisme de la recerca recau en els infants de l'agrupament, és necessari dedicar un espai a presentar el rol

de l'infant com investigador/a. Es considera important donar protagonisme en la investigació als infants per múltiples motius, entre d'altres perquè d'aquesta manera es reafirma el seu dret a participar.

A part dels beneficis que comporta per l'infant, fer-los partícips del projecte suposa també uns beneficis per la present recerca. Save the children (2004) senyala alguns dels beneficis que aporta la participació dels infants a una recerca:

- Les persones directament implicades, sempre son les millors situades per descriure la seva realitat.
- La participació dels infants pot produir dades de major qualitat i aporten noves visions.
- Augmenta la possibilitat de presentar una imatge més lliure de les interpretacions adultes.
- Les circumstàncies dels infants canvien generació a generació.

Alhora que atorga rigor i coherència a la investigació, també aporta uns beneficis pel propi context i participants. Ara be, per tal de que aquesta experiència tingui el millor impacte possible sobre el context cal tenir, en tot moment, present els principis per la participació genuïna. En acord aquests principis caldrà:

- Presentar i informar als infants participants de la totalitat del projecte i la responsabilitat que se'ls demana.
- Un cop acceptada la seva participació caldrà fer-los partícips del disseny de la recerca i establir unes normes d'organització.
- Crear un clima segur de lliure participació en que sàpiguen que poden cessar-la en qualsevol moment.
- Informar de l'avanç de la recerca de forma sincera, clara i entenedora.
- Garantir criteris de paritat, diversitat i respecte entre totes les persones i opinions.

Per últim, cal considerar que l'infant participant està invertint temps i esforç en la recerca i, aquesta entrega, mereix ser resposta per mitjà d'informació. Per aquest motiu, en acabar la recerca és necessari retornar les aportacions i coneixements que han emergit de la seva participació.

Cal considerar que la recerca amb infants depèn en gran mesura de la relació que l'investigador tingui amb els participants. Cal que investigador i infant parteixin del reconeixement mutu i de la igualtat. L'investigador te la responsabilitat de vetllar per un clima de confiança i seguretat. Alhora, te l'obligació de tenir presents en tot moment les consideracions ètiques de la cerca (*veure punt 4.6; qüestions ètiques de la recerca, p.39*).

4.2. ESCENARI I PARTICIPANTS

Donat que és una recerca que implica a tot l'agrupament, aquest s'hi ha compromès de forma transversal. Donat el caràcter global del projecte, tant els participants com l'escenari on variaran segons el moment de la investigació en el que ens situem. A continuació, es presenten els escenaris i els participants.

4.2.1. L'ESCENARI

Dins el "macroescenari" que és l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran (*veure punt 3.1.4: l'A. E. i G. Sant Ferran, p.13*), el projecte s'ha treballat en tres escenaris diferents: Unitat, Consell d' Infants i Consell de Caps. Tots tres escenaris formen part de la quotidianitat de l'Agrupament:

- Les unitats estan formades per infants i joves d'edats properes. Cada unitat té un equip de caps fix durant tot el curs. Amb la unitat es desenvolupen les tasques habituals del cau com les excursions, els campaments o el projecte.

En el món de l'escoltisme, les unitats estan subjectes a simbolismes i nomenclatures específiques del moviment. A fi de clarificar i agilitzar la lectura i comprensió del treball es presenta, seguidament, una taula (*taula 1*) que caracteritza cadascuna de les unitats de l'Agrupament.

NOM DE LA UNITAT	ABREVIATURA	EDAT	Nº d'infants	Nº de caps
Castors i Llúdrigues	CiLI's	5-8	10	4
Llops i Daines	LliD's	8-11	24	5
Ràngers i Noies guia	RiNg's	11-14	27	4
Pioners i Caravel·les	PiC's	14-17	22	4
TRUK 1 i TRUK 2	TRUK	17-19	10 i 4	2 i 2

Taula 1. Caracterització de les unitats de l'Agrupament. (Elaboració pròpia)

- El Consell d'Infants s'ha presentat anteriorment. S'ha considerat un element clau per entendre l'Agrupament com un espai participatiu dels infants i joves. És en aquest espai on tindrà major presència el present projecte.
- El Consell de Caps és l'òrgan de màxima decisió de l' A. E. i G. Sant Ferran. El forma la totalitat dels i les caps presents en les unitats i es reuneix, de manera habitual, un vespre cada dues setmanes.

4.2.2. PARTICIPANTS O INFORMANTS

Els participants del projecte són els infants i joves de l'agrupament però també ho són els i les caps del mateix. Depenent de l'etapa del projecte en la que ens situem, la mostra d'aquests participants serà una o altre. Per un costat es treballarà amb una mostra universal, és a dir, es voldrà arribar a la representació de tots els infants, joves i caps de l'agrupament. Per tant, totes aquestes persones són informants del estudi. En altres etapes de la recerca i, donada la naturalesa del treball, treballarem a partir de mostres intencionals.

Donat que volem conèixer i definir la participació en l'agrupament, seran necessàries totes les visions de les persones que participen a diari de l'entitat. Aquesta informació es basarà en l'anàlisi de les opinions que tots els infants i caps de l'agrupament (mostra universal) tinguin en relació la participació. Una vegada arribat aquest moment, caldrà de treballar en conjunt amb els infants de l'agrupament. A fi d'obtenir informació, alhora que es treballa en la millora del context, es dedicaran unes sessions del Consell d'Infants (mostra intencional) de l'agrupament a repensar-se com a òrgan i veure amb quina funcionalitat volen constituir, a partir d'ara, el Consell d'Infants. També es treballarà amb els infants per reconèixer quines iniciatives, espais o pràctiques poden millorar-se a l'agrupament. La tasca dels infants i joves presents al Consell d'Infants serà la de representar als companys i companyes d'unitat.

Les unitats seran consultades en diferents moments. Consultant amb les unitats s'aconseguirà, en primer lloc, donar visibilitat la tasca que els companys i companyes del Consell d'Infants estan fent. També ens permetrà aprofitar la intel·ligència col·lectiva que se'n desprèn dels diferents grups i debatre i prioritzar aquells aspectes que es considerin sensibles. Posteriorment, serà el propi Consell d'Infants qui dissenyarà i executarà les accions necessàries a fi de donar resposta a les necessitats manifestades, tant per ells i elles, com per les respectives unitats.

És qüestió de coherència i responsabilitat que, si els infants revisen i repensen la seva participació a l'Agrupament, els i les caps ho facin en relació el seu pes sobre la participació dels infants. Així doncs, igual que els infants i joves, els i les caps duran a terme sessions de treball per tal de detectar i revisar les pròpies necessitats envers la relació entre figura adulta i la participació dels infants de l'Agrupament.

Aquest treball parteix del reconeixement dels infants i joves com persones autònomes i reflexives. Així doncs, el treball serà de col·laboració i en comú. Amb la voluntat de no perdre de vista els infants en cap moment del projecte i, a fi d'intentar defugir de l'adultocentrisme, es treballarà al llarg del procés amb els infants i joves per validar diferents etapes i instruments del projecte. El disseny d'aquesta recerca ha estat subjecte a canvis induïts des de la crítica constructiva del Consell d'Infants.

Així doncs, el present treball pren diferents mostres. Totes les mostres prenen com a participants i informants a una mateixa població: les persones participants de la quotidianitat de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.

4.3. TÈCNiques D'OBTENCIÓ DE LA INFORMACIÓ

Donada la complexitat del context que volem estudiar, s'ha optat per una combinació de tècniques d'obtenció de la informació. A continuació, s'expliquen breument segons Cabrera (2011) cadascuna de les tècniques d'obtenció d'informació que s'han considerat oportunes per al correcte desenvolupament del projecte.

4.3.1. EL QÜESTIONARI

Els qüestionaris individuals són una tècnica de recollida de la informació en la que obtenim informació des del contacte directe amb la persona. Aquesta tècnica ens permet copsar la percepció de cadascun dels participants. S'elaboraran qüestionaris semiestructurats a fi de conèixer les diferents dimensions de la participació infantil que s'han considerat rellevants pel present treball.

Donat que s'ha volgut conèixer per mitjà de qüestionaris, tant les opinions d'infants com les de caps (mostra universal), s'han tingut en compte els diferents nivells de comprensió lingüística. S'ha elaborat un qüestionari per infants i joves (*Annex IV, p. 76*) i un per a caps (*Annex V, p. 78*). Alhora, és de menester esmenar que s'ha facilitat la interpretació i escriptura del qüestionari a aquells infants i joves que, o bé l'edat, o bé les necessitats específiques suposaven una dificultat per la seva realització. Aquesta facilitació ha estat a través dels i les caps d'aquell grup i sota les directrius de no imposar la seva opinió ni buscar una resposta que es pogués considerar "*més complerta*".

S'ha decidit emprar el qüestionari en un moment molt inicial de la recerca per tal d'obtenir un punt de partida per poder estructurar següents passos. Els qüestionaris han estat útils tant per la recerca com per la pròpia tasca del Consell d'Infants i el de Caps.

4.3.2. L'ENTREVISTA

Aquesta tècnica, igual que els qüestionaris individuals, és una tècnica que parteix del contacte directe amb la persona. S'emprarà l'entrevista en un únic moment del projecte però amb dos formats diferents. S'emprarà l'entrevista en acabar el treball de camp per tal de referenciar i avaluar les vivències i sensacions que han tingut els infants que han participat del projecte.

En primer lloc, es durà a terme una molt breu entrevista semiestructurada en grup als membres del Consell d'infants. Per tal de facilitar l'entrevista, per qüestions de vocabulari i expressió oral, es realitzaran dos entrevistes separades segons les edats. Així doncs es tractarà d'unes entrevistes de mostres intencionals fetes amb l'objectiu d'avaluar, únicament, l'experiència del present curs.

L'altre format d'entrevista consistirà en unes entrevistes individuals a tres membres del Consell d'Infants i, a mi mateix. Cal destacar d'aquestes entrevistes que l'autoria no és pròpia. És a dir, son entrevistes que no realitza l'investigador però tot i així seran objecte d'estudi del mateix. Donat el context de l'Agrupament, la *Comissió de MEGC* que s'encarrega de la participació infantil, s'ha posat en contacte amb l'agrupament per tal de fer unes entrevistes a infants i caps amb la voluntat d'aprofundir en els consells d'infants de cada agrupament. Volen significar la importància que te la participació per les persones entrevistades. Així doncs, es tracta d'un seguit d'entrevistes individuals semiestructurades que membres de la *Comissió de Participació Infantil de MEGC* farà a quatre membres (mostra intencional) de l'Agrupament i es consideren rellevants.

4.3.3. ELS GRUPS D'ACCIÓ PARTICIPATIVA

S'ha escollit aquest instrument i terminologia prenent de referència la definició que Novella i Llena (2019) fan dels cercles d'acció participativa:

“En aquest cercle de la participació, es tracta de veure i oferir els elements necessaris perquè els infants passin a l'acció. En aquest cas, es va més enllà de l'anàlisi o de la construcció d'idees; l'èmfasi no se centra en el contingut narratiu que s'aporta, sinó que suposa, a més, una actuació de procés que impactarà i transformarà l'entorn. Les iniciatives a les quals es crida els nois i noies i la seva implicació participativa possibiliten fer coses amb les idees que imaginem i projectem per ser ciutadans corresponsables.”
(Novella & Llena, 2019, p. 30)

Aquesta tècnica s'ha utilitzat tant amb infants com amb caps. En el cas dels infants i joves de l'agrupament, les intervencions del grup han estat molt presents i continuades. En el cas dels i les caps, aquesta tècnica ha tingut un caràcter més puntual.

Grup 1: Consell d'Infants

Aquesta és una tècnica per la qual, a través del Consell d'Infants, infants i joves podran debatre, parlar i repensar-se com a Consell d'Infants. Per mitjà de la reflexivitat i la metacognició, se'ls vol facilitar el reconeixement propi i dels companys i companyes com a agents polítics de l'Agrupament. Aquesta tècnica s'adreça al Consell d'Infants i, per tant, per tal de garantir les condicions d'una participació democràtica caldrà introduir els instruments i les dinàmiques necessàries per a que tothom qui ho desitgi participi amb igualtat de condicions.

Donada la naturalesa d'aquesta tècnica, serà el propi Consell d'Infants qui, per mitjà del debat, establirà les sessions del treball. Si bé aquest grup partirà d'una proposta d'acció, son ells i elles les que se la faran seva decidint quan reunir-se i com treballar en cada espai. El grup d'acció participativa ha de servir per escoltar i representar les idees de tots els infants i joves de l'agrupament a fi de repensar el paper dels infants en l'Agrupament. Alhora, servirà per redefinir el rol i funcions actual del Consell d'Infants a l'Agrupament.

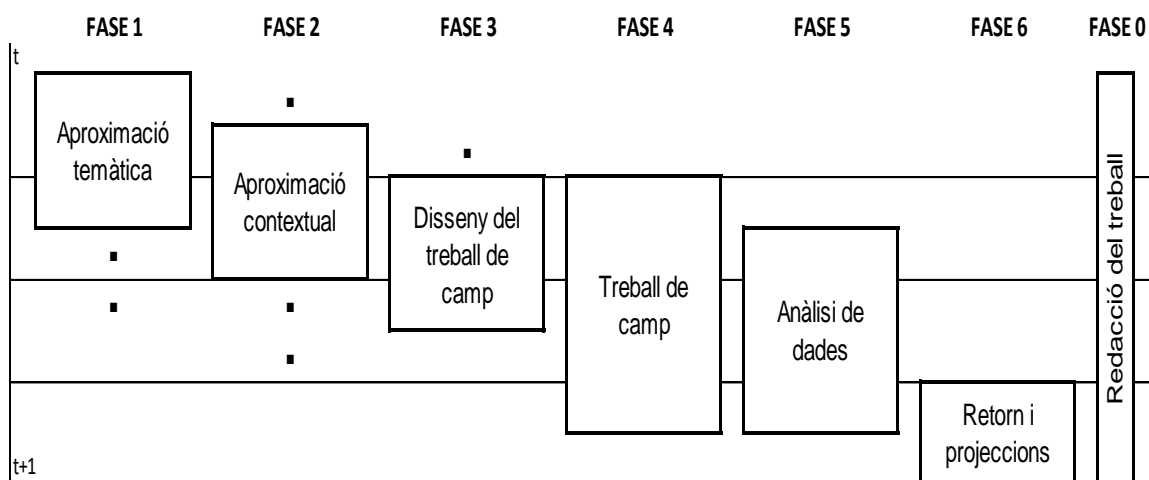
Grup 2: Consell de Caps

En paral·lel a les trobades amb el Consell d'Infants, es durà a terme una trobada amb el Consell de Caps. Si bé els infants estan repensant quin rol volen jugar a partir d'ara a l'Agrupament, és necessari que a aquesta reflexivitat dels infants l'acompanyi un procés similar per part del Consell de Caps. La sessió d'aquest grup, s'ha centrat en treballar les fortaleses i debilitats, prèviament manifestades en els qüestionaris, amb la finalitat de convertir-les en necessitats envers la participació infantil. Una vegada definides aquestes necessitats, es treballarà per concretar-les en objectius i aquests en accions per poder oferir una resposta a les necessitats.

Cal que el treball dels i les caps es desenvolupi en acord i sintonia al treball dels infants i joves. Igual que en el grup d'infants i joves, s'ha planificat prèvia i curosament, des de la intencionalitat, la sessió a fi treure'n el màxim profit.

4.4. FASES DE LA INVESTIGACIÓ

La present recerca es desenvolupa durant el curs 2018-2019. A fi d'estructurar el present treball, s'han considerat 7 fases de recerca diferents. En alguns casos, aquestes han esdevingut sincròniques. A continuació, s'il·lustra la seqüència de la recerca en base les diferents fases del present treball (imatge 4).

Imatge 4. Fases de la recerca. (Elaboració pròpia)

S'observa com inicialment, es parteix d'una cerca bibliogràfica i documental d'aspectes teòrics relacionats amb l'objecte d'estudi i, posteriorment, després de l'aproximació al context es duen a terme les diferents fases de recollida d'informació. De forma simultània i posterior, s'han tractat i analitzat les dades obtingudes. Per acabar ha tingut lloc una fase de retorn del coneixement al context. Alhora, s'ha visibilitat la fase, transversal al llarg del temps, que ha consistit en la redacció del present treball.

Amb la voluntat de mostrar en detall cadascuna de les fases, aquestes s'han dividit en accions. A continuació, s'explica la consistència de cadascuna de les fases alhora que es mostra, de forma simplificada (Taules 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8) les temporitzacions de cadascuna de les etapes en les que es compona cada fase.

FASE 1 - Aproximació temàtica

Aquesta és la fase que permet dotar de consistència teòrica el present treball. En primer lloc s'ha fet una cerca bibliogràfica sobre el context i les necessitats de l'entorn on es desenvolupa i, alhora, s'han pres en consideració els antecedents i les referències teòriques sobre la temàtica estudiada. La recerca conceptual s'ha fet a través de la identificació de paraules clau i autories de referència considerades rellevants pel present treball. Si bé en un inici la recerca ha estat genèrica, a mesura que s'ha avançat en el present projecte, aquesta cerca s'ha centrat en un marc teòric específic i concret.

Aproximació temàtica	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Cerca bibliogràfica i teòrica	x	x	x	x	x	x		

Taula 2. Cronologia de la primera fase de la recerca. (Elaboració pròpia)

FASE 2 - Aproximació contextual

El projecte que es presenta parteix de l'acció participativa des de la primera persona, més enllà d'establir i clarificar un marc conceptual, cal també aproximar-se a l'entorn on desenvoluparà el projecte. Per aquesta fase d'aproximació, s'han definit tres etapes:

a. Vincle i contacte amb l'entitat

El projecte es desenvolupa a un Agrupament Escolta i Guia de Barcelona, el Sant Ferran. En aquest cas, el vincle amb l'entitat ha estat molt senzill donat que és on exerceixo des de fa 4 anys la meua tasca com a cap i, en fa 15 que en soc membre.

b. Negociació

Un cop el contacte està fet, s'ha obert un període en el que s'ha presentat el projecte al Consell de Caps per resoldre dubtes i neguits. En aquesta negociació s'ha de decidir si l'Agrupament accepta el projecte i dona el suport necessari per aquest. Aquesta negociació s'ha fet seguint els òrgans de govern propis de l'entitat. En primer lloc, s'ha contactat amb la *Comissió adulta de participació infantil a l'agrupament*. Un cop aquesta comissió ha donat el vistiplau, s'ha sol·licitat a l'Equip d'Agrupament l'addició d'un punt de Consell per tal de presentar i debatre la proposta amb la totalitat dels i les caps. Finalment, el Consell de Caps ha acceptat el compromís que implica aquesta investigació.

Donat que el present treball agafa com objecte d'estudi la participació dels infants a l'agrupament, és de menester plantejar la proposta de la recerca al Consell d'Infants per, posteriorment informar a la totalitat dels infants i famílies. Igual que el Consell de Caps, els infants han pogut preguntar i transmetre els seus dubtes i neguit en relació la recerca i, finalment, han donat el seu vistiplau.

c. Recollida del consentiment informat

Arribat aquest moment, tant Consell de Caps com Consell d'Infants en son coneixedors. És aquesta l'etapa en que es comunicarà als infants i joves de l'agrupament la decisió definitiva de desenvolupar el treball i el que suposarà exactament per cadascuna de les persones aquest fet. Si bé amb els infants i joves s'explicarà personalment, a les famílies se'ls farà arribar una carta de presentació del projecte (*Annex I, p.73*). Alhora que s'explica el treball, es farà arribar als infants i les famílies el document d'atorgament del consentiment (*Annexos Annex II i Annex III, p.74 i p.75*) el qual ha de ser retornat signat tant per l'infant com per un dels tutors/es legals.

Aproximació Contextual	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Vincle i contacte amb l'entitat	...	x						
Negociació		x	x	x				
Recollida del consentiment informat			x	x	x	x		

Taula 3. Cronologia de la segona fase de la recerca. (Elaboració pròpia)

Cal destacar que la recollida del consentiment informat estava planificada per fer-se durant el més de gener i inicis de febrer. El fet de ser un context proper i conegut ha fet que aquesta recollida s'hagi dilatat considerablement en el temps.

FASE 3 - Disseny del treball de camp

Un cop negociat amb l'agrupament i el consell d'infants la naturalesa del projecte s'ha definit la metodologia i la instrumentació necessària pel treball. Si bé a grans trets ja estava encaminada per a poder presentar el projecte a caps, infants i famílies, és en aquesta fase en la que per mitjà de recerca metodològica es planificarà i temporalitzarà el treball de camp que es durà a terme.

a. Disseny metodològic de la recerca

Aquesta etapa és en la que, per mitjà de lectura de bibliografia metodològica, s'ha definit la metodologia de la recerca. Com s'ha presentat anteriorment (*veure punt 4.1; metodologia de la investigació, p.25*), s'ha considerat la IAP com la metodologia idònia per al present treball.

b. Disseny dels instruments de recollida d'informació

El disseny dels instruments necessaris s'ha fet en acord amb la informació que s'ha volgut obtenir i considerant l'enllaç amb les persones informants i/o participants. A part de la cerca documental i bibliogràfica, ha estat important en aquesta etapa el diàleg amb persones expertes a fi de justificar l'ús de cada instrument per a dotar de coherència i eficiència la present recerca.

c. Validació dels instruments de recollida d'informació

Aquesta validació s'ha fet a través de la posada en comú amb la tutora del present treball. En la majoria de casos, s'han dissenyat els recursos a través dels quals obtenir informació amb els propis infants i joves de l'agrupament. En aquells casos en que, per motius de disseny o bé de calendari, no s'ha pogut planificar en conjunt i col·laboració del Consell d'Infants, s'ha buscat la seva validació amb aquest òrgan.

Disseny del treball de camp	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Disseny metodològic de la recerca		x	x					
Disseny dels instruments de recollida d'informació		x	x	x	x			
Validació dels instruments de recollida d'informació			x	x	x			

Taula 4. Cronologia de la tercera fase de la recerca. (Elaboració pròpia)

FASE 4 - Treball de camp

Arribats aquest punt, ja podem accedir al context esmentat segons els paràmetres acordats i, és aquesta fase en la que hem aplicat les diferents tècniques de recollida d'informació. El desenvolupament del treball de camp, s'ha fet en paral·lel amb la transcripció i l'anàlisi d'alguns dels resultats.

Com s'ha esmenat anteriorment, aquells instruments en els que han participat infants de l'agrupament han estat validats. Tot i això cal destacar que, en alguns casos, s'ha fet partícips als propis infants del disseny i planificació de l'instrument. És el cas dels Grups d'acció participativa d'infants.

Treball de camp	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Qüestionaris inicials <i>(mostra universal)</i>			x					
Grups d'acció participativa: infants <i>(Consell d'Infants)</i>				x	x	x	x	
Grups d'acció participativa: caps <i>(Consell de Caps)</i>						x		
Entrevistes individuals <i>(per part de la comissió de MEGC)</i>								x
Entrevistes en grup <i>(Consell d'Infants)</i>								x

Taula 5. Cronologia de la quarta fase de la recerca. (Elaboració pròpia)

La justificació i argumentació de cadascun dels instruments, es pot observar en el punt 4.3; *tècniques d'obtenció de la informació* (p.29). Aquesta fase consisteix en executar els diferents instruments prèviament dissenyats i validats.

FASE 5 – Anàlisi de dades

La fase d'anàlisi de dades es compon pel tractament i l'anàlisi de les dades obtingudes. Aquesta fase respon a la voluntat de sistematització del present treball. En tots els casos, el tractament de les dades obtingudes per mitjà de diferents instruments ha consistit, en primer lloc, en transcriure-les a l'ordinador. En aquesta transcripció, també s'ha tingut en compte la codificació de les dades per tal de poder-les treballar de forma eficaç i sense comprometre l'anonimat de cap de les persones participants (*veure punt 4.2; escenari i participants, p.28*). És de remarcar que la sistematització ha començat mentre els grups de treball i les intervencions encara s'estaven duent a terme.

En alguns casos, l'anàlisi de les dades ha estat feta en col·laboració dels propis infants i caps en els grups d'acció participativa. Aquest treball crític amb el Consell d'Infants i el Consell de Caps, alhora que analitzar aquestes dades, ha fet emergir nova informació i opinions a considerar. Aquest fet respon al caràcter no lineal de la recerca.

Anàlisi de dades	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Qüestionaris inicials <i>(mostra universal)</i>				x	x	x		
Grups d'acció participativa: infants <i>(Consell d'Infants)</i>				x	x	x	x	
Grups d'acció participativa: caps <i>(Consell de Caps)</i>						x	x	
Entrevistes individuals <i>(per part de la comissió de MEGC)</i>								x
Entrevistes en grup <i>(Consell d'Infants)</i>								x

Taula 6. Cronologia de la cinquena fase de la recerca. (Elaboració pròpia).

FASE 6 - Retorn i projeccions

L'última fase, retorn i projeccions, consisteix en explicar i valorar públicament la tasca feta pels infants i caps davant de tot l'agrupament. En aquesta fase s'han distingit dues etapes diferents. Una fa referència interna a l'agrupament i l'altre s'encara a donar a conèixer el projecte més enllà del propi agrupament.

a. Jornada de retorn a l'Agrupament

Aquesta persegueix la voluntat de donar més visibilitat al Consell d'Infants i a la tasca que ha fet en el present projecte. Aquest serà el moment en que es reunirà tot l'agrupament en un mateix espai destinat a parlar sobre la participació infantil del cau. En primer lloc, parlarà el Consell d'Infants que explicarà tota la feina feta fins ara i quines fites és marquen pel que queda de curs i els vinents. Després parlarà una representació del Consell de Caps per a que, igual que els infants, expliquin la feina feta i les accions a fer en un futur.

b. Divulgació a nivell institucional

Aquesta etapa consisteix en donar a conèixer el procés pel que el Sant Ferran ha passat en relació la participació infantil a altres agrupaments i entitats a fi d'impulsar projectes similars.

Aquesta etapa ha consistit, en primer lloc, de xerrades i ponències en les que s'ha convidat a l'Agrupament per a que expliqués l'experiència (16/03 a la trobada de formació d'Escoltes Catalans, 26/03 a unes jornades del CJB per impulsar la participació infantil a les entitats de lleure). En paral·lel, s'ha establert contacte amb membres de l'àmbit de *participació infantil a MEGC* en relació la publicació del projecte de l'anterior any.

Retorn i projecció de futur	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
Jornada de retorn a l'Agrupament							x	
Divulgació a nivell institucional					x		x	x ...

Taula 7. Cronologia de la sisena fase de la recerca. (Elaboració pròpia).

Per últim, està previst seguir les estructures organitzatives pròpies de MEGC per donar a conèixer el projecte ja que hi ha la voluntat de que esdevingui una experiència d'utilitat per altres agrupaments.

FASE 0 – Redacció del treball

Aquesta fase ha estat transversal al llarg de tot el treball. S'hi ha atribuït el nom de "fase 0" per remarcar aquesta sincronia amb totes les altres i destacar que la redacció del treball ha estat en permanent construcció i revisió des dels inicis fins als finals del propi treball. Si bé ha estat una fase constant, la intensitat d'aquesta fase ha estat notòriament més elevada en els darrers mesos.

Redacció del treball	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MARÇ	ABR.	MAIG	JUNY
	x	x	x	x	x	x	x	x

Taula 8. Cronologia de la fase transversal (fase 0) de la recerca. (Elaboració pròpia)

4.5. TÈCNiques D'ANÀLISI DE LA INFORMACIÓ

Donat que estem en un projecte de metodologies qualitatives es volen descobrir, a partir de les dades obtingudes, diferents discursos que ens permetin generar coneixement en primer lloc i, en segon lloc, reforçar la participació dels infants i joves a l'agrupament en clau de governança. En tractar-se d'una metodologia orientada al canvi i la presa de decisions, l'anàlisi reflexiu i crític serà present al llarg de tot el projecte a fi de valorar les etapes passades i, introduir els coneixements i aprenentatges obtinguts a les següents. Aquest anàlisi crític, no només les desenvolupa l'investigador sinó que son objecte d'estudi pels grups d'acció participativa. S'ha buscat analitzar els recursos través de l'anàlisi del contingut i la triangulació de perspectives informants i de tècniques.

Si bé totes les tècniques s'emmarquen com a metodologies qualitatives, l'anàlisi de les dades que obtindrem a partir de cada tècnica es basarà en una activitat reflexiva que pretén ordenar i sistematitzar la informació obtinguda. A través de la interpretació, s'intentarà establir concordances i discordances entre les perspectives dels diferents agents.

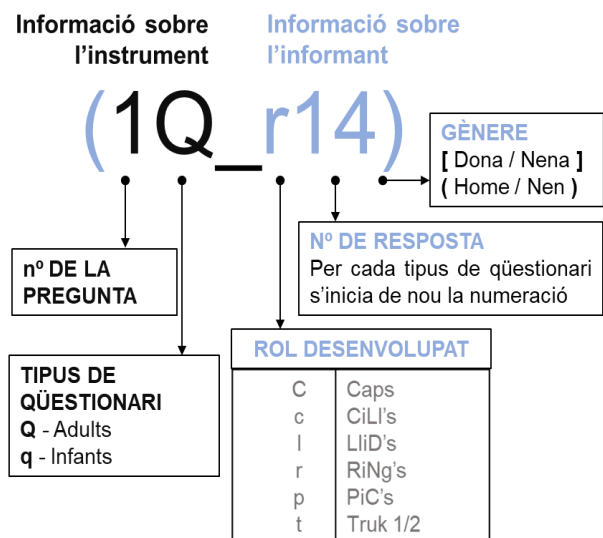
4.5.1. TRACTAMENT DE LES DADES

S'anomena tractament de dades al pas previ a l'anàlisi que consisteix en preparar tota la informació obtinguda de forma entenedora i fàcil de gestionar. Segons Fernández Núñez (2006) aquesta fase correspon a la captura, transcripció i ordenació de la informació obtinguda.

Dades obtingudes per mitjà de qüestionaris

En el cas dels qüestionaris, igual que amb les entrevistes, aquest tractament consisteix en transcriure les respostes de les persones informants a un document digital (*Annexos Annex VII i Annex VIII, p.84 i p.100*).

En el cas des qüestionaris, també ha tingut lloc en el tractament de les dades una codificació d'informants per tal de preservar-ne el seu anonim i identificar-los amb facilitat. La imatge 5 mostra el sistema utilitzat per a codificar els qüestionaris. Les taules amb les equivalències de cada codi es troben en l'annex Annex VI (*p.80*).

Imatge 5. Codificació utilitzada en els qüestionaris. (Elaboració pròpia).

Dades obtingudes per mitjà d'entrevistes

Com s'ha comentat abans, en el cas de les entrevistes aquest tractament consisteix en la transcripció de les converses que han tingut lloc amb les diferents persones i grups (*Annexos Annex IX i Annex X, p.109 i p.112*).

Dades obtingudes en els grups d'acció participativa

Tant en el grup d'acció participativa del Consell d'Infants, com el grup del Consell de Caps, són instruments on s'hi ha intervingut des de la primera persona i per mitjà de l'acció i interacció. Donades aquestes característiques, per aconseguir les dades s'ha utilitzat un diari de camp. En acabar cada grup, s'ha narrat i explicat com s'ha desenvolupat la sessió. En les diferents sessions que s'han desenvolupat, tant amb infants com amb caps, s'ha emprat algun recurs físic on deixar reflectides les idees i el treball fet de cada sessió. Aquests suports físics es troben, transcrits i formen part del que s'ha anomenat *planificació i diari de les sessions* (*Annexos Annex XI i Annex XII, p.123 i p.146*).

Les dades d'aquests grups s'han obtingut de dos formes. En primer lloc, de la pròpia observació i la conseqüent descripció de la sessió just en acabar. I, en segon lloc, les diferents sessions s'han dissenyat amb la voluntat d'obtenir de forma tangible per mitjà de gràfics, escrits, retalls... els diferents moments de treball i, sobretot, les diferents idees que han anat sorgint. Aquests recursos s'han transcrit i, posteriorment, introduïts en el diari de camp de la sessió.

4.5.2. ANÀLISI DE LES DADES

L'anàlisi de les dades ha estat en tots els casos per mitja de la lectura i la relació de conceptes entre diferents percepcions emergides dels instruments. Aquesta lectura crítica i reflexiva pren de referència els elements presentats en el marc teòric. L'anàlisi de les dades respon a un anàlisi de contingut. S'ha iniciat amb la lectura de les diferents transcripcions i la identificació dels elements més rellevants per la recerca. Aquests elements s'han agrupat i ordenat seguint criteris de similitud i diferència en diferents categories o components. No s'ha emprat cap programa específic per a l'anàlisi de les dades.

Les dades obtingudes son de caràcter qualitatiu. Algunes d'aquestes es basen en l'experiència i vivència tant dels infants com d'un mateix i, es presenten per mitjà de la narrativa des d'un punt de vista crític. En aquests casos, les dades s'han posat en contrast amb les opinions dels propis informants per a poder presentar uns resultats coherents i fidels amb la realitat.

Triangulació de tècniques i d'informants

Tal i com assenyala Mariño (2009), en realitats complexes cal ampliar el ventall de formes i tècniques d'obtenir informació. En un context com l'estudiat, en que hi trobem diferents discursos i veus, no podem pretendre obtenir tota la informació desitjada des d'una única tècnica. D'igual manera, no podem pretendre realitzar l'anàlisi sense contemplar aquesta complexitat, cal que la informació sigui objecte de triangulació.

Arias Valencia (2000) presenta els diferents nivells de triangulació que podem trobar en una recerca. L'autora defensa que la triangulació pot esdevenir entre dades, entre investigadors/es, teòrica o metodològica. La recerca aquí presentada es situa en la triangulació metodològica i múltiple. La triangulació metodològica és aquella en que s'empra la combinació de dues o més estratègies d'investigació per un mateix objecte d'estudi. La mateixa autora

(Arias Valencia, 2000) estableix, dins de la triangulació metodològica, nivells més específics. Les que han tingut lloc en el present treball són les següents:

- *Triangulació de dades:* es considera l'ús de múltiples fonts d'informació al voltant d'un tòpic. En el nostre cas hem utilitzat dos grups d'informants diferenciats, caps i infants, per una mateixa realitat, la participació a l'Agrupament.
- *Triangulació de persona:* l'autora defineix aquesta triangulació en relació al nivell de comunitat o organització. En el nostre cas s'han obtingut dades individuals i en grup.

Donada la pluralitat de tècniques i informants de la que parteix el projecte, l'anàlisi de dades consistirà en analitzar sistemàticament el contingut tenint en compte aquest caràcter triangular de la recerca. Es busca analitzar un mateix tema des de les diferents veus i formes que s'han obtingut gràcies al disseny de les tècniques d'informació.

4.6. QÜESTIONS ÈTIQUES DE LA RECERCA

L'Agrupament treballa per a que infants i caps reconeixin el Cau com un espai segur. Aquesta recerca pren com objecte d'estudi un espai on els infants i joves es desenvolupen lliurement i cal garantir que aquest projecte no coartarà ni perjudicarà aquesta llibertat. Així doncs, és necessari dedicar un espai del present treball per parlar de l'ètica de la recerca.

- Tots els infants i joves de l'agrupament (igual que les seves famílies) seran, prèvia i degudament informades de la naturalesa del treball així com de les seves finalitats.
- Tothom que participi de forma activa en aquest projecte ho farà de forma lliure i voluntària de tal manera que podran cessar la seva participació en qualsevol moment. Tot participant explicitarà per escrit que vol participar del projecte i, en cas dels menors d'edat, també ho faran els familiars o tutors.
- Totes les dades recollides seran única i exclusivament destinades al present projecte. Així se'ls comunicarà prèviament als infants i les famílies.
- A fi de preservar en l'anonimat els noms dels participants menors d'edat, no apareixeran els noms reals en cap dels documents. S'intentarà prescindir del nom i en cas de no ésser possible, aquests seran substituïts per altres.
- En cas de que sigui necessari l'ús de imatges, es farà única i exclusivament havent demanat l'autorització explícita tant dels infants com dels familiars. L'ús d'imatges on apareguin infants ha de ser representatiu i il·lustratiu del moment de la recerca i, en cap cas, ha de respondre a un ús estètic o decoratiu.

La present recerca s'emmarca amb el suport de la Universitat de Barcelona. Per tant, subscriu el codi ètic d'aquesta Universitat. (Universitat de Barcelona, s.d.)

5. RESULTATS

Aquest apartat presenta els resultats obtinguts al llarg del present treball. Per tal de clarificar el treball de camp que s'ha dut a terme es presenta un esquema del treball (taula 9) on es relacionen els objectius de la recerca amb els informants, l'instrument i el moment de la recollida d'informació.

Objectius	Informants	N	%	Instrument	Cronologia
Definir, segons els membres de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, la participació	Caps	17	85%	Qüestionaris (Mostra universal)	(24.01.2019) Gener
	Infants i joves	67	69%		(26.01.2019)
Repensar conjuntament els espais de participació infantil a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran amb la finalitat de resignificar la governança del Consell d'Infants sobre l'Agrupament	Infants (Consell d'Infants)			Grups d'acció participativa (Mostra intencional)	Febrer - Maig (4+2 sessions)
	Caps (Consell de Caps)				Març (1 sessió)
Significar l'experiència participativa viscuda tant pels infants del Consell com per l'acompanyant del Consell d'Infants	Infants (Consell d'Infants)			Entrevistes (Mostra intencional)	Maig
	Acompanyant del CI (Jo - Cap)				

Taula 9. Esbós del treball de camp en relació als objectius, participants, mostra i cronologia. (Elaboració pròpia).

L'ordre amb el que es presenten els resultats respon a un ordre cronològic i temàtic. En primer lloc es presentaran els resultats en referència al concepte de participació present a l'Agrupament. Posteriorment, es presenten les possibilitats i propostes de millora detectades juntament amb el treball fet amb el Consell de Caps. Per acabar, es presenta el treball desenvolupat amb el Consell d'Infants. S'ha considerat que la pròpia experiència participativa és un resultat d'interès per la recerca i, al mateix temps, la feina feta des del Consell d'Infants ha fet aparèixer nova informació i dades. A part del desenvolupament de les sessions i les dades que s'han obtingut des del Consell d'Infants, també es presentarà l'avaluació que els participants han fet de la pròpia experiència.

En els resultats, s'ha decidit presentar les veus dels infants i caps juntes per tal de donar continuïtat a la lectura i no fragmentar el que forma part d'una mateixa realitat.

5.1. SOBRE EL CONCEPTE DE PARTICIPACIÓ

Els resultats presentats s'estructuren en base a vuit components del concepte que s'han considerat rellevants degut a la seva presència en la concepció que infants i caps tenen sobre la participació. Aquest components, tot i ser presents en les definicions d'ambdós grup, en alguns casos reben connotacions diferents de significat segons si ho manifesten infants o caps. Posteriorment, amb la reflexivitat de la recerca, s'han observat proximitat o similituds entre components i aquestes han permès la categorització en dimensions. S'han definit tres dimensions.

5.1.1. ELS COMPONENTS DEL CONCEPTE

A continuació, s'exposa cada component mentre s'explica, amb l'ajuda de cites, quines particularitats denoten la presència d'aquest component així com les diferències manifestes entre caps i infants. Els components es presenten en ordre segons la representativitat de major a menor presència global. Així doncs, els components són els següents: *Actuació, Opinió, Actitud, Pertinença, Ajuda, Debat, Projecte i Escolta*.

Component d'actuació

El component d'actuació, és aquell que concep la participació com un fet pel qual cal inferir canvis i portar a terme les idees amb la voluntat d'assolir els objectius proposats. Aquest component el trobem en totes representat en totes les edats. Aquesta representació, però és de forma diferencial. Mentre que les unitats més petites el referencien per activitats concretes, amb un inici i final determinat, les unitats més grans i caps, la defineixen com actuacions més abstractes.

"Per mi participar és l'acció per la qual un individu decideix sobre un tema a través de la realització d'una sèrie d'accions o activitats." [1Q_C14]

"Jugar, activitat, excursió." [1q_c6]

S'observa que en infants fan referència explícita a les activitats de la quotidianitat del cau o bé, en nombren algunes concretes com poden ser una excursió, jugar o parar taula. En el cas dels i les caps, son poques les respostes que referencien el l'activitat, com a tal, de forma directe.

"És l'acció que dona resposta a tot allò que ens ofereix el nostre voltant." [1Q_C8]

"Fer coses." (1q_c8)

"Participar és fer una sèrie d'accions activament per tal d'aconseguir un objectiu individual o col·lectiu." (1q_p57)

Per mitjà del verb fer, els infants donen molt valor a aquest component. Tant unitats petites com grans, defineixen la participació en base aquesta component, cadascuna afí al seu entorn i realitat. En les unitats més petites es deixa veure amb frases com "*fer coses*" o "*fer feina*". Les unitats grans o caps, expressen aquest component com "*intervenir*" o "*influir*" en l'entorn.

Component d'opinió

La component d'opinió és molt present en ambdós grups. En termes globals és, amb diferència, el més present dels components. És el component per el qual es relaciona la participació amb la possibilitat d'opinar dins d'un grup o espai determinat. Ja sigui per arribar un objectiu o simplement per fer valer la pròpia veu.

"Per mi participar és donar la teva opinió, idees, aspectes siguin diferents o no d'un tema en concret. Donar veu en allò que et motiva." [1Q_C11]

"Donar la meva opinió expressant el que penso sota el meu punt de vista." [1q_r40]

"Per a mi participar en "X" és ser capaç de donar la meva opinió o el meu vot individual en un projecte." [1q_t62]

Els caps que denoten aquesta component, ho fan per mitjà dels verbs d'opinar o donar veu. En canvi, en el cas dels infants, s'amplia aquest vocabulari amb els verbs com expressar, compartir idees o, fins i tot, amb el fet de manifestar un vot individual.

Component d'actitud

S'entén com a component actitudinal aquelles definicions que manifesten la necessitat d'una predisposició per a la participació que sorgeix de la pròpia persona. Alhora, des d'aquest component també és concepció com una forma de mirar l'entorn. Aquesta component és molt present tant entre infants com entre caps. Tot i això, el significat que hi atribueixen ambdós grups és, en certa mesura, diferent.

"L'actitud envers el que fas amb predisposició i consciència." [1Q_C1]

"Fer les coses sense que t'obliguin." [1q_l24]

"Implicar-se, tenir interès i motivació a l'hora de formar part d'un projecte." [1q_t61]

Els infants expliciten la necessitat de l'existència d'interès propi o motivació. També hi és present la implicació o la voluntat de passar-ho bé. En el cas dels infants, és molt present la voluntat de millora, d'entrega i, sobretot, de poder fer allò que volen sense obligatorietat. En cap cas es manifesta de forma explícita que la participació és qüestió d'actitud, és a dir, no defineixen la participació única i directament com una actitud. En canvi, les definicions dels i les caps si que ho expliciten, però alhora, també manifesten una predisposició per a donar resposta a inquietuds personals.

Component de pertinença

El component de pertinença és present en aquelles definicions de participació en que les persones manifesten l'existència d'un grup o la voluntat de formar-ne un. En aquest component pren importància les relacions interpersonals.

"Poder formar part del que es fa a la teva entitat/grup... dient la teva opinió respecte les teves preferències i objectius." (1Q_C3)

"Estar tots junts." [1q_c1]

"Formar part de les decisions d'un conjunt més gran. No només acatar sinó formar part tant del que ja ha estat organitzat com, organitzar una mateixa." [1q_t59]

Tant infants com caps conceben aquesta voluntat de voler esser present en un grup. En el cas dels infants però, també destaquen l'oportunitat de fer nous amics, de relacionar-se amb altres persones o de trobar-se amb tot l'agrupament. És a dir, amplien el concepte més enllà del seu grup o, en aquest cas, més enllà de la seva unitat per identificar que la participació es pot donar entre persones pertanyents d'un col·lectiu o comunitat més gran.

Component d'ajuda

Aquest component és més present entre infants que en caps. Podem afirmar que, en parlar de participació, els infants donen més importància al component d'ajuda que els i les caps. Quan apareix aquest component es manifesta de forma explícita.

"Participar és englobar a tothom sota un mateix objectiu per ajudar a adquirir-lo. Sobretot és tolerància i ajudar-se i formar part d'un grup." [1Q_C12]

"Ajudar, participar, escoltar i pensar." [1q_l15]

"Per a mi participar és posar el meu granet de sorra per ajudar a millorar el cau encara que sigui molt poc." (1q_r26)

Tot i que en molts casos s'explicita l'ajuda, alguns dels infants ha manifestat aquest component per mitjà de la voluntat de col·laborar, aportar o de donar solucions. Totes les definicions de caps en les que ha emergit el component d'ajuda, ho fa de forma explícita.

Component de debat

El component de debat el trobem en les persones que defineixen la participació per mitjà d'un objectiu comú, per mitjà de decidir, o de la importància d'arribar a un acord de consens. És a dir, és el component que trobem en la significació de la deliberació. En alguns casos, pren rellevància el debat i, en altres, la voluntat del consens.

"Poder debatre, decidir i realitzar una o varies tasques amb un objectiu o finalitat. En definitiva, tenir veu." [1Q_C17]

"Per a mi participar és poder donar la meua veu i/o la meua opinió i que després es pugui debatre. També és que la teua opinió pugui influir i/o canviar les coses per millorar-les segons el teu punt de vista." [1q_r38]

"Contribuir en les decisions del que es vol fer." [1q_t63]

A diferència d'altres components, el component de debat no mostra diferències entre infants i caps. Tot i això, cal considerar l'escassa presència d'aquest component en els infants mentre que, pels caps és dels components més referenciats. En les unitats més petites, com CiLI's o LliD's, és inexistent.

Component de projecte

Tant infants com caps han mostrat el projecte com un component de la participació. Curiosament, en ambdós casos és una component poc abundant tot i estar en un context on la pedagogia del projecte pren molta importància.

“Participar per a mi és una acció que neix d'una inquietud i fa que es doni forma a aquesta canalitzant-la en un projecte o quelcom semblant que es dirigeixi en una finalitat consensuada, resolutiva i motivadora.” [1Q_C13]

“Aportar o ajudar en un projecte (positivament).” (1q_p42)

“Per a mi participar en “X” és ser capaç de donar la meva opinió o el meu vot individual en un projecte.” [1q_t62]

El component de projecte, en el cas dels infants es manifesta de forma explícita fent referència a la quotidianitat del cau. Apareix com un fet conegut i familiar. Ara bé, aquest component només apareix a les unitats més grans. En el cas dels caps, apareix com una forma de donar respostes a inquietuds i neguits propis o de l'entorn. El projecte es mostra com l'instrument per la participació.

Component d'escolta

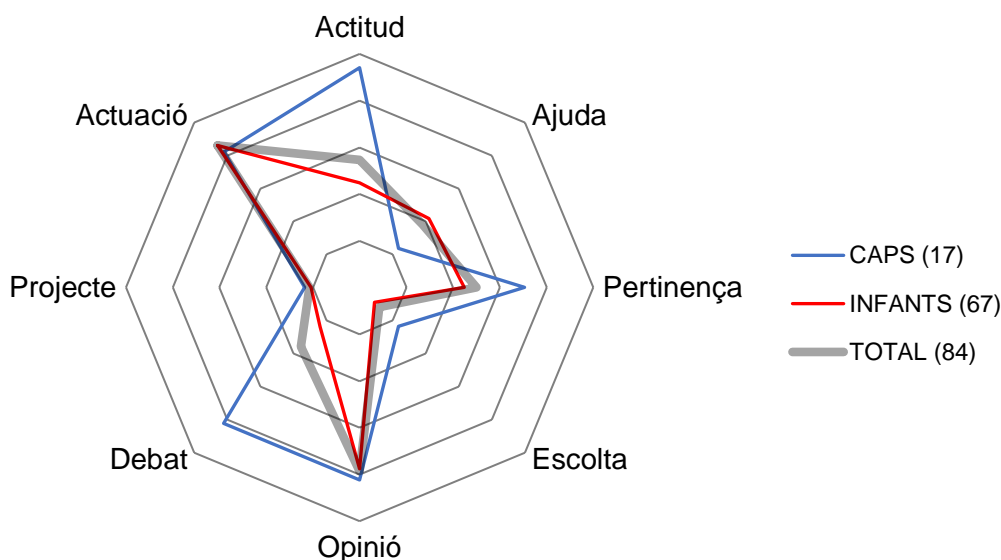
Aquest es el component menys present en ambdós grups. Hi ha altres components en les que es pot inferir que l'escolta en forma part, tot i això, s'ha considerat necessària la separació d'aquesta per referenciar aquelles definicions que destaquen l'escolta per sobre d'altres aspectes.

“Poder formar part d'alguna cosa, que s'escolti i es tingui en consideració el que dius i fas.” [1Q_C6]

“Intervenir, dir la meva, sentir-me escoltat.” (1q_r31)

Aquesta component es defineix, per l'acció d'escoltar i de sentir-se escoltat/ada. Tant infants com caps la conceben igual i és explícitament manifesta.

A continuació, es mostra un gràfic (gràfic 1) en el que es representa la presència de cadascun dels components anteriorment explicats. El gràfic elaborat mostra els valors percentuals de presència de cada component en cadascuna de les definicions establertes pels infants o caps en els qüestionaris. Aquest gràfic ens permet observar la relació entre els components i els grups. Ens permetrà veure quines components són més presents en infants que en caps i viceversa.

Gràfic 1. Gràfic de relació entre la presència de cada component i el grup d'informants. (Elaboració pròpia).

S'observa que tant per infants com caps, les components d'actuació, opinió o pertinença tenen, aproximadament, la mateixa representativitat. Alhora, aquest gràfic també ens permet observar com el component d'ajuda i d'actuació són més presents entre el grup d'infants que el de caps. Possiblement aquest fet s'explica per la simplicitat del component, és a dir, és fàcil que un infant de CiLI's o LliD's defineixi la participació per mitjà d'activitats concretes com jugar, parar taula o fer una activitat al cau perquè és el que coneix. En el cas dels caps, en canvi, la mateixa experiència tendeix a ser expressada de forma abstracte i genèrica o, fins i tot, actitudinal. La major correlació negativa entre components la trobem en el component de debat i el d'actitud. Aquests components són molt presents entre els i les caps però, en canvi, no ho són tant entre els infants.

5.1.2. LES DIMENSIONS DEL CONCEPTE

Fruit de la voluntat d'explicar les connotacions que membres de l'A. E. i G. Sant Ferran han atorgat al concepte de participació, s'ha treballat amb aquests components per tal de definir el concepte en dimensions. Les similituds o diferències entre components han permès establir tres dimensions per les quals tots els components en són reconeguts. La dimensió de sentiment, la dimensió dialèctica i la dimensió vivencial. Cadascuna d'aquestes dimensions agrupa tres de les components anteriorment explicades.

Aquestes dimensions es presenten seguint el que es considera un ordre de successos dins la vida escolta de l'infant. Des de la metodologia s'aposta per una educació vivencial. Aquesta vivència, genera un sentiment per la unitat i l'agrupament que es veu reforçat en el diàleg i en el compartir idees. Així doncs, seguint aquest ordre es presenten les dimensions:

La dimensió vivencial

Els components d'actuació i de projecte són integrats en la dimensió vivencial. Aquesta és la dimensió per la que, caps i infants de l'Agrupament, consideren que la participació ha d'esdevenir un fet col·lectiu i transformacional. Més enllà

del debat o el sentiment, cal actuar per transformar i donar resposta a totes les inquietuds compartides en el grup. En aquest sentit, la dimensió vivencial es defineix com aquella en la que el participant influeix en el seu entorn i se'n reconeix agent amb possibilitat de canvi i transformació per mitjà de la seva experiència.

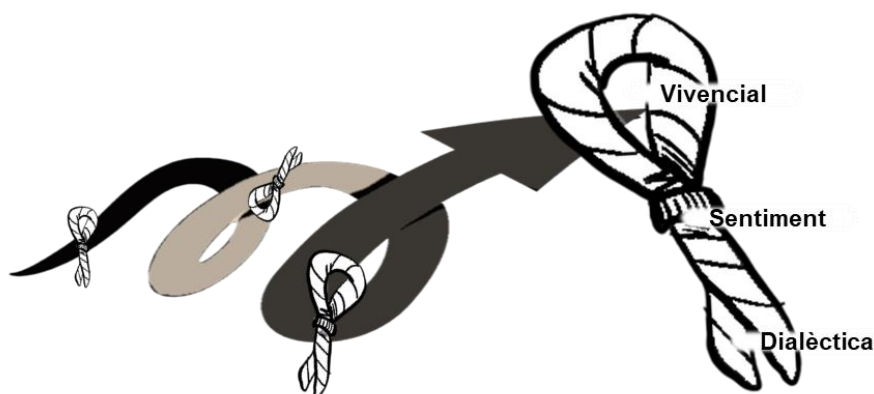
La dimensió de sentiment

La dimensió de sentiment és formada pel component d'actitud, el d'ajuda i el de pertinença. S'entén aquesta dimensió com aquella per la qual la participació necessita d'un ambient participatiu. A saber, segons el que infants i caps han expressat, aquest ambient es defineix com un espai segur de lliure expressió on totes les idees siguin preses en consideració i el grup manifesti una clara motivació i interès. Alhora, en la dimensió de sentiment hi ha un vector personal de reconèixer-se com a part del grup i sentir-se'n part. Aquesta dimensió és la que farà néixer la responsabilitat i el compromís envers el grup i els objectius propis.

La dimensió dialèctica

La dimensió dialèctica la formen els components d'escolta, opinió i debat. Aquesta dimensió reconeix en la participació l'alteritat i la cerca de punts en comú per, de nou, arribar a un ambient motivant per a totes les persones del grup. Segons l'expressat pels membres de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, aquesta dimensió és present quan s'expressa i argumenta la pròpia opinió. Aquesta ha de ser presa en consideració per arribar a un punt de consens amb la resta de companys i companyes. Aquesta dimensió posa en valor les habilitats comunicatives i l'esperit crític.

Tant els components com les dimensions prenen sentit si les concebem de forma relacionada entre elles. No podem definir la participació únicament des d'una dimensió. Aquesta, s'explica per la conjunció de les tres. En la conjunció dimensional apareix alhora un caràcter processal. Aquest atribut de procés, és expressat en moltes de les definicions estudiades com el factor d'evolució, constància i aprenentatge que hi ha en la participació.

Imatge 6. Representació del marc dimensional per la qual els membres de l'Agrupament reconeixen i defineixen la participació. (Elaboració pròpia).

Aquesta imatge (imatge 6) mostra com les tres dimensions constitueixen el concepte de participació pels membres de l'Agrupament. Alhora que

constitueixen el concepte, aquest pren una extensió de procés per la qual, totes tres dimensions han de ser presents per garantir una bona participació. Una experiència participativa necessita de temps per a fer-se present en la realitat dels infants i joves. Aquest factor de procés vol, per un costat determinar com la participació pren forma a mesura que es participa i com, per mitjà de la participació s'aprèn a participar.

Així doncs, pels membres de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, la participació es pot definir com un procés en el que la dimensió sentimental, la dialèctica i la vivencial juguen un paper fonamental. L'ambient ha de garantir condicions d'escolta, debat i proximitat per tal que tothom se senti agent participant. El diàleg és l'eina per la qual aquesta seguirà avançant cap un objectiu comú i permetrà al grup ser crític amb ell mateix i l'entorn. Per últim, l'experiència en si és important per a materialitzar les idees i projeccions del grup sobre l'entorn que habiten. És a través d'aquestes dimensions que infants i caps de l'agrupament conceben la participació.

5.2. SOBRE LES POSSIBILITATS DE MILLORA

Aquest apartat presenta els resultats obtinguts en relació les possibilitats i propostes de millora per la participació a l'Agrupament. Es presentaran els resultats dels qüestionaris i, posteriorment, el treball que s'ha dut a terme amb els i les caps amb la voluntat d'influir sobre el Consell de Caps i, per consegüent, sobre la pròpia realitat de l'Agrupament.

5.2.1. LES PRIMERES IDEES. EL QÜESTIONARI

Segons les diferents respostes dels qüestionaris, tant infants com caps, han identificat cinc grans necessitats envers les quals cal treballar per millorar. El rol i la capacitació dels i les caps envers la participació, el rol dels infants, canviar les dinàmiques ja existents i, per últim, donar més importància a la participació.

El rol i la capacitació dels i les caps

Aquesta necessitat ha estat, sobretot, detectada pels i les caps. El moment en que s'ha respost el qüestionari no s'havia arrencat encara el Consell d'Infants del curs. En aquell moment, és un fet palès que el projecte de participació infantil, dins l'agrupament, necessita de ser repensat.

"Crec que es podria centrar molt més en escoltar tot allò que els infants i joves volen fer, sense negar cap idea de bon principi. S'haurien de delegar moltes més tasques als mateixos infants i joves. Els caps hauríem de tenir un paper més dinamitzador i conductor." (6Q_C5)

Com s'observa en aquesta cita, es considera que per part de Caps, cal fer un esforç per mostrar una millor escolta activa envers els infants. La reflexió d'escoltar més als infants, és present en altres respostes de caps. Un altre aspecte en relació el rol i la capacitació dels i les caps envers la participació és a nivell de compromís.

“Crec que el que es podria millorar de la participació infantil de l'agrupament és a nivell d'implicació dels caps i queles en el projecte.” [6Q_C14]

Aquest fet, tot i no veure's àmpliament reflectit en les respostes del qüestionari, ha estat present en altres espais de treball del Consell de Caps i és objecte d'interès de la *Comissió Adulta de Participació Infantil de l'Agrupament*. Cal que en un projecte com el present, tot el Consell de Caps es mostri motivat i enèrgic.

Un altre factor a considerar dins del rol que juguen els i les caps envers la participació, és la capacitació d'aquestes persones per a dinamitzar i acompanyar experiències o dinàmiques participatives. Aquest aspecte s'ha fet molt visible en les respostes que els i les caps han donat en el qüestionari. Son moltes les veus que consideren que per tal de millorar la participació a l'Agrupament, cal formar-se en diferents aspectes que afavoreixin bones praxis participatives.

“Doncs, primerament formaria àmpliament tots els caps en com els infants poden participar de l'entitat, donant recursos i maneres de gestionar els espais pertinents. Per altre banda, donaria més poder de decisió al Consell d'Infants, ja que és l'espai de governança que pertoca.” (6Q_C2)

Altres de les respostes obtingudes dels i les caps son en relació la capacitat de dinamització, fan referència a la necessitat d'oferir nous recursos i dinàmiques per a treballar amb els infants.

“Dotar la comissió de noves idees i nous procediments per fer els consells d'infants més àgils i amb més decisions preses.” [6Q_C17]

“Fent més cas als caps i que els caps facin activitats més dinàmiques.” (5q_119)

El Consell de Caps reconeix una manca de recursos que dificulta que la presa de decisions amb la unitat sigui democràtica, participativa i innovadora. Les poques respostes dels infants que s'enquadren dins d'aquest apartat també les trobem en aquesta direcció.

El rol dels infants

Si la necessitat de treballar el rol adult era detectada principalment pels i les caps, la necessitat de reflexionar sobre el rol dels infants ho ha estat per part dels propis infants. La majoria de propostes de millora exposades pels infants i joves de l'agrupament interpel·len directament a l'interès, l'actitud o la voluntat dels seus companys i companyes en un moment determinat, és a dir, el saber estar.

“Portant-nos bé i jugant molt.” (5q_113)

“Crec que les persones que no mostren interès haurien de començar a fer-ho i participar.” [5q_r32]

Aquests dos exemples mostren la voluntat d'un canvi d'actitud dels infants. Tanmateix, moltes de les respostes d'altres infants, i algunes de caps, mostren la necessitat d'explicar, animar, motivar... envers la participació i, d'aquesta manera, despertar l'interès dels infants per a la participació.

“Crec que s’hauria d’explicar millor que suposa la participació infantil al cau, i com nosaltres podem col·laborar en les activitats, organitzacions i altres coses.” [5q_t58]

“Motivant a la gent, trobant un motiu de pes que de veritat serveixi com a motor per generar participació. Conscienciar.” [5q_t61]

Els i les caps que creuen que algun dels aspectes a millorar te a veure amb el rol dels infants, van en aquesta línia argumental. Veuen la necessitat de fer arribar la motivació als infants i joves de l’agrupament per a que, poc a poc, s’animin i s’atreveixin a participar dels diferents espais de l’Agrupament.

“Animar a més infants a formar part del Consell d’infants. També els hi explicaria a totes, perquè seguir que més d’un no se’n ha adonat.” (6Q_C7)

El canvi de pràctiques ja existents

En algunes de les respostes donades, hem trobat que els infants i joves han expressat propostes sobre dinàmiques ja presents en la quotidianitat de l’Agrupament. És a dir, han manifestat la necessitat de canviar o provar nous elements per tal de millorar les formes actuals de l’Agrupament.

“Que hi hagin més caps perquè hi ha molts nens.” (5q_c5)

“Doncs que en comptes de escollir un nombre reduït de persones que participin durant tot l’any, que cada dos «findes» es rotés personal.” (5q_p56)

Pel que fa al que han manifestat els i les caps, la majoria responen a la capacitat de crear noves dinàmiques o bé, gestionar-les millor. Tot i així també s’ha trobat una resposta que respon a un canvi d’una dinàmica present a l’agrupament:

“Donar més oportunitats de coses a decidir. Més importància a consell de caps (potser un representant nen/a)” (6Q_C3)

La importància de la participació

Per últim, moltes de les respostes tant d’infants com de caps fan referència a la voluntat i necessitat de donar major reconeixement i responsabilitats a la participació dels infants. Aquestes responsabilitats no només les centren a nivell de Consell d’Infants sinó que la fan estesa també a les unitats.

“Més poder de decisió dintre les unitats. Hem de fer veure als infants que ells tenen el poder de participar activament de molts espais i aprofitar-los de la manera que més els hi agradi. Tinc la sensació que a vegades no s’ho creuen.” (6Q_C16)

“Jo crec que es podria millorar animant a altres infants i explicar-los millor la importància del consell d’infants de manera que sàpiguen la importància que te realment.” (5q_r26)

“Enfocar d’una manera diferent i no aplicar-ho només a un dia al cau.” [5q_t67]

Aquestes respostes es centren en generar més espais de decisió i fer-los més visibles. També juguen un paper important les opinions que creuen que cal explicar la importància de la participació. Les respostes que es situen en aquest grup, busquen normalitzar la participació com una praxis habitual i còmode de per a que jugui un rol habitual sobre la governança de l'Agrupament.

Donat que a participar se'n aprèn participant, la millor forma de millorar la participació infantil a l'agrupament és la de fer més i millors pràctiques participatives. Tot i això, no s'han d'oblidar aquestes propostes de millora i per aquest motiu, s'ha treballat amb el Consell de Caps quines coses poden fer les persones adultes de l'agrupament per afavorir la participació de a resta de persones sobre l'entitat.

5.2.2. EL TREBALL AMB EL CONSELL DE CAPS

L'agenda del curs en un agrupament escolta i guia acostuma a estar molt saturada i, en aquest cas, així ha sigut. Per aquest motiu el treball s'ha concentrat en una única sessió enfocada a ser resolutius/ves i buscar necessitats per encaminar accions a partir d'on continuar el curs vinent o el final del present. S'han treballat totes les idees expressades pels i les caps en els qüestionaris i partint d'aquestes, per mitjà del consens s'han destacat aquelles considerades més importants i que permeten projectar el futur de l'agrupament.

Entenent que el punt de mirada de cada grup ha de ser el propi grup, la tasca s'ha centrat, sobretot, en quin és o hauria de ser el paper dels i les caps envers la participació. Per aquest motiu, la sessió ha estat dissenyada intencionalment per afavorir la reflexivitat pròpia i del col·lectiu de caps. Partint des de diferents opinions expressades en el qüestionari, s'ha volgut arribar a establir unes necessitats que tot l'equip de caps reconegui. Per mitjà del petit grup es van treballar les fortalezes i debilitats expressades en el qüestionari i, un cop cada grup escollia les més rellevants, es van posar en comú amb la resta del Consell de Caps. Finalment, s'han escollit les més representatives de la totalitat del equip de Caps. Tot el procés està detallat en l'Annex XII (p.146).

Fortalezes

Les fortalezes que el Consell de Caps va considerar més rellevants són les següents:

- *“Treballar perquè els infants siguin crítics i compromesos amb el seu entorn.”*
- *“Fer-los preguntes, estar allà, respectar i no envair el moment de participació.”*
- *“Dinamitzar, moderar, explicar, expressar-me... comunicació activa.”*
- *“Donar els espais als infants sobre quines necessitats i objectius s'han de marcar.”*
- *“Qualitat per sobre quantitat.”*

El consell de Caps ha valorat que, la forma amb la que el Sant Ferran educa vetlla en tot moment per un esperit crític i per la interacció amb l'entorn i la

comunitat. A més a més, l'equip de caps actual del agrupament consideren que aquest esperit crític és un dels punts més presents d'enguany. Educar persones crítiques i compromeses és interpretat com un benefici per a seguir potenciant la participació dels infants i joves a l'agrupament.

Ahora, el rol del cap també es considerat una fortalesa per diferents motius. En primer lloc perquè, cada vegada més, els i les caps són molt conscients de que hi ha decisions que son i han de ser dels infants. Una de les caps va afirmar que *“quan estan escollint campaments o projecte, la nostra feina és de fer preguntes i ajudar a que s'escollin i, a vegades, la millor manera de fer-ho és no fer res”* (Cap de pioners i caravel·les. Frase recollida en un consell). La forma en la que els i les caps es comuniquen amb els infants també ha estat considerada com un aspecte positiu a seguir cuidant. El fet de tenir una edat bastant propera a la dels infants i joves, i també el fet d'haver estat infants de l'agrupament, son factors que beneficien aquesta comunicació propera i sincera amb les unitats. Així doncs, mostrar una actitud de comunicació i escolta activa, segons el Consell de Caps, afavoreix la participació dels infants i joves. Els i les caps consideren que aquestes habilitats comunicatives son presents en l'Agrupament.

D'altre banda, també es va definir com una virtut de l'actual Consell de Caps el fet de facilitar espais de participació de qualitat. El discurs es va formar, sobretot, entorn les unitats més grans. A partir de Ràngers i Noies Guia, ja comencen a marcar-se els propis objectius de campaments i en unitats més grans, els objectius del curs. En aquests espais, es va remarcar la importància del temps i la paciència adulta. Cal prioritzar la qualitat per sobre de la quantitat de decisions. Aquest reconeixement a la qualitat de participació es va considerar present en l'agrupament. Tot i considerar-se així, diferents veus van apuntar que era present de forma puntual i que calia fer un esforç per a que aquesta visió s'estengués a tothom.

Debilitats

En el mateix moment que les fortaleses, es van treballar les debilitats o, dit d'altre manera, els aspectes a millorar com a Consell. Els cinc aspectes que el Consell de Caps identifica com a debilitats presents de l'actual equip son els següents:

- *“Crear espais en que els infants vulguin i puguin participar d'una forma activa.”*
- *“Intentar no influenciar en les decisions dels infants en el moment de la presa de decisió.”*
- *“Motivar-los més a la participació.”*
- *“Tenir més coneixement teòric sobre dinàmiques que afavoreixen la participació.”*
- *“El fet de trobar-me davant d'una dificultat bastant complexa, em rendeixo i els presento les coses en safata.”*

La totalitat dels i les caps reconeix la importància de la participació en un espai com és el Cau. Tot i això, hi ha limitacions que per diferents motius, l'actual

Consell de Caps reconeix en l'agrupament. La voluntat és present però, en fer autocrítica envers els processos de tria de projecte, s'ha vist que sempre estan formulats igual. Els i les caps, en especial de les unitats més petites, creuen necessitar de noves fórmules més dinàmiques per les preses de decisions. Amb noves dinàmiques, aquells infants més moguts o impacients, potser es mostrarien més participatius. És a dir, creuen que tal i com es fa sempre no és inclusiu per a tothom.

També s'observen dificultats en relació a la gestió del poder adult. La dificultat de, com adult, no influir en les seves decisions és present en totes les unitats.

"A vegades, m'és difícil no intervenir en el debat. Pel fet de tenir experiència i d'haver-ho fet abans, ja he vist que no funciona d'aquella manera"
(Animadora de Truk 1. Frase recollida en una conversa informal).

A més a més, també reconeixen que sovint no és per experiència prèvia que intervenen en un procés sinó per prevenció, facilitat o per manca de temps. S'ha argumentat en el Consell de Caps que el temps és un gran factor que juga a la contra d'aquests processos. Sovint, el calendari del curs impedeix consultar o planificar tot el que desitjaríem amb els infants i joves de les unitats.

Els anteriors arguments, feien constant referència a la desconeixença i inseguretats respecte el tema. Actualment, el Consell de Caps es reconeix desconexat envers la participació infantil però amb ganes de formar-se. Aquesta desconeixença els fa tenir inseguretats i els dificulta motivar i encoratjar als infants i joves a participar de dinàmiques i activitats d'agrupament. Si aquesta inseguretats es manifesta en tot un equip de caps és plausible pensar de que la majoria de dinàmiques que es proposin als infants siguin poc participatives. Tot i aquesta reflexió, es va defensar el fet de que en matèria participativa, els equips de caps mostren uns nivells de motivació i comoditat bastant plurals.

Detecció de necessitats

Després d'identificar les fortaleses i debilitats més representatives, s'ha seguit treballant amb opinions dels qüestionaris. Si bé abans treballàvem únicament les respostes de la pregunta número 4 (*Podries, com educador/a, llistar els teus punts forts i els teus punts a millorar envers la participació infantil?*), en aquest apartat s'han treballat opinions extretes de les altres preguntes del qüestionari. S'han deixat de forma anònima les respostes del qüestionari que, o bé descrivien com creien que era la participació dels infants a l'agrupament o bé, proposaven una millora.

Aquestes opinions s'han treballat de la mateixa manera. És a dir, en petit grup i després una posada en comú i consens en gran grup. L'objectiu d'aquest moment era inferir, a partir de les opinions descriptives, unes necessitats presents a l'agrupament en relació la participació dels infants i joves.

Les necessitats detectades fan referència a la participació dels infants sobre la governança de l'agrupament. Les opinions expressades al debat diferenciaven clarament l'alta participació a les unitats i l'escàs coneixement, tant de caps com d'infants, sobre com poden participar els infants de les línies generals de l'agrupament. Des de Consell de Caps s'és conscient de que els infants no se

senten part de les decisions que es prenen a l'Agrupament. Aquest fet no és sorprenent si considerem que, fins ara, no han disposat d'un espai propi per aquest fi. Aquestes necessitats posen de manifest que cal augmentar la presència i importància de la participació dels infants sobre les línies de governança de l'agrupament. D'aquesta manera, poc a poc, tant infants com caps, s'aniran familiaritzant amb una dinàmica de Consell d'Infants que transcendeixi la preparació i dinamització d'activitats puntuals.

Del treball de les fortaleeses, debilitats i les necessitats, s'han inferit uns objectius que pretenen marcar l'inici del curs vinent i el final del present. Els objectius tenen un clar component de reconeixement i coneixement. Es reconeix la importància i transcendència de la participació dels infants en diferents espais del cau. Tan pel benefici de l'agrupament com pel benefici del propi infant. Fruit d'aquesta consideració, el Consell de Caps ha valorat que vol més espais participatius i de millor qualitat. Els objectius marcats per aquest fi son els següents:

- *“Fer-nos conscients de la importància que te l'espai pels propis infants.”*
- *“Dotar al cau de més espais per a la participació.”*
- *“Formar a la totalitat del consell de caps en participació infantil.”*
- *“Fer visible i recolzar els resultats i decisions del Consell d'Infants.”*
- *“Treballar per l'apoderament dels infants i el valor del Consell d'Infants per a que esdevingui un òrgan de pro activitat el qual se'l sentin seu i en formin part.”*

Per últim, el Consell de Caps també va començar a definir accions vinculades a aquests objectius. Aquestes però, van ser poc detallades i no han pogut encabir-se en el calendari del present curs. Per aquest motiu, s'ha decidit deixar les accions aparcades fins el curs vinent.

Tota la tasca feta, i en especial els objectius, ha sigut presentada per part del Consell de Caps a tots els infants de l'agrupament en una jornada on, tant el Consell d'Infants com el de Caps han explicat la feina que durant el present curs han fet envers la participació dels infants i joves a l'Agrupament (*Annex XIV, p.151*).

5.3. SOBRE L'EXPERIÈNCIA DEL CONSELL D'INFANTS

S'ha decidit presentar l'experiència amb els infants en un espai a part per dos motius. En primer lloc per donar-hi la rellevància que mereix i que ha tingut durant tot el procés. En segon lloc, perquè aquesta experiència transcendeix de les propostes de millora esdevenint una praxis participativa de valor. Així doncs, en primer lloc es presentarà el treball fet amb i des dels infants i, en acabat, es presentaran els resultats obtinguts en relació el significat d'aquesta vivència pels propis infants.

Abans de començar amb l'experiència dels infants, es presenta la següent taula (taula 10) per tal d'ajudar a la lectura de l'experiència i situar-la dins una clara línia temporal.

	1r Consell d'infants	09.02.2019
1ra sessió	Primera trobada dels membres del Consell destinada a la coneixença entre ells i elles i a definir que és un Consell d'Infants i que pot arribar a fer.	
	2n Consell d'infants	09.03.2019
2na sessió	El Consell de l'Agrupament es constitueix amb l'objectiu de treballar en pro de la veu dels infants en l'Agrupament. Es dissenyen activitats que es faran el següent dia amb les unitats per aconseguir respostes a preguntes que el Consell d'Infants es marca.	
	Activitats amb les unitats	16.03.2019
3ra sessió	Es desenvolupen les activitats amb totes les unitats. Cada activitat està dinamitzada pels infants de la unitat que la representen en el Consell d'Infants.	
	3r Consell d'infants	23.03.2019
4ta sessió	Es comença a treballar i organitzar les respostes obtingudes de les dinàmiques realitzades l'anterior sessió. Es porta a les unitats diferents opcions per establir la nova funció del Consell d'Infants.	
	4t Consell d'infants	23.03.2019
5na sessió	Es posa en comú els resultats de les unitats i es continua la feina de l'anterior sessió.	
	5è Consell d'infants	06.04.2019
6na sessió	Es valida el recurs creat i es decideixen les funcions del Consell d'Infants pels cursos vinents.	
	6è Consell d'infants	04.05.2019
7na sessió	S'avalua l'experiència i es prepara la intervenció de les jornades de retorn.	
	Jornades de retorn a l'Agrupament	11.05.2019
8na sessió	S'exposa davant tot l'agrupament la feina feta pels infants del Consell i les decisions a les que han arribat, així com el procés seguit per arribar-hi. El Consell de Caps fa el mateix.	

Taula 10. Esquema temporal de les sessions amb els infants. (Elaboració pròpia)

Cal destacar que aquest procés ha estat fet amb constant revisió i avaluació de les sessions realitzades per tal d'introduir ajustaments i millores en les futures sessions. Aquesta revisió i avaluació s'ha fet tant individualment com en diàleg amb les persones membres la *comissió adulta de participació infantil a l'Agrupament*.

5.3.1. EL TREBALL AMB I DES DELS INFANTS

Per treballar la participació dels infants, és important fer-ho des del reconeixement dels infants com agents participatius. El fet de treballar amb el Consell d'Infants no només respon a la coherència de la recerca sinó que, alhora, juga un paper favorable per el reconeixement del Consell d'Infants dins l'Agrupament. És a dir, el treball dels infants no només ha volgut ser un espai on pensar-se sinó que ha volgut ser un exemple d'una bona praxis participativa

tenint en compte les opinions prèviament expressades per infants i caps de l'Agrupament. Si el que es pretén és millorar la participació dels infants i joves a l'Agrupament, la transformació ha de començar des d'una experiència participativa capaç de captar la motivació i interès dels infants. Una experiència que permeti al Consell d'Infants crear-se dinàmiques, objectius i metes pròpies.

Per aquest motiu, les respostes dels qüestionaris van ser objecte de treball dels propis infants. La planificació de les sessions amb els infants s'ha elaborat i consensuat de tal forma que, alhora que facilités als infants repensar-se, permetés treballar la participació a l'Agrupament amb i des dels infants. Alhora, cadascuna de les tasques fetes amb el Consell d'Infants, s'ha fet visible i comunicat a la resta d'infants per tal de donar-hi la importància i valor que mereix.

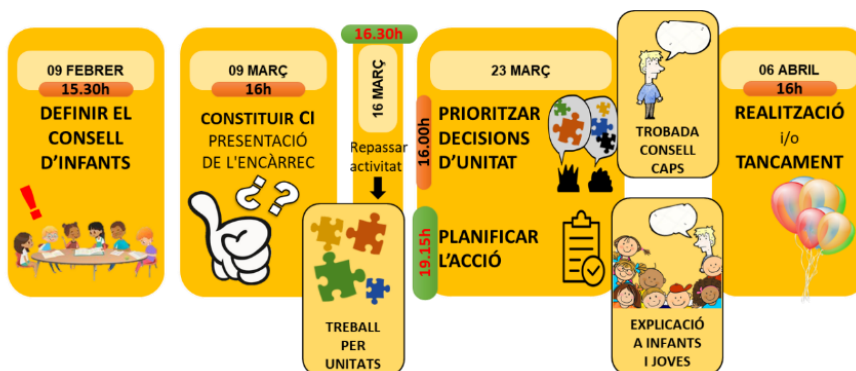
En l'Annex XI (p. 123) es pot observar la planificació de cada sessió així com un recull del funcionament i les impressions que s'han tingut en acabar la sessió. Les sessions s'han dissenyat amb la intencionalitat d'obtenir resultats tant per la recerca, com pel propi Consell d'Infants. Per aquest motiu, s'explica de forma breu el treball fet en cadascuna de les sessions i els resultats obtinguts.

Per explicar el funcionament d'aquestes sessions, s'utilitza de punt de partida les paraules amb les que els propis infants van explicar a la resta d'agrupament el que han estat fent durant el curs (Annex XIV, p. 151).

"El primer dia ens van explicar que era el CI, ens van posar un vídeo d'un altre CI i ens van presentar el funcionament del cau, quins càrrecs hi ha i més coses." (Noia de RiNG's, jornades de retorn)

Donat que en aquestes sessions es vol repensar la funció del Consell d'Infants dins l'Agrupament, la primera de les sessions es va dissenyar amb la voluntat d'obrir l'imaginari dels infants respecte els Consells d'Infants. Era necessari mostrar altres funcionaments de Consells d'Infants per a començar a pensar com es volien definir.

"El segon dia que ens vam reunir el CI, el primer que vam fer van ser uns jocs i després vam organitzar el que faríem en les següents sessions del CI, (...) i al final, vam fer una pluja d'idees per fer unes activitats perquè sortissin idees de com millorar el cau." (Noi de RiNG's, jornades de retorn)

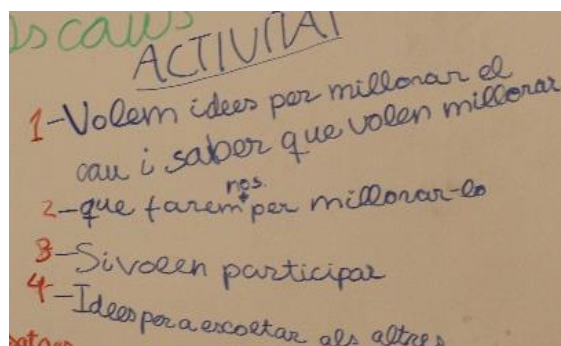

Imatge 7. Planificació i cronologia pactada i elaborada amb el Consell d'Infants. (Elaboració pròpia, validada i rectificada pel Consell d'Infants)

L'anterior imatge (imatge 7), mostra la planificació que van consensuar entre els i les membres del Consell. La segona sessió, va ser la sessió en la que se'ls va demanar ajuda en el procés de repensar la participació dels infants i joves a l'agrupament. No tan sols se'ls va demanar l'ajuda sinó que, una vegada acceptada la petició, el Consell d'Infants va acordar els dies i hores on trobar-se per tal de poder treballar en aquesta direcció.

En la mateixa sessió, van preparar una dinàmica per les seves unitats per tal de començar a treballar la seva participació a l'agrupament. Les preguntes que es van fer són les següents (imatge 8):

1. *Que volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!*
2. *Que pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?*
3. *Algú més vol formar part del consell d'infants?*
4. *Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*

Imatge 8. Preguntes resultants de la pluja d'idees. (Font pròpia).

“El tercer dia vam fer les activitats a les nostres unitats i vam preguntar quatre coses de diferent manera.” (Noi de RiNG's, jornades de retorn)

Els propis infants i joves han sigut els encarregats i encarregades de preparar, explicar i dinamitzar l'activitat davant la seva unitat. Un cop realitzada l'activitat, amb les respostes obtingudes han pogut seguir treballant i repensant la participació i la funció del Consell d'Infants.

“El quart dia vam organitzar el treballar amb les respostes de l'activitat del tercer dia. Vam fer 5 grups: Organització, Material, Formació, Decoració i reformes, i Activitats. I vam preguntar a les unitats que era més important. També vam dissenyar la llista d'objectius del cau.” (Noi de RiNG's, jornades de retorn)

Així doncs, al 3r Consell d'Infants, es va treballar amb les respostes que els infants havien donat. En concret, es va treballar sobre quines creuen els infants i joves que ha de ser la funció del Consell d'Infants i sobre quines idees tenien per a que s'escolti més als infants dins l'agrupament. Tal i com explica el membre del Consell d'Infants, respecte la funció del Consell, es van agrupar totes les idees en 5 grans grups. Amb aquestes cinc opcions, van decidir de portar-les a les unitats i preguntar quines dues creien que eren prioritàries per a que el Consell d'infants se'n ocupés.

En referència a idees per a que els infants siguin més escoltats, van decidir fer un recull de format físic d'aquelles idees més importants per entregar-lo als Caps i fer-ho arribar a tota la comunitat de l'Agupament. A cadascuna de les idees se li va atribuir un dibuix o imatge per a que, alhora de traspasar-ho a ordinador, fos més fàcil. També es van donar algunes directrius de disseny i, es va decidir que la pròxima sessió revisarien la proposta de disseny per ultimar els detalls que considerin que no els representa o no els agrada.

“El cinquè dia vam ratificar la llista d’objectius i vam canviar les coses que no ens agradaven (...). També vam acabar de decidir que ens dedicaríem, dels 5 grups que havíem dit, a les Reformes i decoració del cau i també investigariem sobre el perquè de la formació i, bueno, intentaríem canviar algunes coses d’aquests temes.” (Noia Truk 1, jornades de retorn)

Arribat aquest punt, amb tota la feina feta, la següent sessió es va dedicar al tancament i validació d’idees. Per prendre la decisió sobre la funcionalitat del Consell d’Infants, ha calgut posar en comú el resultat de les prioritzacions de les unitats (Taula 11):

	CiLI's	LliD's	RiNg's	PiC's	Truk	SUMA
<i>Formació</i>		X	X			2
<i>Activitats externes</i>	X					1
<i>Reformes i decoració</i>	X	X*		X	X	3.5
<i>Organització</i>			X			1
<i>Material</i>		X*		X	X	2.5

Taula 11. Resultat obtingut de cada unitat en relació la prioritat de les funcions que consideren ha de responsabilitzar-se el Consell d'Infants. (Elaboració pròpia).

Tenint present els resultats de cada unitat, el Consell d’Infants ha decidit que les propostes que més els motiven son la de *Reformes i decoració* i la de *Formació*. Han considerat centrar-se, principalment, en la de Reformes i decoració ja que la de formació, en un primer moment, només volen investigar el perquè d’aquesta pràctica i creuen que no els donarà massa feina per ara.

Aquest Consell d’Infants, també estava destinat a validar el recurs físic que van començar a dissenyar l’anterior sessió. Se’ls va presentar un esbós i, entre les persones presents van anar rellegint cadascun dels apartats i modificant allò que consideressin necessari. Amb aquests canvis i d’altres de disseny, el resultat final és un fulletó (*Annex XIII, p.150*) amb idees i propostes de millora per implementar en tots els espais de l’agrupament. L’han anomenat *el llistat d’objectius del cau*.

Aquesta era la ultima de les sessions que els infants van acordar per treballar aquestes temàtiques. Tot i ser l’última de les sessions pactades, se’ls va proposar de preparar un espai d’un cau per tal d’explicar davant de l’agrupament la feina fet.

“L’últim dia vam revisar tot el procés del CI d’aquest temps i vam dir que ens havia agradat i que no. A part, vam preparar aquesta explicació d’avui i també vam decidir que preparariem l’últim cau.” (Noia Truk 1, jornades de retorn)

Així doncs, l’última trobada del Consell d’Infants es va destinar a dissenyar un espai que permetés presentar el llistat d’objectius del cau a la resta d’infants i caps. Per altre banda, en aquest moment es volia comunicar i explicar tota la feina feta durant el curs així com els reptes de futur que es planteja el Consell

d'Infants de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. La idea d'aquesta jornada també és la de deixar espai al Consell de Caps per a que expliqui, igual que els infants, quina ha estat la tasca feta sota les mateixes directrius: *repensar la participació dels infants i joves en l'Agrupament*.

Durant el procés de revisió d'aquesta última trobada, van decidir que volien que el cau final fos preparat pels nens i nenes de l'agrupament. Així doncs, van decidir citar a tots els companys i companyes que volguessin participar en la decisió i preparació de l'últim cau després de l'últim cau de maig. En aquell espai, seran els propis infants qui, amb el suport algun cap, dinamitzin la trobada per tal de trobar una proposta per a celebrar l'últim cau del curs.

5.3.2. LA VIVÈNCIA DELS INFANTS

Si bé el procés fet amb els infants ha sigut una forma d'induir millores en l'Agrupament, aquesta experiència participativa ha suposat, pels infants participants, una vivència de valor. Tots els infants han pogut revisar l'experiència i han estat preguntats, en grup, sobre quines havien sigut les seves impressions. A més a més, tres dels participants del Consell d'Infants han estat entrevistats per membres de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Aquests moments de conversa amb els infants han permès constatar la importància que aquesta vivència ha tingut pels participants.

“Jo estic al cau des de Llops i mai m'havia plantejat, en plan... «Si, ho fan els caps tot i ja està». I ara es guai estar participant i adonar-se que jo, com a nena, també puc decidir el que faig. I és guai veure llops intentant canviar coses del cau que jo no hagués pensat mai, saps? I no se, m'agrada la idea aquesta idea d'estar tant a dins i sentir-me que puc fer coses, saps? Si, m'agrada molt.” (Noia Truk 1, entrevista de MEGC)

Com s'observa en les paraules d'aquesta participant, s'ha vist que pels infants ha estat una vivència agradable, que tot i tenir moments a millorar, han estat còmodes i els ha agradat. Cada infant ha manifestat diferents motius pels quals els ha agradat formar part del Consell d'Infants. Tot i expressar-se cadascú a la seva manera, podem observar tres elements bastant presents en diferents discursos: el propi sentiment de reconeixement, la possibilitat d'influir en canvis en l'agrupament i la responsabilitat envers els seus companys i companyes.

Aquests tres elements constants en els diferents discursos dels infants són permeables entre ells. És a dir, els infants se senten reconeguts i importants perquè tenen un rol de responsabilitat en l'agrupament i unes tasques de representació de la seva unitat.

“Jo m'he sentit bé perquè he pogut dir la meva opinió, no com abans que no podies dir gaires coses i si ho deies no et feien gaire cas.” (Nena LliD's, entrevista en grup)

Aquest reconeixement propi té un valor que no es exclouent. És a dir, no entenen la participació com quelcom exclusiu. Se'ls va preguntar si creien que tothom havia de poder participar o tenir alguna responsabilitat i tots els infants preguntats van coincidir en que tothom hauria de poder participar. Una de les respostes a aquesta pregunta és la següent:

“Sí, que en algun moment et sentis important, això està bé.” (Noi RiNG’s, entrevista de MEGC)

Aquesta experiència participativa ha posat sobre la taula la possibilitat de repensar la funció del Consell d’Infants de l’Agrupament. En un entorn on estan acostumats a participar de formes concretes, se’ls ha preguntat i demanat ajuda per a repensar aquesta participació des de la base. Poc a poc, els membres del Consell han anat interioritzant la participació com un mitjà de transformació de l’entorn que els envolta. En aquest cas, d’incloure canvis en l’Agrupament.

“Jo crec que al fer activitats al cau (...) Canvis i moltes coses, per exemple dèiem pintar, organitzar, reformar, saber coses que no saps... que es pot intentar fer i està molt bé.” (Noi RiNG’s, entrevista en grup)

“ (...) és important perquè el cau està fet per nosaltres, no? Entenc. I llavors, si que crec que es molt important que se senti la veu de tots els nens i per sentir-nos còmodes i que tothom estigui a gust amb el que fa...” (Noia Truk 1, entrevista de MEGC)

Al llarg de l’experiència, s’ha vist una evolució de motivació i de sentir com, poc a poc, les idees i els projectes se’ls han sentit propis de tal forma que s’han anat fent co-responsables de les decisions preses. A participar se’n aprèn participant i, en aquest sentit, els aprenentatges i l’evolució del Consell d’infants ha estat visible tant pels Caps de l’Agrupament, com pels propis infants del Consell:

Jo crec que tots els dies han sigut un petit avanç del objectiu. Cada dia és important perquè, aprens coses noves i, a més a més, és un pas endavant. (Noi RiNG’s, entrevista en grup)

Els precedents del Consell d’Infants han estat molt presents al llarg de tot el curs. Els infants del han mostrat en moltes ocasions la voluntat de motivar i animar a més infants a formar-ne part. Si bé han estat moltes les ocasions en les que els infants han demanat l’opinió dels seus companys i companyes d’unitat, veuen necessària una major motivació en la representació en el Consell d’Infants.

“A mi m’ha agradat aquest any perquè explicarem el que es fa aquí. Com per motivar als altres i així hi haurà més gent l’any que bé.” (Noia RiNG’s, entrevista en grup)

“Si no motives no es fa amb ganes i si no es fa amb ganes, no tens gràcia, no acaba de ser divertit o la manera com ho vols fer no acaba de sortir com tu vols.” (Noi de RiNG’s, entrevista en grup)

Així doncs, com s’ha comentat anteriorment, el procés fet amb els infants no només ha sigut una bona praxis de millora del propi Consell d’Infants i per l’Agrupament sinó que també ha suposat un seguit de beneficis en la reflexivitat de cada membre del Consell d’Infants.

6. CONCLUSIONS

El present espai presenta les conclusions del treball. Aquestes volen ser un instrument de valoració crítica envers el treball desenvolupat. Primerament es fa referència als objectius marcats posant de relleu el procés que s'ha seguit per a assolir-los i si han estat satisfets o no en la present recerca. En seguit, s'exposaran les implicacions o aportacions que aquest treball suposa, tant per l'Agrupament com per una possible investigació futura. D'igual manera és presenten les limitacions del projecte. Per acabar, es presentaran un seguit de valoracions personals del present projecte.

6.1. SOBRE ELS OBJECTIUS DE LA RECERCA

El treball presentat s'ha estructurat amb intencionalitat per tal de satisfer l'objectiu general del treball. Amb tot l'exposat es considera que l'objectiu principal del treball, **repensar, juntament amb caps i infants, la participació infantil per tal de potenciar-la sobre la governança de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran**, ha estat assolit. Aquest objectiu s'ha assolit per mitjà del compliment dels respectius objectius específics. A continuació, es mostren els objectius específics de la recerca amb una breu valoració sobre cadascun. S'explicarà de forma conclusiva el treball realitzat en relació cadascun dels objectius i si ha estat assolit o no.

Definir, segons els membres de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran, la participació.

En referència al primer objectiu, per mitja de qüestionaris s'han obtingut les definicions de les diferents persones de l'Agrupament. A partir de l'anàlisi d'aquestes, s'han establert uns components que ens han permès identificar elements convergents i divergents entre diferents percepcions. Aprofundint en l'anàlisi dels components, han emergit tres dimensions per les quals, i des d'una perspectiva processal, totes les definicions es poden incloure.

Així doncs, s'ha aconseguit caracteritzar el significat de la participació pels membres de l'agrupament a partir d'un marc dimensional propi del context. Per tant, podem concloure que el primer dels objectius s'ha assolit satisfactòriament.

Repensar conjuntament els espais de participació infantil a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran amb la finalitat de resignificar el Consell d'Infants sobre la governança de l'Agrupament.

El segon objectiu és el que ha exigint més esforços. Per tal de complir aquest objectiu s'han destinat trobades, amb el Consell de Caps i, en especial, amb el Consell d'Infants. A partir de la metacognició dels propis infants s'han pogut desenvolupar activitats per recollir les impressions de tots els nens i nenes de l'Agrupament i, partint d'aquest treball, redefinir la funció del Consell d'Infants.

Amb el Consell d'infants, per tal de satisfer aquest objectiu, s'ha dut a terme un procés de sis sessions dissenyades conjuntament amb el Consell d'Infants i dues més de tancament i avaluació. La primera sessió s'ha destinat a presentar el Consell d'Infants i el curs. En la segona sessió s'ha planificat, juntament amb ells i elles la resta de dies i feina a fer. Aquesta planificació ha permès fer més contactes dels habituals amb les unitats per tal de consultar i reforçar les decisions del Consell d'Infants. La tercera sessió s'ha destinat a recollir informació de les unitats per mitjà d'unes activitats dissenyades amb anterioritat pels infants del Consell. La quarta i cinquena trobada del Consell d'Infants l'han destinat a analitzar les respostes i informació dels companys i companyes d'unitat. Aquest treball dels infants ha conclòs amb una revisió i transformació de les tasques que el Consell d'Infants està duent a terme en l'Agrupament i, s'ha decidit, començar a prendre tasques de decoració i reformes de l'Agrupament i repensar la pràctica de la formació. A més a més, ha elaborat un llistat de consells o exigències, extretes d'una de les activitats amb les unitats, per tal de que els infants siguin més escoltats a l'Agrupament.

Amb el Consell de Caps el treball ha estat menys constant. S'ha pogut destinar únicament una sessió a treballar i qüestionar-se el rol dels i les caps sobre la participació dels infants. Tot i això, la sessió es va desenvolupar de forma àgil i va permetre treballar tant a nivell personal com a nivell d'Agrupament. Si bé es va partir d'algunes respostes dels qüestionaris, poc a poc es van anar concretant les fortaleses i debilitats que mostraven les persones presents en les necessitats i futurs objectius de l'Agrupament.

Així doncs s'han pogut establir espais de reflexivitat, tant per infants com per caps, que han resultat ser molt productius i han permès repensar la participació infantil a l'Agrupament. El Consell d'infants ha redefinit la seva funció. Aquest s'ha definit de tal manera que ara juga un rol protagonista en algunes de les línies de govern de l'Agrupament. Per aquests motius, també podem donar per assolit aquest objectiu. Cal considerar, però, que el present projecte tan sols ha permès iniciar el procés de replantejament i, aquest, ha de ser present al llarg dels següents cursos i Consells. Així doncs, tot i considerar-se assolit, s'entén que és necessari seguir treballant en aquesta direcció per tal de normalitzar, defensar i aplicar les decisions preses al llarg d'aquest projecte.

Significar l'experiència participativa viscuda tant pels infants del Consell com per l'acompanyant del Consell d'Infants.

Amb l'últim dels objectius s'ha volgut donar visibilitat a la tasca feta davant tot l'agrupament i, alhora, determinar quina ha estat la percepció dels infants al llarg del treball. Tant unitats com caps no eren desconixedors/es dels avanços del Consell d'Infants però era necessari dedicar un espai d'explicació i significació de la tasca feta.

Per tal de que el Consell d'Infants pogués explicar de forma clara i breu la feina que han estat fent durant el curs a la resta de l'Agrupament, van destinar una trobada del Consell d'Infants per a preparar què volien comunicar i com fer-ho. El següent dissabte van tenir lloc les *jornades de retorn*. En aquestes jornades, tant infants com caps, han explicat la tasca feta en relació la participació infantil

i les noves funcions del Consell d'Infant. Van poder assistir totes les unitats i es va convidar a les famílies.

En relació l'experiència viscuda de cada persona, s'ha volgut significar per mitjà de les entrevistes fetes al final del procés. Si bé en la relació quotidiana entre infant i cap s'observava aquest impacte sobre cadascuna de les persones participants, calia explicitar les impressions i reflexions de cadascun dels infants. Les entrevistes ens han permès concloure que, per tots els infants entrevistats, ha estat una experiència de valor.

Igual que els altres objectius, aquest també es considera assolit. Ara bé, cal valorar que part d'aquest objectiu s'ha satisfet gràcies a les entrevistes dels membres de la *comissió de participació infantil de MEGC*. Les entrevistes des d'un punt de vista extern, però informat, han permès aprofundir més en les reflexions dels infants. A més a més, han permès significar la meua pròpia experiència, és a dir, l'experiència de l'acompanyant del Consell d'Infants. Aquesta experiència (Annex X.IV, p.120), en ser reflexions personals pròpies, no s'ha presentat com a resultat i es presentaran més endavant amb les valoracions personals del treball.

6.2. SOBRE LES POTENCIALITATS I LIMITACIONS

El treball exposat gaudeix d'un seguit de potencialitats que cal destacar. Alhora que potencialitats, també ha estat un projecte subjecte a unes limitacions determinades. En seguit, es presenten les potencialitats i limitacions del treball.

Potencialitats

El projecte que s'ha dut a terme amb la voluntat i finalitat de repensar la participació dels infants a l'Agrupament ha gaudit d'un seguit de potencialitats. A continuació s'exposen:

- *El suport de l'Agrupament:* el treball s'ha desenvolupat amb la plena confiança i suport de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. Infants, caps i famílies han mostrat al llarg de la recerca interès i ajuda quan ha estat necessari. En tractar-se d'una recerca participativa, aquest fet és crucial per l'èxit de la mateixa.
- *La freqüència de les trobades amb els infants:* l'augment de compromís pactat amb els infants, ha permès donar-hi una constància i presència al treball que ha facilitat la fluïdesa de les sessions i reflexions.
- *Les jornades de retorn:* el fet d'establir un espai conjunt d'infants, caps i famílies per tal d'explicar la feina feta en matèria de participació infantil a l'agrupament ha permès donar-hi major visibilitat i valor a la tasca feta pels infants.
- *Les característiques de l'entitat:* MEGC és una entitat que defensa el protagonisme dels infants al llarg del seu procés educatiu. Aquesta postura és una clara aposta per projectes com el present. Fruit d'aquest ideari, el procés

pel qual ha passat l'A. E. i G. Sant Ferran, ha estat objecte d'interès per l' *àmbit de participació infantil de MEGC* i el projecte *Lab*. Aquest interès possibilita la divulgació del present projecte en l'entitat.

Limitacions

Tot i aquestes potencialitats, el treball té unes limitacions a considerar. Les limitacions del present treball han estat les següents:

- *El temps*: la cronologia d'un curs a l'Agrupament està molt restringida i és sempre difícil deixar espais per a nous projectes, especialment en el cas dels i les caps. Podem afirmar que hagués sigut necessària una altra sessió amb el Consell de Caps per poder concretar accions de millora i canvi. Aquesta trobada tindrà lloc dins la tasca pedagògica de l'agrupament però no ha pogut quedar reflectida en la recerca.
- *La dinamització del Consell d'Infants*: tot i que en un inici es defensava i vetllava per la presència de dos dinamitzadors, un dels quals l'investigador, la realitat és que ha estat complicat de complir. El fet de trobar-me sol sovint com a dinamitzador, m'ha impedit en aquestes sessions prendre anotacions.
- *Donar visibilitat a l'experiència en el present treball*: una de les limitacions o dificultats més grans ha estat la de plasmar en aquest treball tota la feina feta sobre el context. En tractar-se d'un projecte transversal d'una entitat de la que formo part, m'ha estat molt complicat plasmar totes les passes i avenços en aquesta direcció.

Tot i aquestes limitacions i, gràcies a aquestes potencialitats, el present projecte ha fet un seguit d'**aportacions** i ha esdevingut un punt de partida cap a **possibles línies de futur**. En primer lloc, cal parlar de la millora del context que ha suposat. El projecte parteix d'una necessitat detectada i reconeguda per l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran. Amb la voluntat de donar-hi resposta s'ha estructurat el projecte.

El projecte ha resultat ser una eina per la innovació i transformació de l'Agrupament i Consell d'Infants. Ha permès als caps de l'Agrupament a mostrar-se crítics i crítiques envers el seu poder adult així com les seves limitacions o fortaleces. Pels infants ha estat un instrument a partir del qual reconèixer-se com un agent polític i d'acció dins l'Agrupament. El present treball ha permès a l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran començar a definir-se com una entitat més coherent, democràtica i participativa. Tot i això, cal tenir molt present que aquesta experiència és insuficient per garantir la bona participació a l'Agrupament els cursos vinents. És un repte de futur en el qual s'hi ha de seguir destinant energia i esforços els cursos següents.

En segon lloc, el treball suposa un marc conceptual de la participació en el qual es pot aprofundir la recerca. Aquest nou marc teòric i subjecte al context, obra la porta a futures línies de recerca comparatives. És podria, per exemple, aprofundir en el contrast de les diferents dimensions entre les unitats. També pot esdevenir una possible referència en comparatives entre entitats educatives o altres espais de la comunitat on els infants participen.

Per últim, una altre de les aportacions, i alhora línia de futur, del treball és la utilitat que aquest pot tenir per altres entitats educatives. El treball és una aportació a totes aquelles entitats que es proposin potenciar la participació dels infants des dels propis infants. En aquest sentit, cal dir que el present projecte ja ha estat convidat a formacions o jornades pedagògiques de diferents entitats que tenien la voluntat d'impulsar la participació dels infants a l'Agrupament.

Donat el caràcter de la investigació, el coneixement que s'ha generat en aquest treball està directament relacionat amb l'entorn. Aquest fet significa que el context del projecte és un fet a tenir en consideració sempre que es prengui aquest treball de referència o es vulgui replicar l'experiència. Replicar el present treball sense tenir en consideració la limitació contextual esdevindria erroni. Cal entendre que en tractar-se d'una investigació participativa, la participació del context ha de ser el motor de la investigació. Així doncs, la forma que finalment prengui el projecte dependrà, en gran mesura, dels infants del context.

6.3. LES 7 MARAVELLES PER PARTICIPAR

Aquesta experiència m'ha permès observar en primera persona quines innovacions han permès a l'Agrupament seguir creixent en matèria participativa. Aquestes innovacions es poden presentar, fruit de la reflexió personal, com a 7 recomanacions per tots aquells agrupaments, o entitats d'educació en el lleure, que vulguin seguir treballant per potenciar la participació dels infants.

- 1) *Cal possibilitar l'espai idoni per cada moment.* Si creiem en el valor de la participació dels infants, cal que l'espai que els facilitem vagi en acord. Per exemple, no podem pretendre que el Consell d'Infants treballi en un lloc on el Consell de Caps no podria.

Que l'espai de treball sigui el correcte no vol dir que sempre, i per totes les situacions, sigui el mateix. Hem de ser creatius/ves amb els espais però també hem de procurar que l'espai no entorpeixi la participació dels infants.

- 2) *Han de treballar amb materials i recursos propis!* Quan els infants participen, necessiten poder innovar i crear amb els recursos i materials dels que disposi. Si aquests son custodiats per una persona adulta, la seva espontaneïtat es veu reduïda.

Alhora, fent-los responsables del seu material, i fent aquesta responsabilitat visible, estem potenciant el sentiment de coresponsabilitat en el grup.

- 3) *Per grans o petites fites, grans reconeixements.* Sigui com sigui la fita que persegueixen els infants, cal procurar valorar i donar visibilitat a cada avenç fet en aquesta direcció. Sovint en processos participatius hi ha moltes tasques invisibilitzades, és feina de tothom apreciar-les. A ningú li agrada sentir que realitza tasques i infravalorades.

- 4) *L'ingredient secret és la motivació. Cuidem-nos i divertim-nos!* Sense motivació no arribem enlloc. Estem parlant de projectes participatius en que

els infants assistiran o no depenent la seva motivació. Si venen obligats/des, la participació es desvirtua i perd tot sentit. Cal treballar per a que la motivació es mantingui i augmenti dia a dia. Participar no ha de ser avorrit. A vegades, una decisió pot ser molt monòtona però hem d'explorar la vessant més creativa de la nostre persona per trobar dinàmiques inclusives i diferents cada dia. I jugar, perquè no?

Quan es participa, és fàcil divergir entre companys/es. Cal, per sobre de tot, cuidar al grup. No podem començar una sessió si tenim infants angoixats o enfadats entre ells/es. Per cuidar un procés participatiu, cal cuidar també les emocions del grup.

- 5) *Democratitzem-ho tot!* Hem de tenir present que si parlem de participació infantil, ho hem de fer de debò. Cal pactar amb infants la planificació, les hores i llocs de trobada... A part de les decisions logístiques, també hem de democratitzar les relacions i dinàmiques internes. Estem treballant amb moltes edats diferents, no podem pretendre que un infant de 17 anys entengui el que vol dir un de 6 i viceversa. Cal introduir dinàmiques que permetin una comunicació inclusiva entre ells/es però també amb nosaltres. Cal tenir molt present el rol de poder adult i treballar per desconstruir-lo.
- 6) *Informació sincera i de qualitat.* Quan els infants comencin a participar, ho han de fer amb tota la informació disponible. A més a més, si hi ha línies vermelles que com entitat o equip de caps hem marcat, cal que els les expliquem bé. Si no els ho expliquem d'entrada, tindrem la temptació de manipular les seves decisions o de ser arbitraris.
- 7) *Aprenem a participar mentre participem.* Els infants estan aprenent que és això de la participació... i nosaltres també! En una experiència participativa aprenem tothom que hi és present. Per treure'n el màxim suc, és important revisar-nos en conjunt i aprendre cada dia del anterior.

6.4. VALORACIONS PERSONALS

Per concloure, es creu convenient reflectir en aquest espai un seguit de valoracions personals. Amb aquestes valoracions també es vol significar el que l'experiència ha significat, en aquest cas, per l'investigador i acompanyant del Consell d'Infants. Per a fer-ho, es presentaran les reflexions pròpies entorn la temàtica alhora que s'intercalen fragments de l'entrevista (*Annex IV, p. 120*) feta pels membres de la *Comissió de MEGC de Participació Infantil*.

La valoració del treball és molt positiva tant a nivell personal com a nivell professional. Considero que els aprenentatges han estat molts i molt positius per la meva persona i encara més per la tasca que es desenvolupa a l'Agrupament.

"A part, de participar se'n apren participant i n'estem aprenent tots alhora, no? És molt guai veure com està avançant el Consell d'Infants, com estic avançant jo, com està avançant un nen o una nena en concret..." (Entrevista de MEGC)

La participació posa en joc moltes habilitats i competències necessàries per el desenvolupament de la persona. El model de persona en que, tant personalment com des de l'Agrupament, s'educa és el de persona crítica i activa amb el seu entorn. Veure com aquest punt de vista crític amb voluntat transformacional i col·laboratiu neix en un context tant proper és emocionant. Considero que des del primer a l'últim consell els aprenentatges han sigut molts.

Com a agrupament considero que el projecte ens ha permès ser més coherents i ens servirà de guia per seguir avançant en aquesta direcció. Han de ser més els agrupaments que s'animin a fer la governança de l'entitat permeable amb la participació dels infants.

" (...) s'hauria d'aconseguir que passes tot pels infants i joves. O sigui, estem aquí per ells, no? I posant sempre l'infant al centre. Doncs que ells també es posin al centre i decideixin si volen estar al centre, com s'ho volen mirar... no? (...) prenguin la decisió que prenguin els infants, si el procés ha estat inclusiu per tothom, no s'han sentit obligades i han pogut expressar lliurement «el què», igual et trenquen una pràctica que portaves fent 35 anys però tindrà molt més valor com ho estaràs fent ara i té més sentit." (Entrevista de MEGC)

Ahora, sento que com acompanyant de l'experiència he anat desenvolupant cada vegada un millor paper i, segurament, si segueixo participant d'experiències com aquesta em mostraré crític amb alguns dels moments de la dinamització. Un dels aprenentatges més grans que he obtingut del treball ha sigut el de fer-me conscient que pel simple fet de ser adult se'm atorga un rol de poder. I ser-ne conscient i aprendre a posar fre a aquest privilegi és quelcom complicat però molt important si volem educar democràticament i en valors.

"jo crec que el ser conscient del rol que jugues i del paper que tens i inclús poder i saber com posar-hi fre. (...) forçar-te a comunicar-te perquè t'entengui tothom, des de els teus companys/es que esteu dinamitzant a un Castor o Llúdriga de 5 anys, és un esforç brutal de... no simplificar, de dir la mateixa complexitat però de forma més inclusiva" (Entrevista de MEGC)

Per últim, em satisfà veure com son molts els Agrupaments que estan començant aquest camí. Al llarg del curs he conversat amb moltes persones i agrupaments per tal de compartir punts de vista sobre el tema. També és interessant veure l'expectativa i interès que l'experiència al Sant Ferran ha generat a un nivell més ampli. Des que hem començat amb aquest projecte de metacognició, se'ns ha convidat a diferents espais per explicar l'experiència. Aquest fet constata que el camí a recórrer en participació infantil a les entitats d'educació en el lleure és molt llarg però pot ser, alhora, molt ric.

Per acabar, com s'ha comentat, aquest projecte no és quelcom individual. Al llarg de la recerca han sigut imprescindibles les moltes aportacions, consells i crítiques dels infants de l'Agrupament. Per aquest motiu us convido a seguir llegint les seves veus i reflexions pels annexes. Sense les seves veus, res d'això tindria sentit. Molt en especial, us convido a llegir l'Annex XIII (p.150).

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- A. E. i G. Sant Ferran. (2019). Projecte Educatiu de l'Agrupament Escolta i Guia Sant Ferran.
- Agud Morell, I. (2013). *Escola , Lleure i Consells d' Infants*. Universitat de Barcelona.
- Alpízar, F. A. (2016). La metodología participativa para la intervención social: Reflexiones desde la práctica. *Revista Ensayos Pedagógicos*, 11, 87-109.
- Arias Valencia, M. M. (2000). La triangulación metodológica: sus principios, alcances y limitaciones. *Investigación y Educación en Enfermería*, 18(1), 13-26. Recuperat de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=105218294001>
- Bausela, E. (2004). La docencia a través de la investigación-acción. *Revista Iberoamericana de Educación*, 35, 1-9. Recuperat de <https://rieoei.org/RIE/article/view/2871/3815>
- Cabrera, F. A. (2011). Técnicas e instrumentos de evaluación: una propuesta de clasificación. *REIRE Revista d'Innovació i Recerca en Educació*, 4(2), 112-124. <https://doi.org/10.1344/reire2011.4.2428>
- Camps, V. (1997). Education for democracy. *Prospects*, 27(4), 493-499. Recuperat de <https://link-springer-com.sire.ub.edu/content/pdf/10.1007%2F02736594.pdf>
- Carbonell, J., Martínez, M., Puig, J. M., Trilla, J., & Uruñuela, P. (2018). Manifest per una educació democràtica en valors. Recuperat 31 maig 2019, de <http://diarieducacio.cat/blogs/aprenentatgeservei/2018/10/08/manifest-per-una-educacio-democratica-en-valors/>
- Castro, P., Alarcón, M., Cavieres, H., Contreras, P., Inzunza, J., Marambio, J., ... Tapia, S. (2007). El diagnóstico participativo como herramienta metodológica en la asesoría educativa. *Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 5, 163-171. Recuperat de <https://www.redalyc.org/pdf/551/55121025024.pdf>
- Duarte Quapper, C. (2012). Sociedades adultocéntricas: sobre sus orígenes y reproducción. *Ultima década*, 20(36), 99-125. <https://doi.org/10.4067/s0718-22362012000100005>
- Elliot, J. (1993). *La investigación-acción en educación*. (Ediciones Morata, Ed.) (1a ed.). Madrid: Ediciones Morata.
- Enciclopèdia Catalana, S. (2019). Gran enciclopèdia catalana. Recuperat 1 juny 2019, de <https://www.enciclopedia.cat/>
- Essomba, M. À. (2008). *Codi Obert. Programari lliure per a caps*. (Minyons Escoltes Guies Sant Jordi de Catalunya, Ed.) (1a ed.). Valldoreix (Barcelona): Minyons Escoltes Guies Sant Jordi de Catalunya.

- Fernández i Barrera, J. (2009). El dret dels infants a participar: condicions i condicionants. *Temps d'Educació*, 37, 197-216.
- Fernández Núñez, L. (2006). Com analitzar dades qualitatives? *Butlletí La Recerca. Fitxes per a investigadors*, 7, 1-13. Recuperat de <http://www.ub.edu/ice/recerca/pdf/ficha7-cat.pdf>
- Folgueiras-Bertomeu, P., & Sabariego-Puig, M. (2017). Investigación-acción participativa . El diseño de un diagnóstico participativo. *Revista d'Innovació i Recerca en Educació*, 11(1), 16-25. <https://doi.org/10.1344/reire2018.11.119047>
- Fonseca i Granizo, M. (2013). Pacte per a la infància a Catalunya. *Departament de Benestar Social i Família*, 98. Recuperat de http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematics/07infancia_iadolescencia/observatori_drets_infancia/destacats_columna_dreta/pacte_infancia_catalunya_juliol_2013.pdf
- Generalitat de Catalunya. (2009). La Convenció sobre els Drets de l'Infant adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989. *20 anys de Convenció*, 28. Recuperat de <http://w110.bcn.cat/fitxers/dretscivils/annexe16.convencidelsdretsdelsinfants.546.pdf>
- Generalitat de Catalunya. (2010). LLEI 14/2010, del 27 de maig, dels drets i oportunitats en la infància i l'adolescència. *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, 720, 42475-42536. Recuperat de <https://www.parlament.cat/document/nom/TL115.pdf>
- Generalitat de Catalunya. (2016). Voluntariat. Jove.Cat. Generalitat de Catalunya. Recuperat 5 març 2019, de http://jovecat.gencat.cat/ca/temes/participacio_i_solidaritat/voluntariat/
- Gómez Llorente, L. (2008). La evolución del concepto de ciudadanía y su enseñanza escolar. *Idea La Mancha: Revista de Educación de Castilla-La Mancha*, 6, 39-51. Recuperat de <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/19976/00620083000084.pdf?sequence=1>
- Hart, R. (1992). CHILDREN'S PARTICIPATION: from tokenism to citizenship. *Innocent Essays*, 4, 1-39. Recuperat de https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/childrens_participation.pdf
- Lansdown, G. (2001). Promoting children's participation in democratic decision making. *Innocenti Insight*, 1-48. <https://doi.org/10.2165/00019053-200725120-00005>
- Liebel, M., Martínez Muñoz, M., Recknagel, A., Cussianovich, A., Figueroa, E., Sauri, G., ... Bazán, J. E. (2009). *Infancia y Derechos Humanos. Hacia una ciudadanía participante y protagónica*. (IFEJANT, Ed.) (1a ed.). Lima. Perú. Recuperat de http://webs.ucm.es/info/polinfan/2010/Infancia_y_DDHH_Liebel_Martinez.pdf

- Mariño, M. V., & Sierra Caballero, F. (2009). *Iberoamérica : comunicación, cultura y desarrollo en la era digital*. Universidad de Sevilla. Recuperat de <https://idus.us.es/xmlui/handle/11441/34273>
- Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. (2019a). Escola de Formació. Recuperat 5 març 2019, de <https://www.escoltesiguies.cat/escola-de-formacio/escola-de-formacio>
- Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. (2019b). Missió, visió i valors. Recuperat 8 gener 2019, de <https://www.escoltesiguies.cat/qui-som/missio-visio-valors>
- Muñoz, A. (2019). *Competències per a la vida en el lleure educatiu* (1a ed.). Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Aliança Educació 360. Recuperat de www.fbofill.cat
- Nacions Unides. (1989). Adoption of a convention on the rights of the child. United Nations. <https://doi.org/A/44/736>
- Nacions Unides. (2009). Observación general nº12, el derecho del niño a ser escuchado, 5-33.
- Nacions Unides. (2016). Observación general nº20, sobre la efectividad de los derechos del niño durante la adolescencia, 3-26.
- Novella, A. (2008). Formas de participación infantil : la concreción de un derecho. *Educación Social*, 38, 77-93.
- Novella, A. (2012). La participación infantil: concepto dimensional en pro de la autonomía ciudadana. *TESI, Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información*, 13(2), 380-403. <https://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Novella, A. (2014). L'arquitectura de la participació infantil, construïda «“amb i des dels infants”». *Col.lecció Articles de Reflexió. FEDAIA*, 3, 1-23. Recuperat de http://www.fedaia.org/sites/fedaia/files/uploads/article_de_reflexio_fedaia._an_a_novella.pdf
- Novella, A., & Llena, A. (2019). *Impulsem la participació dels infants en els serveis i projectes municipals*. Barcelona. Recuperat de <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documentos/impulsem-participacio-infants-serveis-projectes-municipals.pdf>
- Observatori del Tercer Sector i la Societat Civil. (2018). *INFORME DE L'ASSOCIACIONISME I EL VOLUNTARIAT A CATALUNYA*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Recuperat de http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el_departament/publicacions/
- PINCAT. (2013). PARTICIPACIÓ INFANTIL. *tercesector.cat*. Recuperat de http://www.tercesector.cat/sites/www.tercesector.cat/files/participacio_infantil_15_octubre13_2.pdf

- PINCAT. (2017). Memòria del projecte: Impuls de la Participació de la Infància i la Joventut en la Governança de les Entitats Socials.
- Puig, J. M. (2004). Tres preguntas acerca de la educación para la ciudadanía. *Aula de innovación educativa*, 129, 39-42. Recuperat de http://visor.grao.com.sire.ub.edu/?params=eyJET0MiOilwMTI0NjM2Mi54bWwiLCJET1dOTE9BRCI6Imh0dHBzOlwvXC93d3cuZ3Jhby5jb21cL2NhXC9wc m9kdWN0ZXNcL2Rlc2Nhcmdhci1wZGY_c2x1Zz10cmVzLXByZWd1bnRhcy 1hY2VyY2EtZGUtbGEtZWR1Y2FjaW9uLXBhcmEtbGEtY2I1ZGFkYW5pYSIs IklQljoikilsl
- Save the children. (2004). *¿Así que quiere hacer participar a los niños y niñas en la investigación?* Recuperat de <http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/cd2/index/assoc/stc0023.dir/stc0023.pdf>
- Thomas, N. (2011). Towards a theory of children's participation. *The International Journal of Children's Rights*, 15(2), 199-218. <https://doi.org/10.1163/ej.9789004190498.i-527>
- Tonucci, F. (1997). *La ciutat dels infants : una manera nova de pensar la ciutat.* (Barcanova Educació, Ed.) (9a ed.). Barcanova Educació.
- Tonucci, F. (2004). *Quan els infants diuen PROU!* (Editorial Graó, Ed.) (6a ed.). Barcelona: Editorial Graó.
- Trilla, J. (2000). *Pedagogia del grup i del projecte : una aproximació a l'obra de Joaquim Franch.* Vic: Edicions 62.
- Trilla, J. (2012). Los discursos de la educación en el tiempo libre. *Educación Social: Revista de Intervención Socioeducativa*, 50, 30-44.
- Trilla, J., & Novella, A. (2001). Educación y participación social de la infancia. *Revista Iberoamericana de educación*, 26, 137-166. Recuperat de <http://dialnet.unirioja.es/servlet/citart?info=link&codigo=147607&orden=0>
- Trilla, J., & Novella, A. (2011). Participación, democracia y formación para la ciudadanía. Los consejos de infancia. *Revista de Educación*, 356, 23-43.
- Universitat de Barcelona. (s.d.). *Codi de bones pràctiques en recerca.* (Vicerectorat de Recerca & Vicerectorat de Política Científica i Docent, Ed.). Barcelona: Universitat de Barcelona. Recuperat de <http://www.ub.edu/agenciaqualitat/sites/default/files/recerca/pdf/codibonespractiques.pdf>
- Vallory, E. (2012). El escultismo y el carácter intuitivo de su acción educativa. *Revista de Intervención Socioeducativa*, 50, 80-90. Recuperat de <http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/viewFile/255368/369113>
- Villota, F. F., & Arias, G. M. (2007). De la política del sujeto al sujeto político. *Ánfora*, 14(23), 39-52. <https://doi.org/10.30854/anf.v14.n23.2007.195>.

8. ANNEXOS

ANNEX I. CARTA DE PRESENTACIÓ DEL PROJECTE A LES FAMÍLIES.....	73
ANNEX II. ATORGAMENT DEL CONSENTIMENT INFANTS I FAMÍLIES	74
ANNEX III. ATORGAMENT DEL CONSENTIMENT CAPS	75
ANNEX IV. QÜESTIONARI PER A INFANTS	76
ANNEX V. QÜESTIONARI PER A CAPS.....	78
ANNEX VI. CODIFICACIÓ DE LES RESPOSTES ALS QÜESTIONARIS.....	80
I. INFANTS	80
II. CAPS.....	82
ANNEX VII. RESPOSTES DELS INFANTS AL QÜESTIONARI	84
ANNEX VIII. RESPOSTES DELS CAPS AL QÜESTIONARI.....	100
ANNEX IX. TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES GRUPALS	109
I. ENTREVISTA A RING'S (2) + [1] I LLID'S [1]	109
II. ENTREVISTA A CILL'S (1) I LLID'S [1] + (1).....	110
ANNEX X. TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES INDIVIDUALS (MEGC).....	112
I. NOI 1R ANY DE LLID'S (8 ANYS)	112
II. NOI 3R ANY DE RING'S (14 ANYS).....	114
III. NOIA DE TRUK 1 (17 ANYS)	116
IV. CAP. ACOMPANYANT DEL CONSELL D'INFANTS	120
ANNEX XI. PLANIFICACIÓ I DIARI DE LES SESSIONS. CONSELL D'INFANTS	123
ANNEX XII. PLANIFICACIÓ I DIARI DE LES SESSIONS. CONSELL DE CAPS	146
ANNEX XIII. LLISTAT DE DEMANDES ELABORAT PEL CONSELL D'INFANTS.....	150
ANNEX XIV. TRANSCRIPCIÓ JORNADES DE RETORN.....	151

Annex I. CARTA DE PRESENTACIÓ DEL PROJECTE A LES FAMÍLIES

A les bones famílies,

Soc el Ferran Crespo (suposo que em poseu cara, però si no, soc animador de truk 2 amb el Nil). Ja sabeu que dins de l'agrupament la participació dels nois i les noies és molt important, per nosaltres és una manera d'entendre el món i un valor a defensar. Per això, fa temps que ens estem qüestionant com equip de caps com afavorir la participació dels infants. Ara ens hi volem posar més. Aprofitant que enguany estic cursant un màster d'Educació en Valors i Ciutadania he decidit emmarcar el treball final de màster a l'Agrupament. El que vull investigar és la participació dels infants i joves. M'interessa veure quin paper té la participació infantil sobre la governança de l'Agrupament i repensar-la conjuntament infants i caps.

Per ara únicament hem passat un qüestionari als vostres fills o filles a fi de poder conèixer la seva percepció respecte la temàtica. Més endavant, la recerca necessitarà d'alguna entrevista, o grups de discussió per part d'alguns infants i joves que voluntàriament s'hi proposin.

Aquest és un escrit informatiu a fi de que sapigueu que s'està duent a terme aquesta recerca i per comentar-vos que tant l'agrupament com l'ètica de la recerca (a l'igual que la meua pròpia) vetllem per l'anonimat dels infants i la confidencialitat de les dades. En cas de que fos necessari algun recull biogràfic, fotogràfic... us faria arribar els documents corresponents així com la informació i justificació del recurs (per ara, no està previst).

Juntament amb aquesta carta us faig arribar el full de l'atorgament del consentiment. És un document conforme les dades recollides en la investigació seran tractades amb confidencialitat i d'acord al marc jurídic corresponent. Si us plau, llegiu-lo amb atenció i torneu-lo signat (per tutors/es i per l'infant/jove) tant aviat pugueu.

No dubteu en preguntar-me o aturar-me els dissabtes pel Cau. Us deixo el meu correu per si teniu qualsevol dubte i també el meu telèfon.

Mail: ferran.crespo.3@gmail.com - Telèfon: 690 34 30 74

Una abraçada,

Ferran Crespo i Torres.

Annex II. ATORGAMENT DEL CONSENTIMENT INFANTS I FAMÍLIES

**DOCUMENT D'INFORMACIÓ PER A L'ATORGAMENT DEL
CONSENTIMENT**

En / Na _____ amb NIF _____
com a tutor/a legal de _____

manifesta estar assabentat/da de la seva participació en qüestionaris, entrevistes i grups de discussió dins del projecte d'investigació " *LA PARTICIPACIÓ DELS INFANTS I JOVES EN LA GOVERNANÇA DE L'AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA*" que es duran a terme entre els mesos de gener i juny de 2019 i, que la informació recollida té per única finalitat contribuir al projecte anteriorment esmentat el qual correspon al "*Treball Final del Màster d'Educació en Valors i Ciutadania de la UB*" elaborat per en "*Ferran Crespo i Torres*".

L'objectiu d'aquest projecte es centra en conèixer les dimensions de la participació dels infants i joves a l'agrupament a fi de repensar-la en clau de governança juntament caps i infants. El treball pretén ajudar a millorar el funcionament de l'agrupament, la participació i l'acompanyament dels infants dins d'aquest. El projecte pren el compromís de retornar tot l'aprenentatge i coneixement generat a partir d'aquesta investigació amb tots/es els/les participants.

Autoritzo a que l'agrupament faciliti la informació necessària per aquest projecte.

Tanmateix, he estat informat/da del fet que tota la informació que sigui recollida per mitjà d'aquesta recerca és estrictament confidencial i serà tractada d'acord amb la Llei 15/1999, de Protecció de Dades de caràcter personal i la resta de normativa que la desenvolupa.

Per a que així consti i tingui els efectes oportuns signo la present.

Data: ___ / ___ / 2019

Signatura Tutor/a legal: Signatura participant (infant/jove):

Annex III. ATORGAMENT DEL CONSENTIMENT CAPS

**DOCUMENT D'INFORMACIÓ PER A L'ATORGAMENT DEL
CONSENTIMENT**

Jo en / na _____ major d'edat i amb NIF _____ manifesto estar assabentat/da de la finalitat del projecte que ens proposem com a agrupament al voltant de la participació infantil. Per això estic d'acord en participar en aportar informació mitjançant qüestionaris, entrevistes i grups de discussió dins del projecte d'investigació "LA PARTICIPACIÓ DELS INFANTS I JOVES EN LA GOVERNANÇA DE L'AGRUPAMENT ESCOLTA I GUIA" que es duren a terme entre els mesos de gener i juny de 2019 i, que la informació recollida té per única finalitat contribuir al projecte anteriorment esmentat el qual correspon al "Treball Final del Màster d'Educació en Valors i Ciutadania de la UB" elaborat per en "Ferran Crespo i Torres".

L'objectiu d'aquest projecte es centra en conèixer les dimensions de la participació dels infants i joves a l'agrupament a fi de repensar-la en clau de governança juntament caps i infants. El projecte pren el compromís de retornar tot l'aprenentatge i coneixement generat a partir d'aquesta investigació amb tots/es els/les participants.

Autoritzo a que l'agrupament utilitzi aquesta informació amb la finalitat de millorar i avançar en la participació infantil.

Tanmateix, he estat informat/da del fet que tota la informació que sigui recollida per mitjà d'aquesta recerca és estrictament confidencial i serà tractada d'acord amb la Llei 15/1999, de Protecció de Dades de caràcter personal i la resta de normativa que la desenvolupa.

Per a que així consti i tingui els efectes oportuns signo la present.

Data: ___ / ___ / 2019

Signatura participant (cap):

Annex IV. QÜESTIONARI PER A INFANTS

PARTICIPACIÓ I GOVERNANÇA A L'AGRUPAMENT (Infants)

El cau és un excel·lent espai per treballar la participació. A través de la metodologia escolta, aquesta pren molt de protagonisme. El curs 2016 – 2017 l'Agrupament va decidir fer un pas endavant en matèria de participació dels infants i joves i, es va constituir el Consell d'Infants de l'Agrupament.

Des d'aleshores, és clar que aquest el valor de la participació ha anat guanyant importància a l'agrupament i, potser és convenient aturar-nos i pensar junts, infants i caps, sobre el tema.

0. DADES GENERALS

- 0.1. Gènere: Dona (nena) // Home (nen) // Altres
- 0.2. Edat: ____
- 0.3. Anys d'experiència a l'agrupament: _____
- 0.4. Formes, o has format, part del consell d'infants? **SI / NO**

1. Què és per a tu participar?

2. Com explicaries a un altre agrupament la vostra participació al cau?

3. Podries llistar aquelles iniciatives (pràctiques, espais...) d'agrupament en les que estàs participant?

( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____

- 3.1. D'aquestes, senyala 3 que creguis que cal millorar o pensar altre cop.

4. Que creus que pensen el caps del cau sobre la vostra participació?

5. Com creus que es podria millorar la participació infantil a l'agrupament?

----- IMPORTANT -----

Estem en un procés per repensar la participació dels infants i joves a l'agrupament de forma conjunta (infants i caps) per a que aquesta tingui pes real sobre la governança de l'agrupament.

Vols participar de forma activa d'algun dels espais de disseny conjunt (infants i caps)? Si és així digues-li a algun/a cap en acabar l'enquesta.

Annex V. QÜESTIONARI PER A CAPS

PARTICIPACIÓ I GOVERNANÇA A L'AGRUPAMENT (Caps)

Un Agrupament Escolta i Guia és un excel·lent espai per treballar la participació. A través de la metodologia escolta, aquesta pren molt de protagonisme. El curs 2016 – 2017 l'Agrupament va decidir fer un pas endavant en matèria de participació dels infants i joves i, es va constituir el Consell d'Infants de l'Agrupament.

Des d'aleshores, és clar que aquest valor ha anat guanyant importància a l'agrupament i, potser és convenient aturar-nos i pensar, conjuntament infants i caps, sobre el tema.

0. DADES GENERALS

- 0.1. Gènere: Dona // Home // Altres
- 0.2. Edat: ____
- 0.3. Anys d'experiència a l'agrupament: Com a infant: __ Com a cap: __
- 0.4. Tasques / càrrecs que desenvolupes a l'entitat: _____
- 0.5. Formació: _____

1. Què és per a tu participar?

2. Com explicaries a un altre agrupament la participació dels infants i joves al teu cau?

2.1. Encercla les 3 paraules que consideris *conceptes claus* de la teva resposta

3. Podries llistar aquelles iniciatives d'agrupament en les que consideres que els infants i joves participen?

( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____
( ) _____	( ) _____

- 3.1. Depenent la intensitat en que consideris que els infants participen en cada iniciativa, pots atorgar-li un valor? (1, 2 o 3) Pels 3 de major intensitat essent 3 el més elevat i (-1, -2 o -3) Pels 3 de menor intensitat essent -3 la menor intensitat.

4. Podries, com educador/a, llistar els teus punts forts i els teus punts a millorar envers la participació infantil?

PUNTS FORTS	PUNTS A MILLORAR

- 5. Imagina que ets un infant de l'agrupament i s'apunta un/a nen/a nou a la teva unitat. Imagina que li has d'explicar a aquest infant com participeu dins la vostra unitat. Que creus que li explicaries?**

- 6. Com creus que es podria millorar la participació infantil a l'agrupament?**

----- IMPORTANT -----

Estem en un procés per repensar la participació dels infants i joves a l'agrupament de forma conjunta (infants i caps) per a que aquesta tingui pes real sobre la governança de l'agrupament.

Vols participar de forma activa d'algun dels espais de disseny conjunt (infants i caps)? Si és així, comunica-ho en acabar l'enquesta.

Annex VI. CODIFICACIÓ DE LES RESPOSTES ALS QÜESTIONARIS

I. INFANTS

INFANT	Gènere	Edat	Unitat	Anys a l'Agrupament	Ha format (o forma) part del CI?
c1	Nena	5	CiLI's	1	No
c2	Nen	6	CiLI's	2	No
c3	Nena	6	CiLI's	2	No
c4	Nen	6	CiLI's	1	No
c5	Nen	6	CiLI's	2	Si
c6	Nena	6	CiLI's	1 (2 dies)	No
c7	Nen	6	CiLI's	2	Si
c8	Nen	6	CiLI's	2	No
c9	Nen	7	CiLI's	2	Si
c10	Nen	7	CiLI's	1	No
I11	Nena	8	LliD's	1	Si
I12	Nen	9	LliD's	3	Si
I13	Nen	9	LliD's	3	Si
I14	Nena	9	LliD's	3	Ns/Nc
I15	Nena	9	LliD's	3	Si
I16	Nena	9	LliD's	4	Si
I17	Nen	9	LliD's	3	No
I18	Nena	9	LliD's	3	No
I19	Nen	10	LliD's	2	Si
I20	Nena	10	LliD's	4	Si
I21	Nena	10	LliD's	1	No
I22	Nena	10	LliD's	6	No
I23	Nen	10	LliD's	5	Si
I24	Nena	10	LliD's	5	No
I25	Nena	10	LliD's	5	Si
r26	Nen	11	RiNg's	6	Si
r27	Nen	11	RiNg's	6	No
r28	Nen	11	RiNg's	2	No
r29	Nen	11	RiNg's	4	No
r30	Nen	11	RiNg's	7	No
r31	Nen	12	RiNg's	5	No

r32	Nena	12	RiNg's	3	No
r33	Nen	12	RiNg's	4	No
r34	Nen	12	RiNg's	2	No
r35	Nen	13	RiNg's	7	No
r36	Nen	13	RiNg's	6	No
r37	Nen	13	RiNg's	7	No
r38	Nena	13	RiNg's	3	No
r39	Nena	13	RiNg's	4	No
r40	Nena	14	RiNg's	4	No
r41	Nena	14	RiNg's	3	No
p42	Nen	14	PiC's	9	Si
p43	Nena	14	PiC's	5	No
p44	Nena	14	PiC's	5	Si
p45	Nen	14	PiC's	8	Si
p46	Nen	14	PiC's	9	No
p47	Nena	14	PiC's	6	No
p48	Nen	14	PiC's	9	Si
p49	Nen	14	PiC's	10	No
p50	Nen	15	PiC's	7	No
p51	Nen	15	PiC's	2	No
p52	Nen	16	PiC's	10	No
p53	Nen	16	PiC's	6	No
p54	Nen	16	PiC's	6	No
p55	Nen	16	PiC's	4	No
p56	Nen	16	PiC's	9	No
p57	Nen	16	PiC's	4	No
t58	Nena	17	Truk 1	11	No
t59	Nena	17	Truk 1	9	Si
t60	Nena	17	Truk 1	9	No
t61	Nena	17	Truk 1	9	No
t62	Nena	17	Truk 1	9	No
t63	Nena	17	Truk 1	9	No
t64	Nena	17	Truk 1	9	No
t65	Nen	17	Truk 1	9	No
t66	Nen	17	Truk 1	8	No
t67	Nena	17	Truk 1	9	No

II. CAPS

CAPS	GÈNERE	EDAT	Anys al cau		Tasques desenvolupades	Formació
			Infant	Cap		
C1	Dona	23	5	5	Cap d'Agrupament Animadora de truk 1 Antiga responsable pedagògica	Grau d'Educació Social; Títol de monitora; Cursant títol de directora
C2	Home	23	7	5	Animador de truk 2 Antic Cap d'Agrupament	Grau d'Història; Títol de monitor; Títol de director
C3	Home	19	10	1	Cap de LiD's	1 any C.F.G.S. Informàtica; Cursant C.F.G.S. Robòtica; Cursant títol de monitor
C4	Dona	19	4	1	Cap de RiNg's	Cursant C.F.G.S. Educació Infantil; Cursant títol de monitor
C5	Home	20	9	2	Tresorer de l'Agrupament Cap de PiC's	Cursant Grau de Biotecnologia; Títol de monitor
C6	Dona	20	7	2	Secretària de l'Agrupament Cap de CiLI's	Cursant Grau en Disseny d'espais; Títol de monitora
C7	Home	20	7	2	Cap de LiD's	Cursant Grau en Arquitectura tècnica; Títol de monitor
C8	Dona	20	7	2	Responsable pedagògica de l'Agrupament Cap de LiD's	Cursant Grau en Pedagogia ; Títol de monitora
C9	Dona	20	7	2	Cap de RiNg's	Cursant Grau d'Educació Primària; Títol de monitora; Cursant títol de directora
C10	Home	20	6	2	Cap de PiC's	Cursant Grau de Disseny

C11	Dona	20	7	2	Cap de CiLI's	Cursant C.F.G.S. Educació Infantil; Títol de monitora; Títol d'entrenadora
C12	Dona	21	7	2	Cap de LliD's	Cursant Grau en Periodisme
C13	Dona	21	5	3	Tresorera de l'Agrupament Cap de PiC's	Cursant Grau en Sociologia; Títol de monitora; Cursant títol de directora
C14	Dona	21	12	3	Cap de LliD's	Cursant Grau en Gestió i Administració Pública ; Títol de monitora
C15	Dona	21	5	3	Secretària de l'Agrupament Cap de CiLI's	Cursant Grau en Nutrició humana i Dietètica; Títol de monitora; Cursant títol de directora
C16	Home	21	10	3	Cap d'Agrupament Cap de RiNg's Antic responsable pedagògic	Cursant Grau d'Educació Primària; Títol de monitor; Títol B2 d'Anglès
C17	Home	21	14	3	Responsable pedagògic de l'Agrupament Animador de truk 1	Cursant Grau d'Història ; Títol de monitor ; Monogràfic d'aprofundiment a la unitat de CiLI's

Annex VII. RESPOSTES DELS INFANTS AL QÜESTIONARI

---

1. Què és per a tu participar?

Estar tots junts. – 1q_[c1]

Jugar, fer formació, ajuntar-nos amb l'agrupament, jugar amb els caps, fer feina.
– 1q_(c2)

Parlar tots junts. – 1q_[c3]

Córrer, jugar, preparar taula. – 1q_(c4)

Afegir-te. – 1q_(c5)

Jugar, activitat, excursió. – 1q_[c6]

Jugar, activitats, excursió. – 1q_(c7)

Fer coses. – 1q_(c8)

Fer jocs, jugar amb els caps, fer feina, fer formació, ajuntar-nos amb l'agrupament. – 1q_(c9)

Passar-ho bé. – 1q_(c10)

No ho se. – 1q_[l11]

Porto des de castors. – 1q_(l12)

Jugar. – 1q_(l13)

No se que significa. – 1q_[l14]

Ajudar, participar, escoltar i pensar. – 1q_[l15]

Aprendre ? – 1q_[l16]

Jugar o fer alguna cosa. – 1q_(l17)

Escoltar i Ajudar. – 1q_[l18]

A cada activitat fer cas. – 1q_(l19)

Passar-ho bé. – 1q_[l20]

Ajudar a gent a fer alguna activitat. – 1q_[l21]

No ho se. – 1q_[l22]

Ajudar. Col·laborar en l'activitat. – 1q_(l23)

Fer les coses sense que t'obliguin. – 1q_[l24]

Participar i fer alguna cosa. – 1q_[l25]

Per a mi participar és posar el meu granet de sorra per ajudar a millorar el cau encara que sigui molt poc. – 1q_(r26)

Per a mi participar m'agrada a vegades participar és *guay*. – 1q_(r27)

Ajudar, jugar, pensar i fer uns altres amics. – 1q_(r28)

No se ? – 1q_(r29)

Expressar-me. – 1q_(r30)

Intervenir, dir la meva, sentir-me escoltat. – 1q_(r31)

Donar la meva opinió (dir el que penso) *en plan* donar les meves idees. – 1q_[r32]

Per a mi participar és dir la teva opinió o fer *algo*, (el que vulguis). – 1q_(r33)

Fer el que vulguis. – 1q_(r34)

Participar, per a mi és formar part de qualsevol situació en la que pots donar la teva paraula. – 1q_(r35)

Per mi participar és compartir la teva opinió, donar explicacions, explicar experiències... amb altres persones. – 1q_(r36)

És el moment que dones la teva opinió sobre *algo*. – 1q_(r37)

Per a mi participar és poder donar la meva veu i/o la meva opinió o que després es pugui debatre. També és que la teva opinió pugui influir i/o canviar les coses per millorar-les segons el teu punt de vista. – 1q_[r38]

És aportar idees per ajudar a donar informació. – 1q_[r39]

Donar la meva opinió expressant el que penso sota el meu punt de vista. – 1q_[r40]

Poder decidir que vols fer, donar la teva opinió. – 1q_[r41]

Aportar o ajudar en un projecte (positivament). – 1q_(p42)

És compartir la teva opinió amb els demès. – 1q_[p43]

És per compartir la teva opinió respecte alguna cosa, o actuar respecte *algo*. – 1q_[p44]

Participar per a mi és aportar o suggerir una idea. – 1q_(p45)

Donar part d'un mateix per arribar a un objectiu comú. – 1q_(p46)

Col·laborar i aportar idees per aconseguir un objectiu. – 1q_[p47]

Participar és aportar idees o solucions a un problema o situació en concret. Fer de mediador sense implicar-te 100%. – 1q_(p48)

Ajudar a aportar alguna cosa per dur a terme un projecte amb la visió de diverses edats. – 1q_(p49)

Implicar-te amb el que es fa i col·laborar. – 1q_(p50)

Aportar alguna cosa a algun projecte. – 1q_(p51)

Per a mi participar és donar la teva opinió sobre el tema en qüestió i ajudar en el desenvolupament de la activitat, projecte... que s'estigui duent a terme. – 1q_(p52)

Formar part d'algo. – 1q_(p53)

Per mi participar és aportar idees que puguin ser útils o no en un grup gran o petit de persones. – 1q_(p54)

Estar actius i donar la teva opinió a les activitats. – 1q_(p55)

Compartir el que penses per aportar més punts de vista. – 1q_(p56)

Participar és fer una sèrie d'accions activament per tal d'aconseguir un objectiu individual o col·lectiu. – 1q_(p57)

Per mi poder participar al cau és donar veu als joves i poder aportar opinions. A partir d'aquí, poder organitzar i fer activitats que ens agradin a tots. – 1q_[t58]

Formar part de les decisions d'un conjunt més gran. No només acatar sinó formar part, tant del que ja ha estat organitzat, com organitzar una mateixa. – 1q_[t59]

Formar part d'un col·lectiu o espai o fins i tot individualment fas una acció o donar una ideologia que es fa saber. – 1q_[t60]

Implicar-se, tenir interès i motivació a l'hora de formar part d'un projecte. – 1q_[t61]

Per a mi participar en "X" és ser capaç de donar la meva opinió o el meu vot individual en un projecte. – 1q_[t62]

Contribuir en les decisions del que es vol fer.– 1q_[t63]

Formar part d'alguna cosa i aportar idees, ajudar...– 1q_[t64]

Tenir, prendre part en alguna cosa. – 1q_(t65)

Donar la teva opinió en alguna activitat organitzada per algun extern. – 1q_(t66)

Col·laborar o organitzar en una activitat o projecte. – 1q_[t67]

2. Com explicaries a un altre agrupament la vostra participació al cau?

No se. – 2q_[c1]

Explicant el que fem i decidim i diem el que pensem. – 2q_(c2)

No se. – 2q_[c3]

Decidir el que fer en algun cau. – 2q_(c4)

Teníem 3 papers per decidir. – 2q_(c5)

Parlant. – 2q_[c6]

Parlant. – 2q_(c7)

Fer coses, jocs. – 2q_(c8)

Explicant el que fem i decidim i diem el que pensem. – 2q_(c9)

Jocs. – 2q_(c10)

No ho se. – 2q_[l11]

No dir la norma de la “p”. – 2q_(l12)

Juguem molt, i ens divertim molt encara que... a vegades reflexionar. – 2q_(l13)

Jocs, jugar, escriure. – 2q_[l14]

No ho se. Vaig d'excursió amb el cau, vaig a tots els campaments, intento no faltar mai al cau, porto foulard i camisa i participo en tot el que puc. – 2q_[l15]

Que és molt *xulo* i que fem moltes activitats molt cules que fem moltes caminades. – 2q_[l16]

M'agrada participar. – 2q_(l17)

Jo diria que aquí em diverteixo molt (x3) bé. – 2q_[l18]

No ho se. – 2q_(l19)

Que el cau és el millor del món. – 2q_[l20]

No ho se. – 2q_[l21]

No ho se. – 2q_[l22]

Juguem i ens divertim. A vegades no amb caps. – 2q_(l23)

Que participem bastant en totes les coses i que ells haurien de fer el mateix. – 2q_[l24]

(No s'ha respost) – 2q_[i25]

La nostra participació al cau des de el consell d'infants és organitzar diverses coses per a que tothom pugui gaudir del cau o es senti còmode. – 2q_(r26)

La nostre participació al cau des de petits ha sigut amb grups i divertida. – 2q_(r27)

Que en el cau Sant Ferran participar significa ajudar, jugar, pensar i fer uns altres amics. – 2q_(r28)

Doncs és molt *guay* participar amb l'equip. – 2q_(r29)

Que és una comunitat on tothom té el vot. – 2q_(r30)

Preparem algunes coses, triem coses entre tots i ningú és més important que algú altre. – 2q_(r31)

Tots participem per igual. I tot el que pensis estarà bé i et respectaran (ningú serà menys). – 2q_[r32]

Doncs aixecant la mà i dient la teva opinió. – 2q_(r33)

Ens ajuda a nosaltres mateixos tot el que fem. – 2q_(r34)

Nosaltres participem fent que tots els nens i nenes puguin planificar activitats i transmetre la seva opinió. – 2q_(r35)

Nosaltres el que fem és agafar com unes persones de cada unitat, llavors aquestes són les que per exemple creen activitats per fer en conjunt. *Osigui* els caps ens deixen participar i opinar. – 2q_(r36)

Els infants participen de tal forma que donen la seva opinió. – 2q_(r37)

La participació en el St. Ferran és: primer s'escullen a voluntaris per a PPI (Consell infantil) i aquests seran els representants de la unitat (uns 3), aquests duren les idees a les reunions on allà es debaten i s'escoltaran les idees i d'allà serà d'on sortiran les propostes. – 2q_[r38]

Doncs que tots participem i parlem entre tots pe entendre'ns, els caps també ajuden. – 2q_[r39]

Que tots participem i ens respectem les opinions que tenim. – 2q_[r40]

La fem entre tots, infants i caps. – 2q_[r41]

Fent projectes. – 2q_(p42)

Hi ha moltíssimes maneres de participar però la més *toxa* és al de PPI (Consell infantil). On és com un parlament on hi ha dues persones de cada unitat i proposen idees per els caus que fem tot l'agrupament. – 2q_[p43]

Hi ha representants de cada unitat i ens reunim per decidir certs dies (això a nivell d'agrupament). A nivell d'unitat decidim bastantes coses per tant la participació és sempre. – 2q_[p44]

Al nostre cau participem en molts moments, quan decidim activitats, excursions o campaments. – 2q_(p45)

És un lloc on s'anima i es motiva a treballar i funcionar com equip. – 2q_(p46)

Fem activitats on participem i col·laborem uns amb les altres per fer descobertes, excursions, activitats... – 2q_[p47]

En el cau participem plantejant festes puntuals on ens reunim i ho planifiquem: horaris, activitats... – 2q_(p48)

En el cau en general participem en els dinars, excursions, algunes activitats. – 2q_(p49)

Activitats, excursions, campaments. – 2q_(p50)

Intentem ajudar en el que es pugui. – 2q_(p51)

En el cau participem planejant excursions i activitats per als campaments. – 2q_(p52)

Invitant-los a presenciar un cau. – 2q_(p53)

A gran escala amb un comitè que decideix que fer en dies concrets i a petita escala, cadascú diu les seves idees al grup. – 2q_(p54)

Un cop un nen/a arriba a PiC's es quan la figura del cap passa a 2n pla i el nen comença a decidir quan, que, on vol fer, pot triar on anar de campaments, excursions... – 2q_(p55)

Doncs diria que nosaltres participem per a ????? com a persones i a través dels punts de vista obrir la nostra ment. – 2q_(p56)

La meva participació al cau és anar cada dissabte i algunes sortides per tal de nodrir-me de valors i diversió. – 2q_(p57)

Al nostre cau, a part de realitzar el consell d'infants, on alguns dels joves ens reunim per aportar idees i formar part del que es realitza en aquest agrupament, també participem pel simple fet de venir al cau. Venint ja estem participant en una organització, i a més a més, també duem a terme accions on participem. – 2q_[t58]

Hi ha el consell d'infants. A cada unitat tens poder de decidir/ triar/ organitzar/ col·laborar amb els que es fa. – 2q_[t59]

Participar com individus que no sol influenciem al grup on convivim sinó també rebem la participació dels altres, també influencien. – 2q_[t60]

Al cau fem projectes i descobertes per tal d'implicar-nos amb la societat i intentar posar el nostre granet de sorra en aspectes socials, per exemple. També prenem consciència de temes crítics de la societat. – 2q_[t61]

Sobretot com a Truk's, estem implicats al 100% a les decisions que prenem i a totes les activitats que fem. – 2q_[t62]

Decidim entre tots que és el que ens motiva i que ens aporta per millorar com a grup. – 2q_[t63]

Un grup de nens i nenes del cau, formen un equip per a decidir algunes activitats o decisions de l'agrupament. Aquest equip està format per nens i nenes de les diferents unitats del cau. – 2q_[t64]

Un grup de nens joves que formen part d'un consell i decidir. – 2q_(t65)

Està organitzat un consell de participació infantil i participen els adults i nens. – 2q_(t66)

Organitzar una activitat amb gent de diverses edats per després fer-ho al cau. – 2q_[t67]

3. Podries llistar aquelles iniciatives (pràctiques, espais...) d'agrupament en les que estàs participant?

Pati, activitats.– 3q_[c1]

Juguem, formació, treballem, ajuntem, activitats, escamots. – 3q_(c2)

Excursions, activitats, pati, explicar. – 3q_[c3]

Excursions, escollir jocs, escamots, campaments, PPI (consell d'infants) – 3q_(c4)

Excursions, escollim jocs, escamots, campaments, PPI (consell d'infants) – 3q_(c5)

Jugar, activitats, excursió. – 3q_[c6]

Jugar, activitats, excursió. – 3q_(c7)

Escamots, jocs, activitats. – 3q_(c8)

Juguem, formació, treballem, ajuntem, activitats, escamots. – 3q_(c9)

Escamots, jocs, *bon profitar*. – 3q_(c10)

Formació, activitats. – 3q_[l11]

Juguem, pati, formació, fem activitats, berenem, i després marxem. – 3q_(l12)

Jugar, reflexionar, pràctiques, espais. – 3q_(l13)

No se que significa. – 3q_[l14]

Jugar, fer activitats, riure, reflexions, pensar, escriure, treballar en equip, passar-s'ho bé, fer jocs, jugar amb els caps. – 3q_[l15]

Amb els jocs, amb les activitats, en campaments, en caminar, en fer la formació, en baixar o pujar bandera, en compartir, en aprendre. – 3q_[I16]

A la formació, als jocs, al berenar. – 3q_(I17)

Als jocs, als campaments, a les activitats. – 3q_[I18]

A la formació, a les activitats, berenar. – 3q_(I19)

Jocs, activitats, pati, caus, planejar, consell d'infants, amistats, promesa, divertir-me, sortides, campaments. – 3q_[I20]

Formació, jocs, activitats, reflexions, campaments, excursions. – 3q_[I21]

No ho se. – 3q_[I22]

A les activitats de parlar, als jocs, a les formacions, als campaments, a les excursions. – 3q_(I23)

Participació infantil (consell d'infants), Dissenyar samarretes, excursions, campaments d'estiu, campaments de nadal, campaments de setmana santa, formació. – 3q_[I24]

Participació infantil (consell d'infants), formació, campaments d'estiu, campaments de nadal, campaments de setmana santa, dissenyar samarretes, excursions. – 3q_[I25]

Activitats, campaments, carnaval i altres festes. – 3q_(r26)

(No s'ha respost) – 3q_(r27)

Sant Jordi, PPI = Consell infantil, Calabria 66, Excursions, Avinguda Mistral, Sant Antoni, Excursions, Campaments. – 3q_(r28)

(No s'ha respost) – 3q_(r29)

Cau, campaments, excursions, activitats, altres. – 3q_(r30)

Portar el berenar, triar algunes coses, dissenyar una excursió, triar el projecte, debats, jugar. – 3q_(r31)

Berenars, lloc de campes, projecte. – 3q_[r32]

Formació, campaments, projecte, excursions, activitats. – 3q_(r33)

Formació, excursions, campaments, activitats, projectes, jugar. – 3q_(r34)

Sales de català, sala sant Jordi, caus, activitats, reflexió, revisions, debats, tertúlies. – 3q_(r35)

Pati: jugar, sales de català, activitats, reflexions, revisions, punts de vista, caus, teatre, companys, diversió, cooperació. – 3q_(r36)

A la comunitat cristiana de l'escola. – 3q_(r37)

Participo quan dono idees per exemple quan vaig de camps i ens deixen fer a nosaltres algunes activitats, fent aquest qüestionari, quan dono les meves opinions, quan escollim projecte, quan participo en activitats. Sense es infants o caps, no hi ha cau, la participació és necessària de totes dues bandes. – 3q_[r38]

Berenar, excursions, Campaments. – 3q_[r39]

Excursions, campaments, berenar, projecte, descobertes, sortides. – 3q_[r40]

Debate on anar de campaments, escollir el berenar, triar activitats a fer. – 3q_[r41]

Excursió, menjars, campaments, netejar, ????????, fent comissions.– 3q_(p42)

Excursions, campaments, debats, activitats, berenars, descobertes. – 3q_[p43]

Excursions, portar el berenar, camps, activitats, descobertes, debats. – 3q_[p44]

Activitats, excursions, campaments, debats, portar el berenar, netejar el cau, projecte, descobertes, PPI (consell d'infants). – 3q_(p45)

Campaments, portar berenar, aportar idees, emoció. – 3q_(p46)

Activitats, portar el berenar, projectes, descobertes, excursions. – 3q_[p47]

Excursions, activitats, berenars, unir al grup, portar foulard, ajudar als caps. – 3q_(p48)

Excursions, berenar, activitats. – 3q_(p49)

Excursions, campaments, berenar, activitats. – 3q_(p50)

Excursions, portar berenar, projectes socials, descobertes. – 3q_(p51)

Excursions, portar el berenar, planejar activitats, portar la camisa, campaments, projecte. – 3q_(p52)

Salta foulards, figa, cau de pic's, formació, projecte, cau. – 3q_(p53)

Projecte, berenar, excursions, campaments, activitats mogudes, activitats de reflexió, formació. – 3q_(p54)

Excursions, campaments, caus, activitats introspectives, activitats de reflexió, portar camisa i foulard. – 3q_(p55)

Comissió de gènere, excursions, activitats, portar berenar, treballar en grup, netejar el cau, formació. – 3q_(p56)

Portar berenar, anar a les excursions, anar a campaments, anar al cau, portar el foulard i la camisa. – 3q_(p57)

Activitats, decidir campaments, excursions, escollir descobertes, jocs, portar el berenar, organització a truk's, eix d'animació. – 3q_[t58]

Activitats, jocs, excursions, campaments, parlar a formació, descobertes, berenar, caus concrets que organitzem, organització a truk's, eix d'animació. – 3q_[t59]

Triatge d'activitats, organitzem el cau, organitzem excursions, projecte, presència, implicació. – 3q_[t60]

Formació, portar el berenar, netejar el cau, decidir campaments, decidir descobertes, fer aquest qüestionari, reis macos, consensuar coma unitat, treballar la cohesió de grup. – 3q_[t61]

Triem activitats, assistir, parlar, portar el berenar, projectes, assistir excursions. – 3q_[t62]

Campaments, berenars, excursions, espais, formació. – 3q_[t63]

Venint al cau, netejant el cau, decidint allò que fem al cau, organitzant excursions, fent sopars/berenars tot l'agrupament. – 3q_[t64]

Venir al cau, netejar, activitats, organització, pessebre vivent. – 3q_(t65)

Activitats, organització, netejar. – 3q_(t66)

Campes, excursions, descobertes, debats, activitats, eix d'animació. – 3q_[t67]

3.1. D'aquestes, senyala 3 que cregueis que cal millorar o pensar altre cop.

4. Que creus que pensen el caps del cau sobre la vostra participació?

No se. – 4q_[c1]

Pensar en jocs, activitats, feina a fer. No ens escolten. A vegades ens pregunten a que volem jugar. Deixen temps lliure. – 4q_(c2)

No se. – 4q_[c3]

Pensen molt bé. – 4q_(c4)

No se. – 4q_(c5)

Jugar, excursió i activitats. – 4q_[c6]

Jugar, excursió i activitats. – 4q_(c7)

Activitats. – 4q_(c8)

Pensar en jocs, activitats, feina a fer. No ens escolten. A vegades ens pregunten a que volem jugar. Deixen temps lliure. – 4q_(c9)

No se. – 4q_(c10)

No ho se. – 4q_[l11]

(No s'ha respost) – 4q_(l12)

No ho se – 4q_(l13)

Doncs molt real. – 4q_[l14]

No ho se. – 4q_[l15]

Bé, malament, *xipi xapa*. – 4q_[l16]

Molt bé. – 4q_(l17)

Correcte. – 4q_[l18]

Que hem porto bé. – 4q_(l19)

Que està molt bé. – 4q_[l20]

Jo crec que pensen d'alguns molt bé i d'altres també. – 4q_[l21]

Depèn, a vegades els hi agrada perquè participen tots i no els hi agrada perquè no participen tots. – 4q_[l22]

Que participo massa. – 4q_(l23)

Que participem molt o de vegades poc però estan molt contents de totes maneres. – 4q_[l24]

Depèn el dia i l'activitat i la importància que hi posem. No estan gaire satisfets de la nostra participació. – 4q_[i25]

Crec que pensen que està bé que nosaltres participem, perquè els infants saben el que els hi agrada i que no i d'aquesta manera millorar el cau. – 4q_(r26)

Jo la veritat és que no participo molt però participo a vegades i m'animen a que participi més. – 4q_(r27)

Que és bona i participo. – 4q_(r28)

No se? Jo no soc ells. – 4q_(r29)

Que és molt bo que els nens també es puguin expressar. – 4q_(r30)

Que esta molt bé de que els petits puguin triar el que fer. – 4q_(r31)

Crec que pensen que hauria de participar més ja que a vegades no dic tot el que penso o simplement no vull dir res. A part els meus companys em diuen el mateix: "participa més". – 4q_[r32]

Que tothom ha de participar. – 4q_(r33)

Ens ajuden a entendre les coses millor. – 4q_(r34)

Doncs que donem la nostra paraula i que ells valoren molt com participem. Mentre parlis i donis la teva opinió sobre qualsevol tema. – 4q_(r35)

Crec que pensen que som molt participatius (uns menys que altres) però que poc a poc tothom acabarà participant i passant-s'ho bé. – 4q_(r36)

Que els dona suport. – 4q_(r37)

Doncs que la nostra participació és bona perquè ajudem a millorar el cau i fer-nos-el una mica més nostre. – 4q_[r38]

De mi, volen ajudar-me a participar més, i jo voldria, però és una cosa que em costa molt. Però ells m'ajuden *mooooo/t!!*– 4q_[r39]

Crec que gràcies a la nostra participació les activitats són més fàcils de fer, sobretot a les activitats de pensar, i que els hi agrada que participem perquè així veuen que ens motiva el que pensen. – 4q_[r40]

Els hi sembla perfecte i ens ajuden a que participem totes. – 4q_[r41]

Bona, però a vegades molt testarrut. – 4q_(p42)

Crec que pensen que és una gran idea però falta potenciar-la molt encara. – 4q_[p43]

Crec que pensen que està molt bé tot i que es podria millorar, és a dir, que potser falta participació. – 4q_[p44]

Crec que pensen que és important, ja que volen saber la opinió dels altres perquè les nostres decisions condicionen molt la unitat. – 4q_(p45)

Si, ja que sinó el cau en si no funciona. – 4q_(p46)

Crec que creuen que és important ja que així poden preparar activitats, excursions, projectes... que ja saben que ens agradaran- Per tant així seria més fàcil fer-ho. – 4q_[p47]

Crec que pensen que està bé que tinguem la oportunitat de participar, ja que és menys feina per ells. – 4q_(p48)

Que és molt important la participació dels nens ja que és poden dur a terme moltes activitats per a totes les edats i d'aquesta manera son més dinàmiques. – 4q_(p49)

Que es important per tal de millorar de cara al futur. – 4q_(p50)

Els ens guien i es senten satisfets. – 4q_(p51)

Que podríem fer més, fa que no els ajudem molt a prepara el cau tot i que a vegades preparem activitats i parts dels campaments. – 4q_(p52)

Segons la meua cap porto un somriure. – 4q_(p53)

Que podria millorar molt. – 4q_(p54)

Els caps crec que m veuen com un mal exemple de pioner de 3r any ja que ni vinc massa al cau ni a les excursions ni participo massa en les activitats que no m'interessen. – 4q_(p55)

Doncs que és menor del que hauria. – 4q_(p56)

Que està molt bé sempre que respectem les activitats i al grup. – 4q_(p57)

Que la participació del cau està creixent, i que poc a poc, la nostra veu, és a dir, la dels joves fa ressò. – 4q_[t58]

Crec que volen que tinguem més participació i cada vegada troben més maneres per incitar que ho fem. – 4q_[t59]

Com a individus estan orgullosos i satisfets amb cada progres personal malgrat en grup podem fer una participació assertiva. – 4q_[t60]

Depèn del que fem estan satisfets però a vegades potser els agradaria que ens impliquéssim més. – 4q_[t61]

Crec que com a unitat estan bastant contents, però coma tot l'agrupament podríem "ajuntar-nos" més, crec que encara ens falta per arribar a un objectiu clar. – 4q_[t62]

Crec que tot i que comporta més feina és gratificat pensar que allò que fem s'ha decidit entre tots i por tant ens motiva a tots. – 4q_[t63]

Jo crec que creuen que els infants no ens impliquem gaire i no ens interessa gaire participar. – 4q_[t64]

Bona! 😊 – 4q_(t65)

Que el nostre sistema està molt ben aconseguit. – 4q_(t66)

Comença quan ets PiC's. – 4q_[t67]

5. Com creus que es podria millorar la participació infantil a l'agrupament?

Explicar la participació. – 5q_[c1]

Fer feina de grans, fer formes diferents a formació, que ens escoltin. – 5q_(c2)

No se. – 5q_[c3]

No se. – 5q_(c4)

Que hi hagin més caps perquè hi ha molts nens.– 5q_(c5)

No se. – 5q_[c6]

No se. – 5q_(c7)

(No s'ha respost) – 5q_(c8)

Fer feina de grans, fer formes diferents a formació, que ens escoltin. – 5q_(c9)

No se. – 5q_(c10)

No ho se. – 5q_[l11]

(No s'ha respost) – 5q_(l12)

Portant-nos bé i jugant molt. – 5q_(l13)

No se. – 5q_[l14]

Ni idea. – 5q_[l15]

M'agradaria que ens ensenyessin més. – 5q_[l16]

Doncs que ells intentin jugar més. – 5q_(l17)

Que la participació sigui més moguda. – 5q_[l18]

Fent més cas als caps i que els caps facin activitats més dinàmiques. – 5q_(l19)

Que tothom es portes una mica millor. – 5q_[l20]

Animant-los molt? No l'entenc. – 5q_[l21]

No ho se. – 5q_[l22]

Fer més activitats junts. – 5q_(l23)

Jo no cec que hagi de millorar la meva participació perquè jo participo molt. – 5q_[l24]

Jo crec que no s'hauria de millorar gaire cosa. – 5q_[i25]

Jo crec que es podria millorar animant a altres infants i explicar-los millor la importància del consell d'infants de manera que sàpiguen la importància que te realment. – 5q_(r26)

Parlant i no insultant. – 5q_(r27)

Que ensenyin més. – 5q_(r28)

Parlant i no insultant o pegant. – 5q_(r29)

Participant més gent. – 5q_(r30)

Crec que està molt ben enfocada i no cal canviar res. – 5q_(r31)

Crec que les persones que no mostren interès haurien de començar a fer-ho i participar. – 5q_[r32]

Ara mateix mola molt, *osigui* res. – 5q_(r33)

Res, és perfecte per mi. – 5q_(r34)

No crec que es pugui millorar. – 5q_(r35)

No hi ha res. – 5q_(r36)

En res. – 5q_(r37)

Doncs crear més interès als infants i que es puguin debatre més coses. – 5q_[r38]

Que en cada activitat, cadascú digui la seva pròpia opinió i que ens escoltem perquè cadascú participi. – 5q_[r39]

Crec que les persones que no mostren interès haurien de començar a fer-ho i a participar. – 5q_[r40]

No crec que s'hagi de millorar res. Crec que està ben organitzada i es potencia molt. – 5q_[r41]

Fent que els infants trobin un altre tipus de motivació. – 5q_(p42)

S'hauria d'*enchichar* (animar) més als nens perquè podrien sortir grans idees. – 5q_[p43]

Donant opció de tria d'alguns dies per exemple, més dels que es fan. – 5q_[p44]

Es podria millorar conscienciant-nos més sobre la importància de la participació a la unitat. – 5q_(p45)

Crec que no cal millorar res. – 5q_(p46)

Que hauria de participar més gent. – 5q_[p47]

Es podria millorar el fet de participar en activitats conjuntes o en excursions. Es podria decidir sobre com està el cau o com el veiem i si hi ha quelcom a millorar. – 5q_(p48)

Jo crec que es necessitaria un grup més reduït. – 5q_(p49)

Més implicació en activitats del cau, campaments, excursions... – 5q_(p50)

Motivant-los. – 5q_(p51)

Obligant una mica a la gent perquè participin. – 5q_(p52)

Motivant a la gent més. – 5q_(p53)

Es podria buscar dinàmiques diferents per fer que la gent participi. – 5q_(p54)

Obligant a participar mínimament a qui no participa. – 5q_(p55)

Doncs que en comptes de escollir un nombre reduït de persones que participin durant tot l'any, que cada dos *findes* es rotés personal. – 5q_(p56)

No es pot millorar, crec que es bona i no s'hauria d'obligar a al gent. Perquè la participació sigui bona ha de ser totalment voluntària. – 5q_(p57)

Crec que s'hauria d'explicar millor que suposa la participació infantil al cau, i com nosaltres podem col·laborar en les activitats, organitzacions i altres coses. – 5q_[t58]

Motivant a la gent, que no només siguin els del consell (que fins i tot hi ha que no hi estan). Que s'expliqui bé les coses bones de la participació. – 5q_[t59]

Augmentant la seva autoestima, fent que així es sentin més segurs amb ells mateixos i es puguin sentir més encoratjats per participar. – 5q_[t60]

Motivant a la gent, trobant un motiu de pes que de veritat serveixi com a motor per generar participació. Conscienciar. – 5q_[t61]

Crec que hem de seguir així. Poc a poc aconseguirem l'objectiu. – 5q_[t62]

Crec que s'hauria de començar des de castors perquè no ens sembli una tasca tant complicada. – 5q_[t63]

Si fos més dinàmic i si anessin més persones de cada unitat ha que crec que si ho fem sols ens desmotivem més per fer-ho i ens fa mandra. – 5q_[t64]

Si fos més dinàmic. – 5q_(t65)

Organitzant més coses i prendre més *el rumbo* del cau.– 5q_(t66)

Enfocar d'una manera diferent i no aplicar-ho només a un dia al cau. – 5q_[t67]

----- **IMPORTANT** -----

Estem en un procés per repensar la participació dels infants i joves a l'agrupament de forma conjunta (infants i caps) per a que aquesta tingui pes real sobre la governança de l'agrupament.

Vols participar de forma activa d'algun dels espais de disseny conjunt (infants i caps)? Si és així digues-li a algun/a cap en acabar l'enquesta.

Annex VIII. RESPOSTES DELS CAPS AL QÜESTIONARI

---

1. Què és per a tu participar?

L'actitud envers el que fas amb predisposició i consciència - 1Q_[C1]

Prendre part en alguna cosa, aquest "prendre part" el podem trobar en diferents nivells, de major o menor grau. – 1Q_(C2)

Poder formar part del que es fa ala teva entitat/grup... dient la teva opinió respecte les teves preferències i objectius. – 1Q_(C3)

Dir el que penso, les meves idees i escoltar als altres i poder intercanviar opinions. – 1Q_[C4]

És ser actiu en allò que et ve de gust ser-ho. – 1Q_(C5)

Poder formar part d'alguna cosa, que s'escolti i es tingui en consideració el que dius i fas. – 1Q_[C6]

Opinar, donar la meva opinió, ajudar al transcurs de l'activitat o acció. – 1Q_(C7)

És l'acció que dona resposta a tot allò que ens ofereix el nostre voltant. – 1Q_[C8]

Participar per a mi, és donar la meva opinió, donar a conèixer les meves idees i principis. Participar és formar-me, formar part, ser partícip d'alguna cosa i extreure'n el màxim suc. – 1Q_[C9]

Participar per mi, és intervenir en un projecte de manera que intenta donar el millor d'un mateix tant en la presa de decisions com a la hora de portar-lo a terme. – 1Q_(C10)

Per mi participar és donar la teva opinió, idees, aspectes siguin diferents o no d'un tema en concret. Donar veu en allò que et motiva. – 1Q_[C11]

Participar és englobar a tothom sota un mateix objectiu per ajudar a adquirir-lo. Sobretot és tolerància i ajudar-se i formar part d'un grup. – 1Q_[C12]

Participar per a mi és una acció que neix d'una inquietud i fa que es doni forma a aquesta canalitzant-la en un projecte o quelcom semblant que es dirigeixi en una finalitat consensuada, resolutiva i motivadora. – 1Q_[C13]

Per mi participar és l'acció per la qual un individu decideix sobre un tema a través de la realització d'una sèrie d'accions o activitats. – 1 Q1_[C14]

Participar és el fet de estar en el procés d'elecció d'algun afer de manera activa. Aquest afer depèn del grau de participació que tinguis por haver sortit del grup o haver-lo proposat una gent extern. – 1Q_[C15]

Participar és un procés i un dret que té tota persona i que consisteix en estar i prendre accions en un espai. Hi ha diversos graus de participació. – 1Q_(C16)

Poder debatre, decidir i realitzar una o vàries tasques amb un objectiu o finalitat. En definitiva, tenir veu. – 1Q_[C17]

2. Com explicaries a un altre agrupament la participació dels infants i joves al teu cau?

Amb el pas dels anys s'ha anat consolidant un consell d'infants el qual es troben de tant en tant perquè siguin els propis infants i joves els que decideixin diferents aspectes (gairebé sempre lúdics) del cau. A nivell de participació (i no consell d'infants) participen venint al cau, fent projectes, dient la seva, transmetent inquietuds que volen descobrir...– 2Q_[C1]

Actualment al cau hem vist com a necessitat sentir més la veu i la opinió dels infants i per això hem iniciat un consell d'infants. Tot i això, el grau de participació dels infants al cau és molt millorable ja que sovint només preguntem i no els fem proactius.– 2Q_(C2)

Mitjançant representants de cada unitat es fan assemblees per decidir que volen fer en certs caus i donar la seva opinió sobre temes tenint en compte l'opinió dels companys d'unitat fent traspàs del que s'ha decidit. (He explicat com funciona el Consell d'infants però la metodologia en general és a tot el cau) – 2Q_(C3)

Doncs explicant com ho realitzem nosaltres, com ens col·loquem, com escoltem als nostres companys...– 2Q_[C4]

Els infants i joves som participants de l'agrupament només pel fet de formar-hi part i realitzar les accions i activitat dins del context de l'agrupament. També tenim un espai on prendre decisions d'agrupament com a infants i joves. – 2Q_(C5)

Deixem que els infants puguin participar / crear / organitzar espais amb tot l'agrupament. Els quiem i donem les eines perquè ho aconseguixin. – 2Q_[C6]

Com un espai on els i les infants i joves del cau St Ferran poden dir la seva i es te en compte a l'hora de decidir i programar coses.– 2Q_(C7)

La participació dels infants bàsicament és la realització de les diferents activitats que es preparen al cau i també es podria entendre com la presència i assistència dels dissabtes, camps o excursions.– 2Q_[C8]

L'explicaria com a un espai per a dir la teva, un espai que s'ofereix per a que els infants puguin formar part d'alguna cosa, d'algun projecte i que puguin ser ells/es els que formin part i el desenvolupin.– 2Q_[C9]

Els infants i joves tenen un espai per preparar certes activitats i cues, projectes, etc... per tal de poder donar més veu als nens i també per que aprenquin a treballar i organitzar-se de manera assembleària i en grup.– 2Q_(C10)

Doncs que alguns infants i joves de cada unitat es reuneixen alguns dies al mes i decideixen coses de l'agrupament de tipus Nadal (triar activitat del cau de Nadal), Carnestoltes (com anar disfressades o quina activitat fer), etc... Que tenen veu a l'agrupament i poden arribar a decidir coses. – 2Q_[C11]

La participació dels nostres infants és activa i amb protagonisme. Vetllem perquè ells siguin la font d'informació a seguir per evolucionar com agrupament.– 2Q_[C12]

La participació d'infants i joves, ara per ara, no és extensa per falta d'organització i motivació d'ells i elles mateixos/es al no saber el potencial de les seves accions.– 2Q_[C13]

La participació dels infants i joves en el cau consisteix en la creació d'un consell en el qual es representa a totes les unitats, i on, els infants i joves decideixen, a través d'unes accions, sobre un tema i activitats.– 2Q_[C14]

El nostre cau des de sempre ha tingut una participació pobre, els infants només participaven a nivell d'unitat. Ara ja fa 3 anys hem iniciat un projecte de participació infantil el qual consisteix tenir un consell d'infants el qual decideix i gestiona decisions que volen dur a terme com a consell d'infants. – 2Q_[C15]

A l' A. E. i G. Sant Ferran els infants i joves participen de molts espais que oferim. En cada espai els infants tenen diverses maneres de participar. Com a Agrupament estem intentant que cada vegada els infants participin més activament dels espais.– 2Q_(C16)

Els infants i joves del meu cau poden prendre decisions i realitzar-les que modifiquen la "normalitat" d'un curs al cau, mitjançant el consell d'infants, que hi van 3 representants de cada unitat i la seva funció és la de portaveu de idees o accions que motiven a la seva unitat.– 2Q_[C17]

- 2.1. Encercla les 3 paraules que consideris *conceptes claus* de la teva resposta

3. Podries llistar aquelles iniciatives d'agrupament en les que consideres que els infants i joves participen?

(+3) Venir al cau, (+3) assemblees de grup, decidir que volen descobrir, decidir jocs que volen fer, petit grup, decisió de camps, temps lliure, el berenar, comissions de treball, (-3) pluges d'idees – 3Q_[C1]

(+3) Consell d'infants, (+2) Projecte, (+1) Caus temàtics, Excursions, Decidir patrulles, Descobertes, Llistats de motivacions, (-1) Campaments, (-2) Iniciatives d'agrupament, (-3) Consells de caps – 3Q_(C2)

(+3) Projectes, (+2) Cau final i de carnaval, (+1) Preparar activitats, (-1) Calendari de truk's, (-3) "Samarreta" – 3Q_(C3)

(+3) Consell d'infants, (+2) Tria de patrulles, (+1) Excursió de passos, Raids, Berenars, Projecte, Campaments de Nadal, (-1) decidir campaments, (-2) Plantar tendes, (-3) Festes populars (FM / C66) – 3Q_[C4]

(+3) Realitzar activitats, (+3) Vetlles, (+2) Decidir aspectes d'unitat com el projecte, (+2) Debats intensos, (+2) Consell d'infants, (+1) Revisions, (+1) Preparar caus, Dinamitzar activitats – 3Q_(C5)

(+3) Projecte, (+2) Consell d'infants, (+1) Activitats al cau, (-1) Excursions, (-2) Campaments – 3Q_[C6]

(+3) Consell d'infants, (+2) Projecte, (+1) Descobertes, Campaments, Activitats al cau, Patrulles/escamots..., (-1) Excursions, (-2) Eix d'animació, (-3) Dossier – 3Q_(C7)

(+3) Activitats, (+2) Formació, (+1) Imposició de camisa o foulard, Preparació d'excursions, (-1) Cau final, (-2) Eix d'animació, (-3) Misses – 3Q_[C8]

(+3) Preparar una excursió, (+3) Preparar un cau, (+3) Decidir quins espais volen descobrir o treballar, (+2) Motivació, (+1) Projectes, Empenta, Il·lusió, Temàtiques, Exploració, Eines, Consciència, Acció directa, descobrir que volen treballar, (-1) Transformació, (-3) Oferir espais, (-3) Formació – 3Q_[C9]

(+2) Consell d'infants, (+2) Cau final, (+2) Dossier de truks, (-1) Fer activitats, (-1) Misses, (-3) Excursions de PiC's i Truk's – 3Q_(C10)

(+3) Consell d'infants, (+2) Projecte, (+1) Descobertes, Excursions, Caus, Activitats, Comissions, Crear eix, (-1) Crear diferents grups patrulles, escamots..., (-2) Campaments, (-3) Dossier – 3Q_[C11]

(+3) Cau final, (+2) Cau de carnaval, (+1) Promesa, Mètodes, Projecte, Equips, Presa de decisions respecte el grup, (-1) Campaments, (-2) Excursions, (-3) Activitats – 3Q_[C12]

(+3) Consell d'infants, (+2) Comissions muntades per ells/es, (+1) Projecte d'unitat, Vetlles, Debats d'unitat, Cau final, Activitats, (-1) Xerrades i descobertes, (-2) Laboratori MEGC de Participació Infantil, (-3) Jocs – 3Q_[C13]

(+3) Consell d'infants, (+2) Decidir qui anirà al cosell, (+1) Preparar una excursió, Comissions, Preparar activitats, Crear un eix, (-1) Projecte, (-2) Crear sisenes, (-3) Dossier – 3Q_[C14]

(+3) Caus especials, (+2) Projecte, (+1) Consell d'infants, Campaments, Temps lliure – 3Q_[C15]

(+3) Promesa, (+2) Tria de projecte, (+1) Campaments, Consell d'infants, Excursió, Descobertes, Fer patrulles, Jocs, dossier, Activitats de creixement personal, (-1) Formació, (-2) Berenar, (-3) Plantar tendes – 3Q_(C16)

(+3) Consell d'infants, (+2) Dossier a truks, (+1) Vetlles, Cau final, Cau de carnaval, Formació, Eix, Cau, Descobertes, (-1) Berenar, (-2) Excursió, (-3) Missa familiar – 3Q_[C17]

- 3.1. Depenent la intensitat en que consideris que els infants participen en cada iniciativa, pots atorgar-li un valor? (1, 2 o 3) Pels 3 de major intensitat essent 3 el més elevat i (-1, -2 o -3) Pels 3 de menor intensitat essent -3 la menor intensitat.

4. Podries, com educador/a, llistar els teus punts forts i els teus punts a millorar envers la participació infantil?

PUNTS FORTS

Fer-los preguntes, estar allà, respectar i no envair el moment de participació. – 4Q_[C1]

Donar els espais als infants sobre quines necessitats i objectius s'han de marcar. – 4Q_(C2)

Deixar que diguin la seva, Intentar animar a que diguin més la seva opinió. – 4Q_(C3)

Dinamitzar, moderar, explicar, expressar-me... comunicació activa. – 4Q_[C4]

Donar l'oportunitat a que els infants i joves s'expressin, escoltar i saber conduir les inquietuds i decisions dels infants i joves. – 4Q_(C5)

Escoltar als infants, Empatia, Entendre el que diuen. – 4Q_[C6]

Escoltar als infants, Conversar amb infants, Entendre als infants. – 4Q_(C7)

Penso constantment que els infants han de tenir la capacitat de voler participar per si sols, consulto sempre la seva participació! – 4Q_[C8]

Motivador, Conscient, Emprenedor, Qualitat per sobre quantitat, Constància, Paciència.– 4Q_[C9]

Saber escoltar i veure quines son les necessitats i voluntats dels nens, saber dirigir i redireccionar propostes a coses més realistes. – 4Q_(C10)

Comprendre, Ensenyar, Diversió, Confiança, Tenir empatia. – 4Q_[C11]

Sincera, Ajuda, Motivació, Claredat en l'explicació.– 4Q_[C12]

Hi crec molt i la potència, Faig un paper d'acompanyament, Ajudo als infants i joves a trobar-se amb les seves inquietuds – 4Q_[C13]

Present que es un espai pels infants i joves, Guiatge, Comprensió, Entenc el que comporta la participació infantil. – 4Q_[C14]

Tinc molt present la participació infantil en molts ambients, Estic mínimament formada per poder gestionar alguns ambients participatius. – 4Q_[C15]

M'agrada escoltar els infants, Treballo perquè els infants siguin crítics i compromesos amb el seu entorn. – 4Q_(C16)

Participo de la comissió motora de participació de l'agrupament, Se delegar les decisions dels infants i joves, Confio amb les decisions preses. – 4Q_[C17]

PUNTS A MILLORAR

Dubtar personalment de la seva decisió / que xerren pel fet de tenir experiència.– 4Q_[C1]

Intentar no influenciar en les decisions dels infants en el moment de la presa de decisió. – 4Q_(C2)

Fer millors dinàmiques. Crear un ambient segur i tranquil. – 4Q_(C3)

To de veu, a vegades, massa fort. No *etiquetar*. – 4Q_[C4]

Tenir més coneixement teòric sobre dinàmiques que afavoreixen la participació. – 4Q_(C5)

Millorar la meua formació (emocional). Pacència. Saber quins son els meus límits com educadora. – 4Q_[C6]

Ser més assertiu. Ser més conscient de que represento pels infants. – 4Q_(C7)

El fet de trobar-me davant d'una dificultat bastant complexa, em rendeix i moltes vegades els presento les coses en safata. – 4Q_[C8]

Poruc. Falta de formació. Temps. Perfeccionament de dinàmiques. Eines de motivació. – 4Q_[C9]

Més participació. Tenir més capacitat d'autoritat per treballar amb molts infants en certs moments. – 4Q_(C10)

Motivar-los més a la participació.– 4Q_[C11]

Pacència. Comprendre al 100% la diferència d'edat. Guiar als infants. – 4Q_[C12]

De vegades no soc realista amb el temps que necessiten. Depèn de quin nen/a és difícil de motivar (no ho se fer). – 4Q_[C13]

Participació. Fer formacions sobre la participació infantil. – 4Q_[C14]

Entendre en tota la seva plenitud el que realment és la participació infantil i del que són capaços els nostres infants. – 4Q_[C15]

Crear espais en que els infants vulguin i puguin participar d'una forma activa. Fer veure als infants el poder que tenen. Que ho vegin i s'ho creguin. – 4Q_(C16)

La tria dels infants (representats al consell d'infants). – 4Q_[C17]

5. Imagina que ets un infant de l'agrupament i s'apunta un/a nen/a nou a la teua unitat. Imagina que li has d'explicar a aquest infant com participeu dins la vostra unitat. Que creus que li explicaries?

A la unitat participem de moltes maneres , escollim els campaments, que ens agrada, que no... També fem moltes activitats que ens preparen i ens fan pensar, traslladem inquietuds i què volem descobrir... és molt *guai*. Fem l'espai nostre. – 5Q_[C1]

Dins la unitat te diferents espais de fer sentir la seva opinió a través del projecte, les descobertes, així com també, el lloc on anem d'excursió o campaments. Per

altre banda, hi ha el consell d'infants on realment pot canviar l'agrupament mentre els caps, opressors del sistema, no actuïn com a tals. – 5Q_(C2)

Ens reunim tots i totes i donem la nostra opinió respecte al tema, que volem fer o fent potser dinàmiques o debats directament. Aleshores es busca un punt mig entre totes les idees buscant una solució final que agradi a tothom.– 5Q_(C3)

Participem fent diferents consells durant tot els curss els infants de cada unitat es reuneixen i decideixen com realitzar diferents activitats conjuntes. – 5Q_[C4]

(nen/a PiC) Li diria que participem en tot allò que els caps en preparen, de manera activa i conscient. També li explicaria que decidim on anem d'excursió o de campaments, podem triar un projecte que surti de les nostres inquietuds, escollim aquells àmbits que volem descobrir i treballar més durant l'any. – 5Q_(C5)

(CiLi's) A vegades, organitzem caus, activitats amb les altres unitats. Caus com el de carnaval i el final... podem triar quins volem fer.– 5Q_[C6]

Li explicaria una mica per sobre com funciona el cau, els 5 dinamismes, el projecte, descobertes, excursions i campaments. – 5Q_(C7)

Crec que els infants es conformen a participar amb les diferents activitats ja establertes per als adults, i crec que se senten una mica cohibits per la implementació del sistema. Es dediquen a seguir el camí establert. – 5Q_[C8]

Li explicaria que a la unitat que ha entrat i com a CAU en general, s'ofereixen espais per a que siguin els joves i els infants qui decideixin el que, el com i el quan. Una gran oportunitat d'autogestió i de transformació i explotació de diverses idees buscant un fil conductor i objectiu comú- – 5Q_[C9]

(PiC's) Preparar excursions i activitats. Tasques *rollo* berenar. Organitzar-se en grups per fer equips. – 5Q_(C10)

Doncs que 3 persones de cada unitat es reuneixen amb les altres unitats i alguns caps i decideixen coses de l'agrupament, tipus cau de nadal, cau de carnestoltes, etc...– 5Q_[C11]

Explicaria que dins de la unitat hi ha diferents rols com el de caps i nens/es però que els nens/es són les que decideixen que és el que volen treballar i els caps, simplement donem forma a les seves motivacions però ells són els protagonistes.– 5Q_[C12]

Li explicaria que de normal els caps preparen activitats i jocs i que aquests són divertits i els faig amb la meua unitat. Al mateix moment els caps de PiC's ens donen molta llibertat i ens deixen triar els nostres límits, també treballem per comissions amb un cap que ens acompanya. – 5Q_[C13]

En primer lloc, li explicaria en que consisteix la participació infantil i com es realitza al nostre cau = explicar en que consisteix el consell d'infants i joves. Seguidament, li explicaria com s'arriba a la tria del/dels representats de la unitat

al consell, i que els nens i nenes que van al consell no decideixen per tota la unitat sinó que transmeten el que la unitat pensa. – 5Q_[C14]

A vegades els nostres caps ens deixen triar coses i també anem amb nens/es d'altres unitats i preparem el cau final. – 5Q_[C15]

Hi ha diversos moments del curs en que la participació de cada infant és important perquè la unitat funcioni, com el moment de fer patrulles o de decidir projecte. També participem activament en la tria de berenars pel cau. També participem cada dissabte al cau de 17h a 20h, excursions i campaments. Hi ha molts moments que participem durant el curs, però aquests crec que són els més importants. – 5Q_(C16)

(Truk's) En aquesta unitat la teva participació, igual que la de tot el grup, és essencial pel funcionament. Aquí podeu prendre les decisions i decidir el que fer i el que no fer. – 5Q_[C17]

6. Com creus que es podria millorar la participació infantil a l'agrupament?

Escoltant més la seva veu. Donant-li valor i sentit. – 6Q_[C1]

Doncs, primerament formaria àmpliament tots els caps en com els infants poden participar de l'entitat, donant recursos i maneres de gestionar els espais pertinents. Per altre banda, donaria més poder de decisió al consell d'infants, ja que és l'espai de governança que pertoca. – 6Q_(C2)

Donar més oportunitats de coses a decidir. Més importància a consell de caps (potser un representat nen/a) – 6Q_(C3)

Tenir més consells infantils i remarcar-los més. – 6Q_[C4]

Crec que es podria centrar molt més en escoltar tot allò que els infants i joves volen fer, sense negar cap idea de bon principi. S'haurien de delegar moltes més tasques als mateixos infants i joves, els caps hauríem de tenir un paper més dinamitzador i conductor. – 6Q_(C5)

Crear dinàmiques perquè els nens realment sàpiguen el que poden i no poden fer i puguin gestionar-se ells sols sense que les queles hagin d'estar organitzant. – 6Q_[C6]

Animar a més infants a formar part del Consell d'infants. També els hi explicaria a tots totes, perquè seguir que més d'un no se'n ha adonat. – 6Q_(C7)

Treballant la consciència dels infants tot normalitzant el concepte de participació dins la governança de l'agrupament. Despertar la iniciativa dels infants. – 6Q_[C8]

Sent més conscients del moment de l'infant, de l'etapa cognitiva en la que es troba i adaptar-lo una mica més als diferents graons d'aprenentatge i capacitat que et pots trobar en un consell d'infants. – 6Q_[C9]

Fent veure als nens la importància que té que ells també entrin dins d'espais de preses de decisions per fer el cau. Creant espais on només treballin grups d'edats més grans ja que d'aquesta manera, es poden treballar coses més complexes, i a vegades un castor o un llop pot entorpir, o si més no, no és capaç d'aportar tant. – 6Q_(C10)

Doncs donant més espais de participació infantil i que potser s'anessin tornant les persones de cada unitat en el cas que hi hagués alguna més motivada o, si mes no, que poguessin anar més persones per unitat. – 6Q_[C11]

Generant més espais on tinguin l'oportunitat de fer-se escoltar. – 6Q_[C12]

En lloc de guiar o dictar, acompanyar als infants i joves, jugar amb els límits i fer-los partícips de decisions, sempre que aquestes siguin grupals i crítiques amb si mateixos/es. Penso que en lloc de fer, primer s'ha de preguntar, i que la paciència i el temps són temes claus. – 6Q_[C13]

Crec que el que es podria millorar de la participació infantil de l'agrupament és a nivell d'implicació dels caps i queles en el projecte. – 6Q_[C14]

Fer entendre el que és la participació activa d'una manera en que els nens/es els hi quedi millor. Treballar molt més la participació a nivell d'unitat. – 6Q_[C15]

Més poder de decisió dintre les unitats. Hem de fer veure als infants que ells tenen el poder de participar activament de molts espais i aprofitar-los de la manera que més els hi agradi. Tinc la sensació que a vegades no s'ho creuen. – 6Q_(C16)

Dotar la comissió de noves idees i nous procediments per fer els consells d'infants més àgils i amb més decisions preses. – 6Q_[C17]

----- **IMPORTANT** -----

Estem en un procés per repensar la participació dels infants i joves a l'agrupament de forma conjunta (infants i caps) per a que aquesta tingui pes real sobre la governança de l'agrupament.

Vols participar de forma activa d'algun dels espais de disseny conjunt (infants i caps)? Si és així, comunica-ho en acabar l'enquesta.

Annex IX. TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES GRUPALS

I. Entrevista a RiNG's (2) + [1] i LliD's [1]

(se'ls agraeix l'entrevista i s'explica el funcionament.)

Com valoreu, quina opinió teniu, en general sobre aquesta experiència? Des del primer consell d'infants fins a l'últim.

- Jo això ja ho he fet bastantes vegades, aquesta seria la 3ra o 2na. I Bueno, esta bastant be que pugis participar de coses que abans decidien tot els caps i, *bueno*, ara el fet de que puguis aportar idees i tot això doncs, mola molt. (Noi RiNG's)
- És una experiència i és una manera d'ajudar a que la gent s'ho passi millor, més coses, activitats, que no sigui nomes fet pels caps, que també és, i que el nens també puguin participar, més xulo. (Noi RiNG's)
- A mi també m'agrada que els nens puguem participar. (Noia RiNG's)
- A mi m'agrada que puguem participar i que puguem donar les opinions que tenim. (Noia LliD's)

Si haguéssiu de dir a un altre cau que ho fessin o que no ho fessin, entenc que els hi diríeu que sí, però què els hi diríeu? sobretot intenteu fer això que funciona o intenteu fer això altre... quin consell els donaríeu?

- Doncs que es motivin perquè si no es motiven no se si funcionarà. (Noia RiNG's)
- Si no motives no es fa amb ganes i si no es fa amb ganes, no tens gràcia, no acaba de ser divertit o la manera com ho vols fer no acaba de sortir com tu vols. (Noi RiNG's)

I alguna cosa que no haurien de fer? Alguna cosa que hem fet nosaltres i que potser, no recomanaríeu de fer. O sigui, del que hem fet com a consell d'infants, de tots els dies que hem fet, quin és el dia que heu dit... ostres d'aquest dia podríem haver fet això millor?

- Jo crec que tots els dies han sigut un petit avanç del objectiu. Cada dia és important perquè, aprens coses noves i a més a més és un pas endavant. (Noi RiNG's)

I ja per últim, la ultima pregunta és si em podeu dir alguna cosa a destacar. A part de que m'agrada que tothom participi, jo com a persona que he participat com m'he sentit, perquè m'ha agradat, si m'he sentit... això, com m'he sentit.

- Jo diria que, jo destacaria, bueno no seria destacar més o menys però sap greu perquè aquest any, especialment aquest any, que no hi ha hagut gaire participació és perquè a la gent li fa pal venir una hora abans al cau però

després ja quan estàs fent allò i pots dir les teves idees i tot pues... mola bastant i val la pena. (Noi RiNG's)

- Jo crec que al fer activitats al cau que es puguin fer, doncs et sents important. Canvis i moltes coses, per exemple dèiem pintar, organitzar, reformar, saber coses que no saps... que es pot intentar fer i està molt bé. (Noi RiNG's)
- Jo m'he sentit bé perquè he pogut dir la meva opinió, no com abans que no podies dir gaires coses i si ho deies no et feien gaire cas. (Noia LliD's)
- A mi m'ha agradat aquest any perquè explicarem el que es fa aquí com per motivar als altres i així hi haurà més gent l'any que bé. (Noia RiNG's)

Val doncs això era tot, veieu com no era tant difícil! Moltes mercès, ja us diré avia'm com queda tot. Moltes gracies.

II. Entrevista a CiLI's (1) i LliD's [1] + (1)

Us faré tres preguntes molt fàcils i la idea és que pugueu dir la vostra opinió, encara que creieu... si *algo* us ha agradat ho podeu dir, si *algo* no us ha agradat també, si no ha faríeu mai més, doncs també, val? Doncs faré una pregunta, la responeu les tres i aleshores faré una altra.

L'únic que hem de vigilar és de parlar una mica alt, perquè com veieu us estic gravant i a vegades parlem molt fluixet, o parlem una mica alt o ens anem apropant i passant el telèfon. Que preferiu?

- Ens l'anem passant (Nena LliD's)

Val, doncs la primera pregunta és... del que hem estat parlant abans, la revisió del primer dia fins l'últim, com ho valoreu si us ha agradat, si no, perquè...

- Quina és la pregunta? (Nen LliD's)

Si, la pregunta és, des del primer a l'últim dia, que t'ha agradat, que no? Perquè t'ha agradat perquè no? Creus que esta bé? Creus que no?...

- El que més m'ha agradat? Va ser quan els hi vam fer les activitats als de l'agrupament. Em va agradar perquè... no se, em va agradar. (Nen LliD's)
- El calendari, perquè... si. (Nen CiLI's)
- No se... Es que m'agrada però no se dir-ho, com explicar-ho... (Nena LliD's)

Val, passem a la segona pregunta. Si li haguéssiu de dir a un altre agrupament que estan començant amb el consell d'infants, quins consells els donaríeu? Que els hi diríeu?

- Doncs... que donessin bons consells? (Nen LliD's)
- Intentar que hi hagin diferents unitats. (Nena LliD's)
- Els diria que el fessin. (i perquè?) No se. (Nen CiLI's)

I ja, casi la última pregunta és... és algo que esteu acostumats a fer? O sigui, se us demana la opinió sovint al cau o casa...?

- Joestic acostumat a preparar els dies... (Nen LliD's)
- Jo no, ni a casa ni al cau. (Nen CiLI's)

I a preparar activitats i decidir que volem decorar o reformar el cau... i això esteu acostumats?

- No (Nena LliD's)
- Jo no (Nen CiLI's)

I per últim, us ha agradat?

- Sii (tots)

I milloraríeu alguna cosa d'aquests dies?

- Si! la memòria. (Nen CiLI's)

Annex X. TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTES INDIVIDUALS (MEGC)

Aquestes entrevistes individuals han estat pensades i realitzades per membres de la comissió de participació infantil de Minyons Escoltes i Guia de Catalunya. Independentment del Treball final de màster, aquestes entrevistes tindrien lloc. S'emmarquen dintre la voluntat de MEGC de recollir les experiències d'aquells agrupaments que el curs passat van participar del projecte laboratori de MEGC de participació infantil.

Sabent doncs que aquestes entrevistes tindrien lloc, se'ls va demanar una còpia de les gravacions per tal de poder disposar de la transcripció el més aviat possible i poder-ne extreure dades pel present treball.

I. NOI 1r ANY DE LLID'S (8 ANYS)

Entrevistadora: La primera pregunta seria, una mica, si tu et sents escoltat en el teu agrupament.

- **LL:** Si.

E: Creus que la teva opinió és important?

- **LL:** Si.

E: I la dels teus companys de la branca també?

- **LL:** Si.

E: Creus que hi ha algun tema que t'agradaria decidir o que t'agradaria dir la teva opinió que ara no esteu fent?

- **LL:** No ho se.

E: No ho saps, molt bé. Tu a casa teva tens les teves responsabilitats no? Què fas a casa?

- **LL:** Guardar les joguines després de jugar.

E: I al cau, tens alguna responsabilitat?

- **LL:** Donar idees.

E: I dins del projecte de participació infantil, quina és la teva responsabilitat? Que has de fer al projecte?

- **LL:** Preparar activitats.

E: T'agrada tenir aquesta responsabilitat?

- **LL:** Si.

E: Però aquestes activitats per a qui son?

- **LL:** Per als meus companys.

E: O sigui, heu preparat unes activitats i les han fet els companys?

- **LL:** Si.

E: I quines heu fet?

- **LL:** Unes de córrer, unes de massatges, unes altres de... no me'n recordo.

E: Com vau decidir aquestes responsabilitats?

- **LL:** Amb una pluja d'idees.

E: I tu creus que és important que tothom participi? Tothom pot donar idees?

- **LL:** Si.

E: Què més creus que és important quan heu de decidir una cosa com aquestes activitats, que més vau fer? Us vau posar d'acord tots, per exemple, quan vau triar el joc de córrer o de massatges, tothom va dir una idea no? I després que va passar?

- **LL:** Doncs vam votar.

E: Molt bé, fantàstic. Tu creus que és molt important saber fer un equip?

- **LL:** Si.

E: Entre els que éreu al projecte de participació infantil, et sents que vau fer un equip?

- **LL:** Si.

E: Molt bé, perquè sents que vau fer un equip, que vau fer?

- **LL:** Conèixer-nos més bé.

E: Molt bé, què ha significat per tu formar part d'aquest projecte?

- **LL:** No ho se.

E: T'ho has passat bé?

- **LL:** Si.

E: Sempre? O algun dia ha sigut avorrit?

- **LL:** Algun dia ha sigut avorrit.

E: Què és el que més t'ha agradat?

- **LL:** Preparar les activitats.

E: I alguna cosa que creus que podria millorar? D'aquests dies que t'avorries, o que en algun moment d'aquests que penses... ai això ho podríem fer diferent...

- **LL:** No ho se, però no m'agradava.

E: Estàveu molta estona asseguts parlant...

- **LL:** Si.

E: Però fèieu algun joc de vegades?

- **LL:** Joc? Si.

E: Tu, creus que és important participar?

- **LL:** Si.

E: Perquè?

- **LL:** Doncs perquè així els teus companys tenen coses a fer... i ja està.

E: Molt bé, ho has fet molt bé.

II. NOI 3r ANY DE RING'S (14 ANYS)

Entrevistadora: La primera pregunta seria, una mica, si tu et sents escoltat en el teu agrupament.

- **R:** Jo si, sempre. Doncs quan vols dir alguna cosa, doncs la intenten fer i això ajuda a fer que tothom estigui motivat.

E: Tu creus que és important que s'escolti la veu teva i la dels teus companys?

- **R:** Si, perquè si no s'escolta la veu dels nens doncs no és el mateix. I a part de la opinió dels caps, la dels nens aquí val el mateix.

E: Tu a casa teva tens unes responsabilitats, a l'institut unes altres... tu, al cau, tens alguna responsabilitat?

- **R:** Depèn, depèn... *bueno*, que dius dels càrrecs?

E: Si, si, dels càrrecs. Tens algun càrrec dins de la teva branca?

- **R:** Si, soc dels més grans de la unitat i també doncs... als de primer any, que acaben d'entrar, doncs ajudar està bé. Està bastant bé. I a vegades els hi dic: "estigueu atents" i els hi crido una mica l'atenció perquè no se, quan estiguin a la meva edat doncs facin el mateix.

E: I a l'agrupament, tu formes part del projecte aquest de participació infantil oi?

- R: Si.

E: Tens alguna tasca? Et sents responsable d'alguna tasca?

- R: Si, d'alguna tasca si. perquè quan faig activitats amb el meu grup doncs manejo tot i...

E: T'agrada dinamitzar?

- R: Si, a vegades si. Et sents allà... escolteu-me que ara parlo jo.

E: I et fan cas?

- R: Doncs algun si i algun no.

E: T'agradaria tenir alguna responsabilitat més, a tu? T'agrada ser responsable?

- R: D'agradar, no. Jo crec que és necessari. I si és necessari imposes bastant... les idees.

E: I tu creus que és necessari que tothom tingui alguna responsabilitat?

- R: Si, que en algun moment et sentis important, això està bé.

E: Carai, que xula aquesta frase. Tu com a persona responsable d'alguns espais, quines habilitats creus que son més importants?

- R: Doncs el material i la gent que t'envolta

E: Val i tu, quan ets responsable del material, de la gent que t'envolta, que és el que més et funciona a tu de la teva manera de ser? Et puc posar exemples: escoltar als altres, prendre bones decisions, tenir bones idees...

- R: Les idees sobretot, però les altres també.

E: Creus que és molt important tenir bones idees?

- R: Si

E: I saber prendre decisions, creus que és molt important?

- R: Si, perquè et fan guiar la vida. Son molt importants.

E: I creus que tothom pot prendre decisions?

- R: Si.

E: I creus que és important també saber compartir responsabilitats?

- R: Compartir responsabilitats? Si. Quan no pots tu amb una, saber demanar ajuda és important.

E: Val, fantàstic. Tu has participat d'aquest Laboratori de participació infantil i juvenil, què ha significat per tu?

- **R:** Doncs una manera de que escoltin al teva veu i que les teves idees al cau es puguin fer realitat i que et sentis còmode a l'agrupament i al teu grup.

E: M'imagino que t'han agradat moltes coses d'aquest...

- **R:** Si.

E: Què t'ha agradat més?

- **R:** Doncs les activitats que has fet tu amb al teva unitat i que també t'has sentit important amb responsabilitats i que has volgut fer tu l'activitat. És una manera que els nens facin activitats als seus companys.

E: Pensades per ells mateixos no?

- **R:** Si.

E: I què creus que podria millorar d'aquest projecte que heu fet?

- **R:** Jo crec que falta motivació, motivació. Jo crec que alguna motivació hi ha, perquè sinó no es fa tot això, i la motivació es important però més motivació encara és més, és millor.

E: Molt bé, ens sabries dir que és per a tu la participació infantil i juvenil?

- **R:** Docs jo crec que és una manera de que els nens... -es talla el vídeo-

III. NOIA DE TRUK 1 (17 ANYS)

Entrevistadora: La primera pregunta seria, una mica, si tu et sentis escoltada en el teu agrupament.

- **Trucaire:** Si, jo crec que si. Perquè realment, o sigui, és bastant fàcil accedir als caps, *en plan* sempre m'he sentit com molt... o sigui, si que potser no en tot i no... A vegades, vols fer *algo* però es complicat arribar a construir-ho però sempre *en plan* si tens alguna proposta doncs...la relació entre caps *i tal*, es fàcil parlar amb ells i intentar que passin les coses que tu vols. Si, m'he sentit escoltada sempre.

E: Hi ha algun tema en el que t'agradaria que se sentis més el que tu penses i la teva opinió?

- **T:** buf, es que... no se, ara així...

E: Alguna activitat, o potser no tant la teva però la de la teva branca, els teus companys.

- **T:** Potser a l'hora de fer coses. Si que a la unitat jo crec que no, perquè ja et sents bastant connectada amb els caps i molt fàcil alhora de parlar amb ells però alhora de fe coses amb tot el cau *i tal*, si que es mes complicat fer arribar la teva opinió i que es canviï *algo* perquè depèn de com moltes coses i, a vegades doncs la opinió dels nens és mes difícil fer-ho si hi ha molts factors i així. Involucrar pares i coses, doncs també és mes difícil de... Si, crec que això.

E: I tu, creus que es important que se us escolti la vostra opinió, el que a vosaltres us agrada, no? Perquè creus que és important això?

- **T:** Si, o sigui, és important perquè el cau està fet per nosaltres, no? Entenc. I llavors, si que crec que es molt important que se senti la veu de tots els nens i per sentir-nos còmodes i que tothom estigui a gust amb el que fa i si a algú li interessa descobrir *algo* doncs que se sàpiga. I doncs, així si ens escoltem entre tots també és *algo* molt més... no vas allà i és tot sorpresa i tu no has fet res i t'ho fan tot, sinó que tu també treballes per construir el que tu vols i, no se. Crec que és mes interessant fer-ho així i... *bueno*, pots repetir la pregunta un moment?

E: Si, que perquè creus que és important què els caps us escoltin, als nens.

- **T:** *Pues* per això, si. per construir més tots junts i que tothom estigui molt a gust i que acabis fent les coses que vols i no coses que realment t'has trobat i no saps perquè s'han de fer.

E: Que s'han de fer no? Per obligació.

- **T:** Si.

E: L'altre pregunta és de responsabilitats. Perquè tu, segurament a casa, no? i a l'institut, tens algun tipus de responsabilitats. Al cau tens alguna responsabilitat dins de la branca?

- **T:** Home, ara a Truk si bastant, *en plan allò...*comissions *i tal*, PPI (projecte de participació infantil) també més. Aquest any moltes, o sigui, sento que estic bastant connectada. Penso en el cau a casa *i tal*. Però en altres anys, jo crec que molt poc. Sinó era *algo* de pensar campaments i portar alguna proposta o *algo* així, menys. A pioners, potser una mica de preparar excursions però realment fins ara a Truks no m'havia sentit tant involucrada des de fora. Saps? No només en estona de cau, campaments *i tal*.

E: Quina responsabilitat tens en el PPI? que entenc que es el projecte de participació infantil.

- **T:** Si, si, perdó. Crec que, soc la més gran de PPI i, tampoc hi ha pioners i llavors, una mica, quan estic allà... doncs clar, son tot nens petits i algun rànger i tal... Centrar-se una mica o proposar alguna idea perquè, a vegades, si *algo* és com així una mica complicat o no surt res, doncs dir *algo* perquè s'iniciï una mica i doncs, una mica, quan estem tots molt... Que s'han dit moltes idees doncs estructurar una mica i fer...

- No se, si hi ha el Ferran, el que porta... que és de caps i ajuda a participació infantil, doncs també ens ajuda. Però jo crec que tinc la responsabilitat de dinamitzar-ho bastant, *en plan* de fer que els nens facin coses i que no es distreguin tant...

E: De dinamitzadora no, una mica?

- **T:** Si, si. Bastant.

E: T'agradaria tenir alguna altre responsabilitat dins del cau?

- **T:** Dins del cau? Em... no ho se, o sigui ara em sento bastant completa de responsabilitats. Però si que crec que hauria d'aprendre més per poder-me responsabilitzar en altres coses. Si que he començat aquest any bastant, hi ha moltes coses que no sabia per on començar. O sigui, m'agrada tenir responsabilitats al cau, em sento més productiva i més... Com dins, se que estic fent i...

E: Si, dins de la branca has dit que en tenies... que estaves a diferents comissions, no?

- **T:** Si, estic fent de secretaria *i tal...* i llavors em sento molt responsabilitzada *i tal*. I m'agradaria saber fer més coses per poder-me responsabilitzar d'altres.

E: Quines habilitats creus que son més importants alhora de ser responsable d'un projecte de participació infantil? Et puc posar exemples.

- **T:** Si, si. Millor.

E: Nosaltres havíem posat: Saber escoltar els altres, tenir bones idees, prendre totes les decisions, saber prendre decisions, saber fer equip i compartir responsabilitats.

- **T:** Crec que son bastant importants totes. Escoltar als altres si, perquè sinó molts cops acabes... Si només tens idees i no escoltes a ningú, doncs no acaba de funcionar res perquè si i llavors...
Avia'm, saber fer equip també, alhora d'escoltar als altres i intentar integrar totes les idees. Compartir responsabilitats també, perquè sinó *algu* acaba... ja es que realment totes son molt importants. Compartir responsabilitats, que ningú es quedi amb molta feina i que l'altre no faci res i llavors, doncs sentir-nos més equip. Tot és relacionat en fer equip. I prendre decisions, o sigui, no totes. Però o sigui, per exemple, a Truks ens costa molt... Tenim moltes idees *i tal* i, tothom doncs més o menys ens escoltem, però mai acabem de tancar res perquè és molt difícil incorporar-ho tot. Doncs tenir la capacitat aquesta de cedir, d'acabar decidint *algo* bé i no allargar-ho fins que algú es cansi.

E: Us ha costat molt prendre decisions com a Consell d'Infants en el projecte?

- **T:** Com a consell d'infants crec que no, o sigui, tot anava bastant fluid. Perquè tothom s'escoltava molt i, si algú deia *algo*, normalment li

semblava be a tots. Si a un li semblava bé, a tots també. I llavors prendre decisions no... O sigui, si, si, realment no hi ha hagut gaire discussió. Tothom acceptava el que deia l'altre. Si, si... Realment bastant fàcil.

E: Aquesta és més de tu mateixa. Què ha significat per tu participar en aquest projecte de participació?

- **T:** Jo crec que integrar-me molt més al cau. Veure que s'han de fer funcionar coses i que no és només les 3 hores de cau i campaments *i tal...* També veure la idea aquesta que tenim des de nens, que hi ha molta gent que participació infantil potser no li interessa de primeres perquè és *en plan...* "ja està bé que t'ho facin els caps" i tu arribes i ja ho tens tot fet. Però és *guai* la idea de construir tu tot el que vols fer i, no se, m'ha agradat reflexionar sobre això.
- Joestic al cau des de Llops i mai m'havia plantejat, *en plan...* Si, ho fan els caps tot i ja està. I ara es *guai* estar participant i adonar-se que jo, com a nena, també puc decidir el que faig i es *guai* veure llops intentant canviar coses del cau que jo no hagués pensat mai, saps? I no se, m'agrada la idea aquesta idea d'estar tant a dins i sentir-me que puc fer coses, saps? Si, m'agrada molt.

E: D'alguna manera has pres consciència no?

- **T:** Si, he pres consciència doncs que hi ha feina a fer.

E: Així doncs, ja has explicat el que t'ha agradat. Què creus que es podria millorar d'aquest projecte? Si es que hi ha alguna cosa que podria millorar.

- **T:** Si, si, i tant. Em... Crec que falta una mica més de... de que hi hagi més motivació. Jo soc l'única truk i no hi ha ningú de pioners, falta més gent gran també. Jo crec que porten tants anys amb la cosa aquesta de que ho facin tot els caps que fa mandra posar-s'hi. I doncs, com treure's la mandra aquesta d'haver de participar, d'haver de fer coses. Que entri més gent i que llavors es puguin abraçar més temes. No se, potser... avia'm estic pensant. Si, doncs això. Que vingui més gent per poder treballar més... perquè clar, acaben sent llops i jo, i algun rànger. I llavors doncs trobo que falta gent com per poder treballar més coses i adonar-se de què cal treballar i què no fem... a vegades falten idees i, si són les 4 i ens hem de posar a pensar i tots estem dormits, doncs costa. Però no se, trobo que treballem bastant i que es fa bastant ràpid i som bastant productius, crec. I... què si, què falta gent sobretot.

E: Val, la última que a vegades no la fem, però a tu si que te la farem, que ho estàs fent molt bé... Què creus que significa la participació infantil i juvenil?

- **T:** al cau o...

E: Si, en aquest cas pots dir al cau o on...

- **T:** Doncs això, deixar de ser portat com per començar a portar tu les coses i construir el que tu vols fer sense que t'ho hagin de fer els altres i doncs acabar de fer les coses que tu realment vols fer i sentir-te com molt més...

Què quan acabes *algo*, sentir que, a part de tu haver-ho fet doncs que ho has treballat des d'abans i tot... Si, construir tu les coses per després fer-les i crec que és com una mica això. Crec que és interessant poder tenir tu la capacitat de poder construir tu el que vols fer i... Espera, repeteix la pregunta que me n'he anat.

E: No, això que què significa per tu la participació infantil i juvenil. Ja ho has dit molt bé.

IV. CAP. ACOMPANYANT DEL CONSELL D'INFANTS

(Ferran Crespo i Torres – 22 anys)

Entrevistadora: La primera seria una mica a nivell macro, tu et sents escoltat a MEGC, en general?

- **Ferran:** Jo en general a nivell macro, no. Si anem a sectors, si. També entenc *bueno*, no he tingut la necessitat de fer-me escoltar potser a nivell macro, en aquest sentit. O a les *AGO's i tal..* tot i que vaig fer un prec però no en se res. O sigui, a nivell macro no, però a nivell de sector si.

E: Hi ha algun tema, ja que dius que a nivell macro no t'has sentit escoltat, hi ha algun tema que t'agradaria que es sentis alguna de les teves opinions o la teva veu?

- **F:** Si, de fet, fa 2 anys vam sortir amb un company a fer un prec, arrel del nou decret del lleure i tema alta muntanya i tècnics, de si es podia fer alguna borsa de tècnics de muntanya o de gent amb qui contactar si vols fer *algo* que ara el decret no et deixa fer i abans si. I si que... *bueno*, allà va quedar la pregunta no ens l'han respost. O sigui, van dir que si, que *super* aprovat i tothom d'acord però en aquest sentit no...

E: No s'ha fet.

- **F:** *bueno*, no se si s'està movent si no... no se res, confiem en que està a la llista de coses a fer. No ho se.

E: Val, llavors ara ja a nivell més micro, quin paper ha estat el teu paper en el Lab, que ens l'has explicat molt, però explicant quin ha sigut el teu paper.

- **F:** Si, jo al Lab, vaig aparèixer a la meitat. O sigui, en el projecte si que estava aquí, la Judit era el contacte i ens anava fent feedbacks, etc. I era *guai* perquè, si quan vam engegar el projecte teníem el guiatge de Sector, just després que volàvem sols vam tenir com el suport del Lab. *Bueno* que som tots molt nous i que et diguin: "val això esta bé, o perquè no ho fas així", i parlar amb altre gent que està igual de perdut o perduda que tu o amb gent que en sap més és *guai* perquè et fa agafar seguretat i llavors també t'atreveixes a fer més.

E: Veure que no estàs sol, no també? Una mica.

- **F:** Exacte, si, si.

E: Que t'ha aportat a tu participar en aquest Lab, creus que s'han assolit els objectius que t'havies marcat? Si te'n havies marcat.

- **F:** Si, jo crec que a nivell individual potser no me'n havia marcat. També vaig entrar per interès, el final de grau també vaig vincular per aquí i vaig dir, va doncs coneix més, aprèn més...

E: Que t'ha aportat?

- **F:** Si, m'ha aportat el conèixer el tema a la pràctica, que la teoria està molt bé i tots diem en la teoria que els infants han de participar i transformar el seu entorn... però era veure doncs una mica de coherència, si eduquem, com eduquem i intentar fer-ho més. M'ha aportat això, a seguir ampliant el món aquest. I a títol personal des de decidir seguir-me formant en aquesta direcció, treballs...

E: Llavors, com creus que beneficia a un agrupament que els infants i joves prenguin decisions sobre els temes que els afecten?

- **F:** Jo crec que és transcendental. S'hauria d'aconseguir que passes tot pels infants i joves. O sigui, estem aquí per ells, no? I posant sempre l'infant al centre. Doncs que ells també es posin al centre i decideixin si volen estar al centre, com s'ho volen mirar... no? I posant sempre l'infant al centre, doncs que ells també es posin al centre i decideixin si volen estar al centre, com s'ho volen mirar... no? I, una miqueta, jo crec que sempre, prenguin la decisió que prenguin els infants, si el procés ha estat inclúsiu per tothom, no s'han sentit obligades i han pogut expressar lliurement el què, igual et trenquen una pràctica que portaves fent 35 anys però tindrà molt més valor com ho estaràs fent ara i té més sentit. *Bueno*, no se, decideix-te tu com et vols col·locar una miqueta.

E: És el tercer any que teniu aquest projecte de participació, ha fet alguna millora a nivell d'agrupament aquest projecte?

- **F:** Si, jo crec que l'any passat... tot i ser un projecte que està en creació van decidir que el Cau final anàvem a la platja, vam sortir del cau, vam deixar de fer guerres d'aigua i malgastar aigua al pati per anar la platja tot un dia... I és *algo* que a partir d'allà doncs, jo crec que tant nosaltres com a caps, com els infants van dir... "Ep! Doncs igual podem canviar algunes coses, no?" I en aquest sentit, també crec que per això aquest any, tot i ser poques les que han participat activament del projecte s'ha fet tanta feina i s'ha avançat tant. Perquè van veure *algo* que podien realment canviar *algo* del que realment estaven fent sempre.

E: I, a nivell més de tu com a dinamitzador, com acompanyant d'aquest Consell, quines habilitats creus que s'han de tenir per gestionar un espai de participació?

- **F:** Jo crec que sobretot... molta paciència i tranquil·litat. O sigui, a mi m'agrada molt xerrar i em va costar molta feina fer l'esforç de no xerrar. Però també m'agrada molt escoltar i llavors crec que és *algo* molt important ser capaç d'escoltar molt i parlar poc, o inclús... A vegades hi

ha la feina de ser una mica crític des d'un punt de vista extern. El com dir les coses que no siguin una imposició des d'un cap sinó, preguntem-nos per preguntar-nos, preguntem-nos per... i igual la resposta és "si, si, ho fem així perquè si" o igual la resposta és "Ah, no i...". Vull dir, fer preguntes i ser capaç de que no les rebin com una imposició sinó com un "ep! Perquè no repensem això o estem segures de fer-ho així?" No ho se, crec que sobretot és intentar tenir molt present que pel simple fet de ser adult t'atorguen un rol de poder, no? i tenir present aquest privilegi i rol.

E: *bueno, ja m'has contestat una mica l'altre que és, què en pots aprendre gestionant un espai de participació? Quines habilitats pots aprendre?*

- **F:** Si, jo crec que el ser conscient del rol que jugues i del paper que tens i inclús poder i saber com posar-hi fre. Alhora crec que habilitats comunicatives, moltes. O sigui, forçar-te a comunicar-te perquè t'entengui tothom, des de els teus companys que esteu dinamitzant a un Castor o Llúdriga de 5 anys, és un esforç brutal de... no simplificar, de dir la mateixa complexitat però de forma més inclusiva i tenir això molt present. A part de participar se'n aprèn participant i n'estem aprenent tots alhora, no? És molt *guai* veure com està avançant el Consell d'Infants,estic avançant jo, esta avançant un nen o una nena en concret... i és molt *guai*.

E: *Clar, és interessant perquè imagino que a la vegada que aprenen els nens a participar, no? També ho està fent el que acompanya, el que dinamitza, el cap.*

- **F:** Si, i ara mires com ho fèiem els altres anys i ets super crític i dius com pot ser que féssim això. I en el moment era *algo* com molt innovador, i molt *guai* i, segurament aquest projecte me'l miraré d'aquí dos anys o aquest any, aquest curs ens el mirarem i direm "quina aberració vas fer per aquí"

E: *Bueno, està bé. Vol dir que anem avançant, que anem aprenent.*

- **F:** Exacte.

E: *Molt bé, i finalment què creus que si que funciona de tot el que has fet i has vist durant aquests tres anys per afavorir que els infants participin en l'agrupament? En la governança?*

- **F:** Jo crec que és molt el donar-hi valor. Donar-hi valor perquè te el valor, o sigui, el valor el te per si. Però fer-lo visible... que no sentint que venen aquí a fer feina invisible. Vull dir, que la part maca de ser cap no és fer Consells, no? Doncs la part maca de ser infant al cau tampoc no és fer el Consell d'Infants sinó que és l'acció final, el que els hi diguis "buah que guai que hàgiu preparat això, que xulo..." I també fer Consells amb petites metes assolides cada dia. No pot ser que, del primer al sisè consell no vegin avanç i, el sisè pot ser *super guai* però no et vindrà ningú al tercer si veuen que no està servint de res. Jo crec que sobretot és això i, dintre de la no obligatorietat, intentar que vingui tot per motivació, sinó els discursos van apresos per acabar ràpid i és menys productiu.

E: *Molt bé, bueno ens has dit molta informació. Ja està. Moltes gràcies.*

Annex XI. PLANIFICACIÓ I DIARI DE LES SESSIONS. CONSELL D'INFANTS

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (1)

EL 1R CONSELL D'INFANTS - 09.02.2019 - (15.30h)

Objectius

- I. Presentar el Consell d'infants.
- II. Revisar les tasques que el CI va fer l'anterior curs.
- III. Començar a definir el propi funcionament del CI del curs 2018-2019.

Continguts

- Estructura organitzativa i de governança present a l' A. E. i G. Sant Ferran.
- Tasques fetes fins ara pel CI de l'Agrupament.
- Realitat d'altres Consells d'Infants en altres entorns i agrupaments.
- Voluntat de repensar la forma en la que els infants i joves participen de l'Agrupament.

Moments de la sessió

Prèviament: La sala s'haurà preparat amb les cadires en forma de cercle a un costat i, a l'altre costat es crearà un espai diàfan per poder fer la dinàmica inicial de coneixença. També es portarà a la sala tot el material necessari i es prepararà el projector, altaveu i ordinador per estalviar temps després.

Primer moment. *Arribada i coneixença (10')*

Els infants, prèviament escollits com a representants de les seves unitats, es reuneixen als locals de l'agrupament per iniciar el Consell Infantil del curs 2018 – 2019. Tots els infants i joves del cau ja es coneixen, entre ells/es i amb els caps. Tot i això, segueix havent-hi vergonya i certa timidesa d'expressar les idees davant dels infants o joves "més grans". És farà la dinàmica del pistoler per recordar els noms i predisposar-los a la participació.

Posterior al joc, molt breument els i les caps presents expliquen perquè estan allà i els plantegen el desenvolupament de la sessió.

→ Material: No cal res especial.

Segon moment. *Breu presentació de l'Agrupament (10')*

Aquest espai consisteix en presentar als infants i joves el funcionament de l'Agrupament amb especial menció als òrgans de presa de decisions. En comptes de començar amb una presentació unidireccional, partirem de les preguntes i idees que els infants tinguin per mitjà de la paraula. Per començar el diàleg, se'ls faran preguntes. Per exemple: *Qui creieu que pren les decisions sobre el Cau? Com creieu que ho fan? Quins altres grups son importants al Cau? Perquè?*

La tasca dels caps serà anar polint les idees dels infants per presentar finalment de forma molt resumida la estructura i funcionament de l'Agrupament.

- Material: Un retolador per anotar a la pissarra les idees i comentaris que surten.

Tercer moment. *Traspàs del CI anterior i noves idees sobre el present consell (25')*

Partint del imaginari dels infants del consell actual, es definirà el funcionament del consell d'infants de l'any passat, com s'estructuraven, si tenien càrrecs o rols, etc... Tenim la sort de que en aquest primer consell vindrà un membre de l'anterior per ajudar a aclarir alguns dubtes o idees que no quedin clares.

Un cop el fet traspàs, ja estarà més o menys clar el funcionament que fins ara ha tingut el CI de l'Agrupament i, és el moment de presentar altres realitats, per mitjà d'un vídeo, a fi de mostrar que es pot arribar a fer i altres maneres de funcionar. Es tracta d'un vídeo molt breu que, posteriorment ens permetrà debatre i començar a "*fer volar coloms*" sobre què se'n espera del CI aquest curs.

- Material: Projector, ordinador i altaveu. També serà necessari el vídeo prèviament carregat.
- El vídeo escollit fa referència al consell d'infants de Sant Feliu de Llobregat. "*El consell d'infants: El telenotícies*" <https://www.youtube.com/watch?v=QMfgtFJpMpU>

Quart moment. *Presentació de l'encàrrec i tancament. (15')*

Per anar acabant, se'ls presentarà l'encàrrec de la següent manera:

"Com sabeu, aquest any estem repensant una mica el Consell d'Infants i la vostra participació. Us demanem la vostra ajuda com a Consell d'Infants perquè ens ajudeu a repensar la vostra participació (i la dels companys i companyes) a l'Agrupament. Ens voleu ajudar?"

Posteriorment del encàrrec, es resoldran dubtes que sorgeixin i se'ls convidarà a fer preguntes per resoldre qualsevol dubte que tinguin. Per acabar, recollirem breument el que em fet de forma oral i se'ls comentarà que rebran una següent convocatòria per a començar a treballar sobre l'encàrrec.

- Material: No cal res en especial.

Diari de camp

Donat que estava d'excursió amb la meva unitat, en aquesta primera sessió no hi vaig poder assistir. Tot i això, el retorn que la *comissió adulta de participació infantil de l'agrupament* i les companyes que van dinamitzar el consell, ha estat positiu i, especialment s'ha destacat que sembla que l'imaginari dels infants respecte les funcions i formes d'un consell d'infants s'està ampliant més enllà de l'experiència anterior d'agrupament.

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (2)

EL 2n CONSELL D'INFANTS - 09.03.2019 - (16h)

Objectius

- I. Constituir el CI del curs 2018-2019.
- II. Promoure el reconeixement i l'autoconeixement del consell d'infants.
- III. Consensuar un calendari que respongui a les necessitats del pla de treball.
- IV. Acceptar un compromís temporal per complir amb la temporalització consensuada.
- V. Escollir quines preguntes portarem a les unitats amb quin suport.

Continguts

- Raons per les que és important participar del nostre agrupament.
- Objectius del consell d'infants.
- Pla de treball proposat.
- Dinàmica per treballar els continguts decidits i escollits amb les unitats.

Moments de la sessió

Prèviament: La sala s'haurà preparat amb les cadires en forma de cercle a un costat i, a l'altre costat es crearà un espai diàfan per poder fer la dinàmica inicial de coneixença. També es portarà a la sala tot el material necessari i es prepararà l'espai.

Aquesta sessió es desenvolupa a l'espai veïnal *Calàbria 66* fet que ens facilitarà una pissarra, retoladors i esborrany a la pròpia sala.

Primer moment. Arribada i recordatori (12')

Tot i ja ser la segona trobada, segueix havent-hi vergonya i timidesa en expressar-se o, si més no, cal preparar l'ambient per a la participació. És farà un joc d'habilitat molt senzill: *ens posarem asseguts en cercle i s'estendrà la mà dreta cap a la nostra dreta, mentre amb la mà esquerra l'estirem cap a l'esquerra mentre senyalem cap avall. L'objectiu és que en sentir una senyal, amb la mà dreta haurem d'agafar el dit de la mà esquerra del company/a de la nostra dreta. Alhora haurem de vigilar que ningú ens agafi el nostre dit de la mà esquerra.*

Posterior al joc, molt breument els infants i joves presents recordaran tot allò que es va parlar en l'últim consell d'infants. Mentre es parla, si es detecten temes que no es van acabar de definir, els apuntarem a la pissarra per treballar-hi després.

➔ Material: Retoladors, esborrador i pissarra.

Segon moment. Constituir-se com al Consell d'Infants de l' A. E. i G. Sant Ferran (12')

Un cop recuperat el saber i les sensacions que van fer l'última sessió, s'afegiran dues preguntes als temes que s'han detectat que cal acabar de definir: *Com ens*

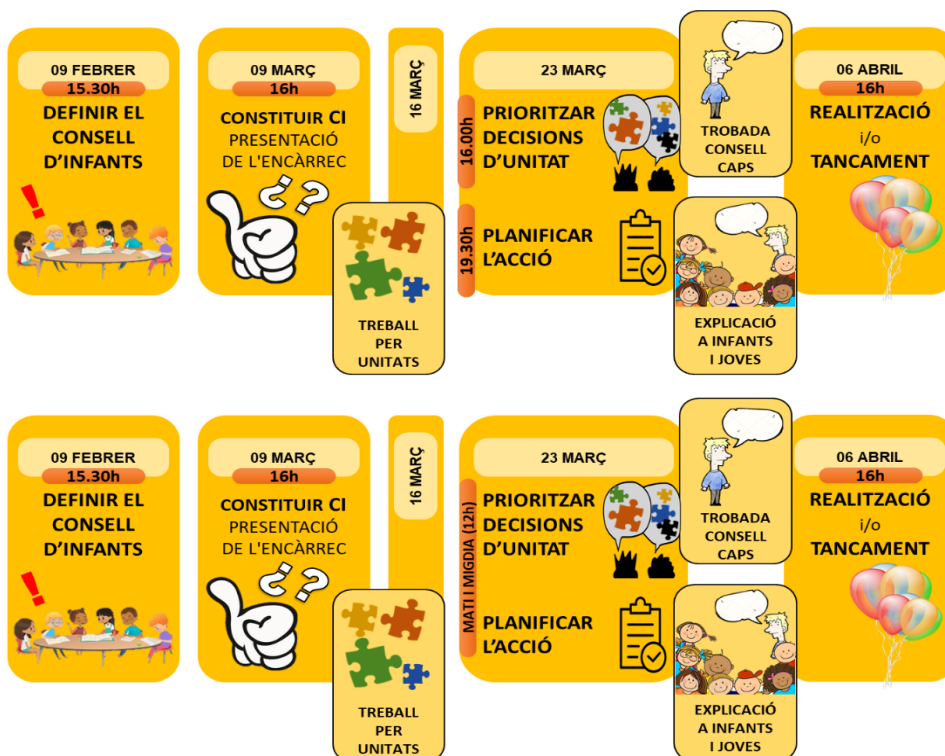
fem visibles per la resta de l'agrupament? Com donem a conèixer que avui ens hem constituït? En cas de que l'objectiu del consell d'infants no hagi sortit, per mitjà de preguntes s'intentarà que sorgeixi també aquesta temàtica pendent per clarificar.

Amb aquestes preguntes afegides, anirem poc a poc de forma resoluciva donant-hi resposta i per acabar, realitzarem l'acció escollida per donar a conèixer que ens hem constituït. Si l'acció no pot ser imminent, se'ls proposarà firmar un full on consti que a dia 09.03.2019, el consell d'infants de l'agrupament s'ha constituït amb l'objectiu principal de "X" (hauria de ser l'encàrrec que els i les caps els vam fer arribar el CI anterior però dit per elles i elles i fet propi) i, alhora consti el membres actuals del consell i altres aspectes que considerin ells/es rellevants (càrrecs, cada quan quedaran, etc...).

➔ Material: Retoladors, esborrador i pissarra.

Tercer moment. *Escollir el calendari que complirem (14')*

Se'ls presentarà als infants i joves dues possibilitats de calendari. Aquestes dues possibilitats s'hauran de presentar de forma clara i, a més a més d'una manera que permeti canviar-se, és a dir, no es presentarà de forma restrictiva. S'han elaborat dues opcions de calendari molt visuals.

Aquestes opcions es presentaran per mitjà de retalls. S'han retallat de forma individual els objectius de cada sessió, així com els dies i les hores per tal de que puguin fàcilment crear una alternativa si cap de les presentades convenç. La idea és que per mitjà del debat i el consens s'arribarà a una proposta de calendari i, per tant, compromís que haurà d'acceptar tot el grup.

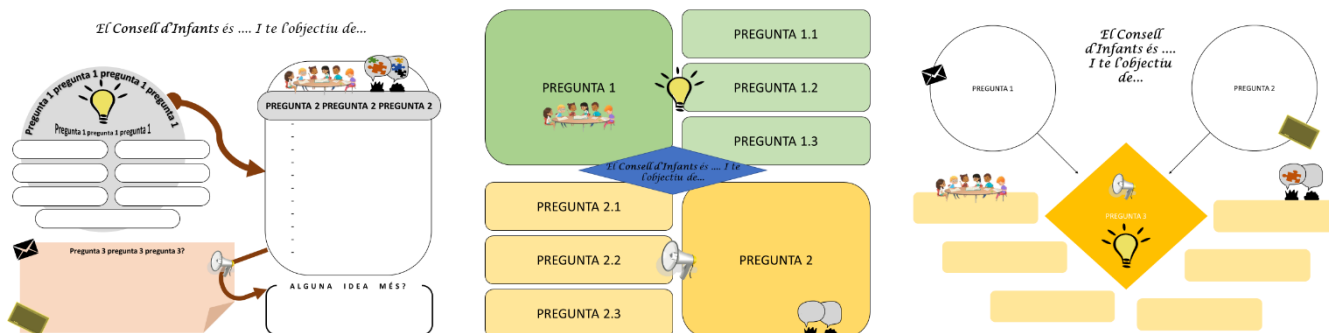
➔ Material: Targetes del calendari, fulls i bolígrafs.

Quart moment. *Preparem la dinàmica per les unitats (12')*

Amb el compromís acceptat i el calendari en mà, s'explorarà la tasca a fer i se'ls proposarà que el següent cau, ells i elles hauran de portar a les seves unitats una dinàmica per començar a pensar la participació de l'agrupament. Per a fer-ho, aprofitarem la pissarra per fer una breu pluja de idees sobre preguntes o coses que creiem que hauríem de saber de les diferents persones del cau. Amb això fet, escollirem 3 o 4 aspectes a conèixer i estructurarem un suport per la dinàmica de les unitats.

Per facilitar la idea del suport, se'ls presentaran 3 suports en blanc per a que agafin idees i, si volen, escullin un dels suports.

Per acabar farem un tancament on recordarem (i ens valorarem i reconeixem) la feina feta i ens emplaçarem a quedar el següent dia escollit.

- ➔ Material: Retoladors, esborrador i pissarra, fulls de proposta de dinàmica i bolígrafs.

Cinquè moment. *Tancament. (15')*

Per acabar, recollirem breument el que em fet de forma oral i se'ls comentarà que ens trobem quan ells i elles hagin decidit. També s'explica que el dia següent abans del cau els donarem el suport "digitalitzat".

Diari de camp

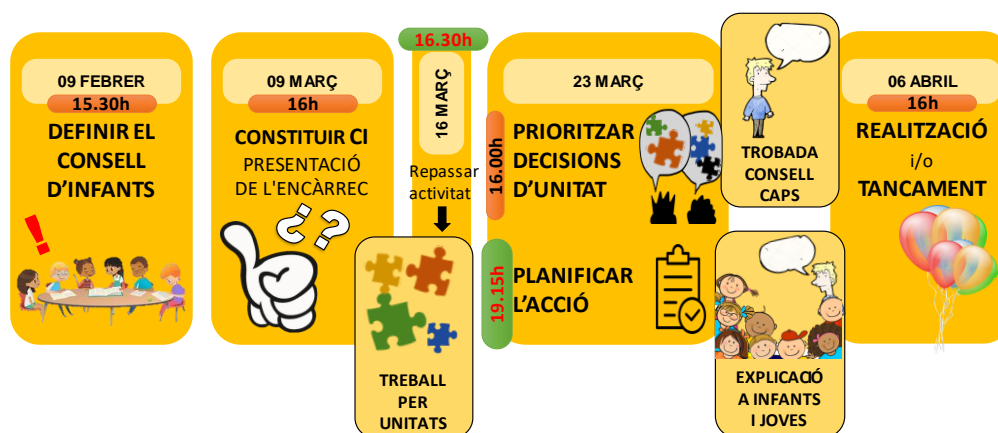
La sessió ha començat 15 minuts més tard del planificat donat que la puntualitat dels infants i joves no ha permès començar abans. El primer moment s'ha desenvolupat sense gaires dificultats, tant la dinàmica inicial com el recordatori de l'anterior sessió ha estat fluid i enèrgic. En fer el recordatori del dia anterior, hem observat com de tot el que es va treballar en la primera sessió, algunes coses no van acabar de quallar del tot.

El segon moment ha permès clarificar entre tots/es les presents aquests dubtes i acabar resolent tres neguits del Consell d'Infants:

1. Aconseguir més gent
2. Preguntar a més persones
3. Com ens donem a conèixer?

En resposta aquests interrogants, es va decidir ampliar el nombre de representats per unitats de tal manera que cada unitat present en podrà portar 1 o 2 més. També s'ha establert que volen baixar i preguntar coses als infants i joves de la seva unitat i, que per fer tot això, caldrà que ens presentem com a consell d'infants i tinguem clar qui som i què fem.

El tercer moment, va ser bastant ràpid ja que van arribar aviat al consens per mitjà del debat. Se'ls van presentar les dues opcions i, finalment van escollir una alternativa que van fer ells/es:

L'últim moment abans del tancament, va suposar una mica més de dificultat, si bé els esborranys no van ajudar gaire a imaginar-se un suport per l'activitat, poc a poc van anar recordant aquelles activitats que més els han agradat per acabar creant un gimcana amb 4 espais diferents on, en cadascun dels espais, es respongués una pregunta. Es va considerar que necessitaven saber dels seus companys i companyes el següent:

- 1- Que volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!
- 2- Que pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?
- 3- Algú més vol formar part del consell d'infants?
- 4- Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!

Un cop definits els continguts que volíem conèixer de cada unitat, es van atribuir els espais: massatges (3), córrer (4), assegudes (2), Votacions en urna (1). Amb aquesta estructura, es va decidir que el següent dissabte, quedarien abans del cau (16.30h) per repassar i preparar la dinàmica i els materials. L'activitat que es va acabar perfilant és al següent:

Cada unitat, farà 4 grups i cada grup anirà a un dels 4 espais:

- **(1) Votacions en urna:** En aquest espai, hi haurà uns fulls i una urna, la idea és que després de xerrar una mica amb els companys i companyes, s'introdueixin a la urna aquelles idees que es considerin més compartides sobre "Que volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!"
- **(2) Assegudes:** Aquest espai es basarà en el debat al voltant d'un paper gros al centre on hi haurà la pregunta *Que pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?* Cadascú podrà apuntar, dibuixar o ratllar el full que tindran davant seu per deixar-hi les seves idees/respostes a la pregunta.

- **(3) Massatges:** Aquest és l'espai més distès, es faran una cadena de massatges i, de mentre es parlarà sobre la participació a l'agrupament i, concretament, al consell d'infants. Finalment, si algú vol participar al consell d'infants, s'apuntarà a una llista que estarà disposada al centre de la sala.
- **(4) Córrer:** Aquest espai ens ha de servir per donar idees per a que les veus i reivindicacions dels infants i joves s'escoltin més a l'agrupament. Això es farà amb una pluja d'idees per mitjà d'una cursa de relleus.

La idea és anar passant cada 5 minuts a la següent prova. Al cap de 20 minuts, tothom haurà passat pels següents espais i la unitat és reunirà per revisar totes les idees apuntades en els cartells i dins l'urna i se'n destacaran les 5 més importants de cada espai.

Aquest moment va durar una mica més del pensat i, per fer el tancament de la jornada ja estaven bastant saturats/des els infants i joves i va costar. Tot i així, es van estacar les idees que més han agradat de la sessió, entre les quals: preparar una activitat, poder canviar les coses, poder preparar un cau final... La durada total va ser la estipulada i els 15 minuts de retard en començar, també van ser-hi en acabar.

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (3)

EL TREBALL AMB UNITATS - 16.03.2019 - (17h – 20h)

Objectius

- I. Presentar el nou consell d'infants i les tasques que s'ha proposat.
- II. Recollir la opinió i idees de tots els infants i joves.

Continguts

- El consell d'infants d'enguany. Funcionament i característiques.
- Aspectes necessaris de millora en l'agrupament.
- Tasques que es poden desenvolupar des del Consell d'Infants.
- Idees i propostes de millora per a que els infants i joves siguin més escoltats a l'Agrupament.

Moments de la sessió

Aquesta sessió la desenvoluparan els propis infants i joves amb les seves respectives unitats per tant, hi haurà un moment previ de recordatori i definició de l'activitat que ells i elles van preparar. Alhora, també hi haurà un moment previ per explicar breument als i les caps de les unitats el desenvolupament de l'activitat a fi de que puguin ajudar i guiar si l'infant els hi ho demana.

Prèviament: Ens trobem 30 minuts abans del cau per a fer el recordatori de la sessió i repartir tot el material. Recordem també la presentació que farem sobre el consell d'infants i els objectius de l'activitat que desenvoluparem.

→ Material: Fulls esquemàtics del desenvolupament de la sessió.

Primer moment. Presentació del consell i de l'activitat (10')

Aquest és el moment on la unitat es reunirà en cercle i els representants d'aquesta en el Consell d'Infants es presentaran com a membres del Consell i presentaran la tasca d'enguany del Consell d'infants. També hauran d'explicar que per a complir amb aquest objectiu cal conèixer la veu de tots els nens i nenes i, és per això que s'ha preparat aquesta activitat.

Després d'aquesta presentació del consell d'infants es procedirà a l'explicació de l'activitat.

Segon moment. Desenvolupament de l'activitat (20')

Es faran 4 grups en cada unitat. I cadascun d'aquests grups començarà en un espai diferent. Cada 5 minuts es canviarà de grup. S'avisarà en passar 3 minuts i en el moment de canvi. Els quatre espais són els següents:

VOTACIONS EN URNA → *"Què volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!"*

Aquest espai consistirà en parlar amb els companys i companyes sobre l'estat de l'agrupament. Passats tres minuts, es destaparà una urna on s'introduiran aquelles idees que considerin més rellevants.

→ Material: "Urnes", retalls de fulls, bolígrafs.

ASSEGUDES → *"Què pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?"*

Aquest espai es basarà en el debat al voltant d'un paper gros on hi haurà la pregunta. Cadascú podrà apuntar, dibuixar o ratllar el full que tindran davant seu per deixar-hi les seves idees/respostes/reflexions que vagin tenint al llarg del debat. Abans de canviar d'espai, posaran en comú les idees que hagin sorgit i es marcaran les que el grup consideri més rellevants amb gomets.

→ Material: un full A1 o A0, gomets i retoladors.

MASSATGES → *"Algú més vol formar part del consell d'infants?"*

Aquest és l'espai més distès, es faran una cadena de massatges mentre es parla sobre la participació a l'agrupament i, concretament, la participació al consell d'infants. Finalment, si algú decideix que vol participar al consell d'infants, s'apuntarà a una llista que estarà disposada al centre de l'espai.

→ Material: Un full A4 i bolígrafs.

CÓRRER → *"Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!"*

Aquest espai servirà per a donar idees de com podem fer arribar la veu dels infants i joves al consell d'infants i, d'aquesta forma arribi a la

governança de l'agrupament si s'escau. Per a fer-ho, el grup es dividirà en dos equips i es farà una cursa de relleus. L'equip que apunti més idees diferents en el full "guanyarà". Abans de canviar d'espai, posaran en comú les idees que hagin sorgit i es marcaran les que el grup consideri més rellevants amb gomets.

➔ Material: Un full A1 o A0, post-it's de 2 colors, 2 bolígrafs, gomets.

Tercer moment. *Posada en comú i tancament (15')*

Aquest és l'últim espai on es recolliran tots els espais i entre tota la unitat destacarem aquelles idees noves, o que considerem destacables. Els membres del consell d'infants explicaran el perquè d'aquesta activitat i que en farem de les idees que hagin sorgit.

Diari de camp

Donada la naturalesa de l'activitat, no he pogut estar present en el seu desenvolupament. Ara bé, els moments previs al cau, han estat molt àgils i els infants s'han mostrat confiats amb la tasca que havien de fer. Després de preparar el material, en alguns casos han volgut repassar de nou què i com havien d'explicar l'activitat entre ells i elles.

Després del cau, els infants han recollit els diferents suports i les respostes obtingudes en cadascuna de les preguntes i dinàmiques són els següents:

	“Que volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!”	“ Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!”	“Que pot fer el Consell d’infants per millorar el cau?”
CASTORS I LLÚDRIGUES	<ul style="list-style-type: none"> + Fer informàtica + Fer un parc + Posar alarma + Jugar més + Tenir globus + Un camp de futbol + Més material nou + Vull dos portes + Un <i>columpi</i> + Una maquina de palomitas + Un tobogan + Vull un <i>columpi</i> + Molts <i>sillons</i> + Fer moltíssims més jocs + Vull un <i>columpi</i> + Fer excursions + Fer més activitats + Més gent al cau + Fer més activitats + Fer més excursions + Vull que hi hagi una porta 		<ul style="list-style-type: none"> + Que vinguin més nens + Fer més excursions + Fer més agrupaments + Vull que hi hagin més pilotes + Fer activitats + Decorar el cau + Que els pares vinguin més al cau + Informar més del cau + Ampliar-lo + Passar-nos-ho bé + Que entri més gent al consell

- + Millorar el pati del cau
- + Formació
- + Millorar la font del pati
- + Decorar el cau
- + Fer porteries de futbol
- + Fer més activitats
- + No reflexionant
- + Material nou
- + Millorar el terra
- + Que tinguem la xarranca
- + Que reformin la *canasta* de bàsquet
- + Arreglar la *canasta* i posar la *red*
- + Millorar els caus (netejar)
- + Millorar les parets (portes...)
- + Que sigui més colorit
- + Canviar les cortines del pati
- + Veure pel·lícules
- + Restaurar més el cau
- + Arreglar més les flors
- + Sortint més del cau
- + Posar porta al lavabo que esta al costat del pati

- + Planejar un cau tota la unitat**
- + Raonar** + Parlar + Parlant? + Parlant
- + Anar a un parc
- + Fent rotllana
- + Crear un hort + Que facin plantes, enciam
- + Escoltant** + Escoltar+ Escoltant + Escoltant + Escoltant les opinions
- + Donant opinions** + Dir idees + Proposar idees quan sigui necessari
- + Fer una excursió planejada per nens
- + Demanar idees
- + Demanar excursió
- + Fer menys temps de cau
- + Senyals, Cridant?
- + Posar la *canasta* de bàsquet
- + Fent callar als nens/es
- + Reunions** + Reunions + Un altre dia fer més reunions **+ Reunir a la sala St Jordi totes les unitats** + Fer més reunions i no reflexions
- + Anar a alguna part que estigui en silenci
- + Jugar salta-foulards + Jugar

- + Posar plantes al cau
- + Més material nou al cau (escombres...)
- + Que arreglin les *canastes***
- + Que hi hagin més pilotes**
- + Que facin més manualitats
- + Pintar millor les parets**
- + Decorar la sala St Jordi
- + Netejar el pati**
- + El consell d'infants prepari més caus**
- + Fer activitats de pilotes
- + Material al pati (cordes...)

- + Res
- + Els espais
- + Fer-lo més bonic. Pintar els caus
- + Millorar el material. Renovar les cistelles bàsquet i les pilotes
- + Els espais de cau
- + Pintar la paret de colors
- + Millorar els caus
- + Més pati
- + Fer més act. Reflexives
- + Que els caus siguin més grans
- + Fer grafitis al pati de color lila
- + Fer activitats divertides
- + Més jocs i <no s'entèn>
- + Canviar els caus perquè PiC's tenen el cau més gran i CiLI's, LiID's i RiNg's comparteixen cau
- + Pilota inflable i de futbol
- + Anar més al parc
- + Reformar el pati
- + Res
- + Posar una piscina a la Sala St. Jordi
- + Aprendre jugant. Fent activitats no d'estar assegut
- + Porteries de futbol
- + Menjar gratis
- + Acceptar el cau tal i com és
- + Millorar els caus

- + Anar a més cases de colònies
- + Cridar més
- + **Que els caps donin el foulard a qui vulgui parlar**
- + **Reunir-se més amb la gent que no coneixes**
- + **Aixecar la mà**
- + **Fer votacions sobre les activitats**
- + **Ficar una caixa amb idees de millora perquè tothom pugui escriure**
- + Pintar els caus
- + **Reparar les canastes i renovar les pilotes**
- + Fer activitats per participar més
- + Fer participar a tothom

- + **Reformar alguns espais del cau**
- + **Fer un cau comú**
- + **L'últim dia de cau anar a la platja i fer tot el cau junt**
- + **Proposar canviar d'espais a l'hora de fer cau**
- + Gestionar el material els propis infants
- + **Fer les nostres pintades a les parets del pati, decorar-lo**
- + **Proposar altres llocs on fer el campaments de Nadal**
- + **Descobrir el perquè de la formació**
- + Proposar activitats entretingudes i amb varietat (debat, reflexió, descoberta, mogudes...)

PIONERS I CARAVEL·LES

- + Posar una porteria de futbol (cutre)
- + Tenir material nou
- + Que funcionin tots els bolis
- + Podríem fer més activitats amb altres unitats, ja siguin reflexions o físiques
- + Que sigui més llarg
- + Fer una latrina de campaments conjunts
- + Reparar/renovar la *canasta* del pati
- + Fer més activitats sobre temes actuals
- + "I don't know"
- + Agafar més escombres que no estiguin partides per la meitat i posar ganexes a l'hora d'escombrar!! I recollidors
- + Escoltar els infants
- + Fer un dia normal (últim dia)
- + Que posin l'altre *cistella*
- + Dessuadora per nens i nenes

- + Deixar que les idees dels infants es realitzin
- + Reunió comuna de totes les unitats
- + Donar més *info* a les formacions

- + Canviar la calefacció
- + Fer que els pic's vulguin anar
- + Canviar radicalment el començament del cau
- + Donant més veu als infants fent dinàmiques com aquesta
- + Seguir fent dinàmiques com aquesta però fent-les tots junts

TRUK 1 2	<ul style="list-style-type: none"> + Millorar els lavabos + Ficar música ambiental a formació + No pares a camps de nadal + No portar camisa durant l'estiu (només foulard) + Decidir caus (habitacions) en funció de la gent (núm) + No córrer a la formació + Fer setmana del cigró a truks 	<ul style="list-style-type: none"> + Organitzar les activitats de Campes de Nadal + Valorar cada idea que els nens diguin a la formació + Organitzar petites assemblees cada cau per preparar coses de cada unitat + Al sortir del cau posar idees en un capsa + Cada trimestre posar en comú el que no ha agradat sobre coses de caps + Posar en papers les opinions en una bústia. 	<ul style="list-style-type: none"> + Fer portaveu del cau + Fer activitats més lúdiques + Fer que els caps corrin a formació
------------	--	---	---

Han manifestat que volen entrar a formar part del consell d'infants dos nens/es més. Un nen de la unitat de Castors i Llúdrigues i una noia de la unitat de Truk 1. Cal comentar que el full amb els noms de Llops i Daines que volien entrar al consell es va perdre i, per tant, no sabem si hi havia més infants que volguessin entrar al consell.

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (4)

EL 3R CONSELL D'INFANTS - 23.03.2019 - (16h)

Objectius

- I. Categoritzar i classificar les idees obtingudes de les activitats de la setmana passada amb les unitats.

Continguts

- Resultats de les activitats fetes amb les unitats.
  - o “*Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*”
  - o “*Què volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!*”
  - o “*Què pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?*”

Moments de la sessió

Prèviament: A fi d'aprofitar el temps, es preparà tot el material a un costat de la sala deixant així l'altre costat per la dinàmica de benvinguda.

Primer moment. *Arribada i dinàmica (15')*

Aquest moment és l'espai on per mitjà d'un joc/dinàmica, ens prepararem als infants i joves per a la participació. Aquest cop farem una dinàmica en la que es faci palesa la importància de l'escolta activa i el diàleg.

La dinàmica que farem és la se Es faran equips de 4 persones. Cada grup, farà una fila a certa distància entre els membres del grup. Al primer de cada grup se'ls ensenyarà un dibuix (en aquest cas, una carta del *Dixit*) i l'objectiu del equip és que l'última persona del equip sigui capaç de reproduir, amb la màxima similitud, el dibuix sobre un paper. La transmissió de la informació es farà de la següent manera:

- El primer tindrà 1 minut per fixar-se en el dibuix i, 30 segons més per explicar-li al segon què és el que ha vist.
- El segon, tindrà 1 minut per dibuixar (sense parlar) davant del tercer allò que ha vist.
- El tercer, tindrà 30 segons per fixar-se en el dibuix i, 30 segons més per explicar-li al quart.
- El quart, finalment tindrà 1 minut per dibuixar el resultat definitiu.

En acabar, es valorarà si dona temps (i si hi ha motivació) de fer una segona ronda. Per concloure aquest moment, es farà una petita reflexió sobre la importància de escoltar i d'explicar-se. Aquesta petita reflexió ens deixarà un bon ambient per començar amb el següent punt.

- ➔ Material: 8 fulls en blanc, 4 retoladors i cartes del *Dixit*.

Segon moment. Recordatori del que es va planificar per aquest dia i posada en comú del funcionament de l'activitat amb les unitats (10')

Començarem per a que els infants i joves posin en comú com es van sentir fent i explicant l'activitat a la resta de la unitat. Poc a poc, la idea és que els infants i joves expliquin la seva experiència.

Després, aprofitant el que hem parlat fins ara, se'ls recordarà que, segons el que vam parlar, avui tocava prioritzar les idees obtingudes i després del cau planificar una acció per a facilitar que s'escoltin més als infants i joves del cau.

Tercer moment. Classificació de les idees obtingudes (25')

En aquest moment, se'ls comentarà que les idees de les unitats donen moltíssima informació i que no totes les coses les podrem dur a terme aquest any. Per tant, se'ls presentarà la idea d'elaborar un petit "decàleg" sobre l'escolta dels infants a l'agrupament i, seguir treballant amb les idees que considerin de cara al curs vinent. Un decàleg que pot construir-se a partir de les respostes de "*Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*"

Un cop explicada aquesta visió i dubtes resolts, se'ls presentarà el funcionament. Se'ls explicarà que a les taules tenen retallades totes les idees que han sortit de les activitats i que hem d'aconseguir ordenar-les i classificar-les com ells considerin. La idea és ordenar i classificar la segona ("*Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*") i la tercera ("*Què pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?*") columna.

Amb les altres idees de la tercera columna s'està treballant la funció del Consell d'Infants. És a dir, les respostes defineixen la funció que els infants i joves desitgen que faci el consell d'infants. En algun moment del cau els hi presentaran als seus companys i companyes aquesta categorització per, el pròxim dia, començar a prioritzar aquelles en les que es volen centrar i que voldran iniciar per fer el curs següent.

→ Material: Retalls de les idees obtingudes, bolígrafs, post-it's

Cinquè moment. Tancament. (15')

Per acabar, recollirem breument el que em fet de forma oral i resoldrem dubtes. Recordarem la importància de preguntar a les unitats quin dels aspectes creuen prioritari per treballar l'any vinent i ens emplaçarem a trobar-nos a les 19.15 per redactar i dissenyar el decàleg per escoltar més als infants a l'agrupament.

Diari de camp

Donat que els infants no van arribar gaire puntuals, mentre anaven arribant van anar investigat lliurement el material de sala. Els més petits van estar pintant a la pissarra, les més grans llegit els retalls que després utilitzaríem per el quart moment... Quan va arribar tothom, es va considerar que l'ambient ja era prou distès i amb predisposició a participar.

Vam començar a fer un recordatori i posada en comú de com van anar les activitats que van fer amb les unitats. Totes les valoracions va ser molt positives i van comentar que van rebre bona resposta de la unitat (més o menys, les mateixes opinions m'havien traslladat els i les caps prèviament).

L'explicació de la sessió va ser bastant lleugera i no va resultar gaire complicat que tant petits com grans entenguessin que calia fer i el motiu. La idea general la tenien clara ja que la van planificar ells i elles amb anterioritat. També van proposar i organitzar la forma de com treballar els retalls per treure'n la màxima utilitat. Se'ls va comentar que la primera columna (*'Què volem millorar del cau? Idees per millorar-lo!*) la utilitzaríem per treballar-la més endavant, depenent la funció que prengué el consell d'infants i, que les altres dues columnes les treballaríem en aquella sessió i la del vespre. Aquesta part va costar una mica més d'entendre però per mitjà de preguntes i respostes, es va anar aclarint. De fet, van decidir treballar en aquell moment només la tercera columna tercera (*"Què pot fer el Consell d'infants per millorar el cau?"*) i, si donava temps començar amb la segona (*"Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!"*). També van acordar que si els donava temps de començar la segona columna es podrien trobar una mica més tard (enlloc de les 19.15 a les 19.30) i acabar.

L'ambient era de motivació i, potser dels primers moments en que veien que treballaven sobre quelcom tangible o que podia induir a canvis reals. Sobretot els castors i llúdrigues, que van estar tota la sessió molt emocionats per la possibilitat de treballar amb les opinions de tots els infants de l'agrupament i, que podien realment repensar i canviar coses. Finalment, en aquest espai només van poder ordenar i treballar les idees en relació la funció al consell d'infants (tercera columna). La classificació i categorització a la que van arribar va ser la següent:

A) FORMACIÓ.

- Fer que els caps corrin a formació.
- Canviar radicalment el començament del cau.
- Descobrir el perquè de la formació.

B) ACTIVITATS EXTERNES

- Fer activitats.
- Seguir fent dinàmiques com aquesta però fent-les tots junts.
- Proposar altres llocs on fer els campaments de Nadal.
- Proposar activitats entretingudes i amb varietat (debat, reflexió, descoberta...)
- L'últim dia de cau anar a la platja i fer tot el cau junt.
- Fer més excursions.
- Fer un cau comú.
- Fer activitats de pilotes.
- Fer activitats més lúdiques.

C) DECORACIÓ I REFORMES

- Posar la *canasta* de bàsquet.
- Canviar la calefacció.
- Decorar el cau.
- Posar plantes al cau.
- Reformar alguns espais del cau.

- Netejar el pati.
- Ampliar-lo.
- Proposar canviar d'espais a l'hora de fer cau.
- Fer les nostres pintades a les parets del pati, decorar-lo.
- Decorar la Sala *St Jordi*.
- Pintar millor les parets.

D) MATERIAL

- Gestionar el material els propis infants.
- Que facin més manualitats.
- Que arreglin les *canastes*.
- Que hi hagin més pilotes.
- Material al pati (cordes, ...)
- Més material nou al cau (escumbres...)
- Vull que hi hagin més pilotes.

E) ORGANITZACIÓ

- Fer portaveu del cau.
- El consell d'infants prepari més caus.
- Fer que els PiC's vulguin anar.
- Informar més del cau.
- Donant més veu als infants fent dinàmiques com aquesta.
- Que entri més gent al consell.
- Que vinguin més nens.
- Que els pares vinguin més al cau.

A part d'aquestes idees, en van trobar dos que no van poder o saber classificar. No van classificar la idea de *fer més agrupaments* perquè creien que no estava al seu abast i tampoc acabaven de veure que volia dir la persona amb aquella proposta. L'altre idea que no van classificar és la de *Passar-nos-ho bé* ja que van creure que havia de ser present en totes cinc opcions.

Així doncs, aquestes cinc categories (Formació, Activitats externes, Decoració i reformes, Organització i Material) son les que els infants han baixat a les unitats i de les quals, les unitats han destacat les dues que han considerat prioritàries.

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (5)

EL 4T CONSELL D'INFANTS - 23.03.2019 – (19.15h)

Objectius

- I. Elaborar un recurs a fi que els infants siguin més escoltats en el nostre agrupament.

Continguts

- Formes i consells per facilitar i reivindicar la veu dels infants a l'Agrupament.
- Disseny del recurs en qüestió

Moments de la sessió

Primer moment. *Arribada, recordatori i posada en comú (10')*

Donat que aquesta sessió la farem al mateix dia que l'anterior, els infants i joves tindran bastant clares les idees així que seran 5 minuts de retrobament i refrescar-les. Després, compartiran les opinions de les unitats sobre quin dels aspectes han considerat prioritaris.

Segon moment. *Contingut del decàleg (10')*

Aquest és l'espai en el que miraran les classificacions que han fet abans de les respostes de: "*Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*" i escolliran aquelles que els resultin més importants i que cal remarcar.

No necessàriament n'han de sortir 10, ni el format ha de ser de llista. Es presenta sota el nom de decàleg per fer-se'n una idea, en surtin més o menys, les podran ordenar com creguin millor.

Tercer moment. *Disseny del decàleg (15')*

Un cop tenim el contingut que volem transmetre, amb una pissarra i retoladors, farem un esbós del disseny! Com ens l'imaginem? Ha de ser un díptic? Ha de ser un llistat? Amb quines decoracions? Hi volem alguna fotografia...

→ Material: Retoladors de pissarra, pissarra.

Quart moment. *Tancament. (10')*

Per acabar, se'ls recordarà que el següent dia (6 d'abril) ens trobarem per buscar quina de les prioritzacions que han dit les unitats decidim treballar el que queda de curs però, sobretot, el curs vinent.

També serà aquest espai on se'ls explicarà la necessitat de trobar-nos un parell de dies més a mitjans de març. Un dia per fer el tancament i el retorn davant tot l'agrupament, on explicarem que s'ha proposat el consell d'infants pel curs vinent, i que ha fet aquest curs i, un altre dia per preparar aquesta jornada i preparar que direm davant de tot l'agrupament i altres persones.

Diari de camp

El consell d'infants s'ha reunit de nou a l'hora prevista. Tot i que la intenció era començar tant aviat trobar-nos, s'ha vist com hi havia infants i joves que estaven molt actius perquè venien d'activitats o jocs moguts així que hem pactat 5 minuts per acabar de córrer i jugar i, després posar-nos a fer feina.

S'ha posat en comú les prioritzacions que cada unitat ha fet sobre les funcions del consell d'infants i sobre les que el següent dia treballarem. Han sigut les següents:

	CiLI's	LliD's	RiNg's	PiC's	Truk	SUMA
Formació		X	X			2
Activitats externes	X					1
Reformes i decoració	X	X*		X	X	3.5
Organització			X			1
Material		X*		X	X	2.5

* Els Llops i Daines han decidit "unir" el punt de reformes i decoració amb el de material.

Després de la posada en comú, es va treballar de la mateixa manera la segona columna intentant agrupar per respostes similars les "*Idees per escoltar més als nens i nenes del cau!*". Un cop estava fet, van anar destriant aquelles més importants de cada bloc, ja que eren totes bastant similars entre elles i els va costar de classificar. D'entre totes les idees van destacar-ne les següents:

- Fer una excursió planejada per nens/es
- Fer participar a tothom
- Fer votacions sobre les activitats
- Posar una caixa amb idees de millora perquè tothom pugui escriure
- Jugar més al salta-foulards
- Deixar que les idees dels infants es realitzin
- Organitzar activitats per campaments de Nadal
- Reunir-se més amb gent que no coneixes
- Cada trimestre posar en comú el que no ha agradat sobre coses de caps.
- Organitzar petites assemblees cada cau per preparar coses de cada unitat.

Durant la tria es va estar debatent bastant sobre algunes de les idees i si realment permetrien o afavorien a fer escoltar més la veu dels infants. Per exemple, els RiNg's i les trucaires no compartien la idea dels Castors i Llúdrigues respecte que *jugar més al salta-foulards* pogués facilitar que la veu dels infants fos més escoltada. Tot i això, a través del diàleg i el consens, el consell d'infants va concloure que el llistat que volien fer arribar als caps seria l'anteriorment presentat. El reconèixer-se com més gran en aquell debat, va fer que la trucaire relativitzes la seva postura i va cedir sense problemes.

Després de identificar les idees que van considerar més rellevants, van estar parlant del disseny, de com fer-ho arribar i per a fer-ho, van decidir fer-ho en un llistat acompanyat d'un dibuix per a cadascuna de les frases. Per a escollir el dibuix que millor representes cada idea, van estar parlant idea per idea de quin podria ser. També van definir, més o menys, l'ordre i que volien que tingués un to de reivindicació, de "*deixeu-nos... o ajudeu-nos a... o volem...*". A continuació es mostra l'ordre de les idees i el dibuix que ha d'acompanyar la frase:

1. Deixar que les idees dels infants es realitzin → un infant feliç
2. Fer participar a tothom → Mans aixecades

3. Cada trimestre posar en comú el que no ha agradat sobre coses de caps → núvol de pensament, bafarada de pensament
4. Fer votacions sobre les activitats → una urna
5. Jugar més al salta-foulards → Infants jugant al salta-foulards
6. Organitzar activitats per campaments de Nadal → algun detall de Nadal
7. Fer una excursió planejada per nens/es → Muntanyes
8. Reunir-se més amb gent que no coneixes → dues persones preguntant-se coses
9. Organitzar petites assemblees cada cau per preparar coses de cada unitat. → una rotllana d'infants
10. Posar una caixa amb idees de millora perquè tothom pugui escriure → Una caixa

La conclusió va quedar reflectida a la pissarra i van acordar que el següent consell d'infants veurien la proposta digitalitzada i, canviarien allò que vist sobre paper no els agradés o creguin que no plasma el que volien dir.

En acabar, se'ls va presentar la idea de fer unes jornades d'agrupament per fer el retorn de la feina que havien fet aquest curs el consell d'infants i el de caps per treballar la participació a l'agrupament. Els va semblar bona idea i vam acordar trobar-nos un dia més dels planificats per preparar aquestes jornades.

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA D'INFANTS I JOVES (6)

EL 5è CONSELL D'INFANTS - 06.04.2019 – (16.00h)

Objectius

- I. Validar el disseny del "decàleg" per escoltar més als infants.
- II. Prioritzar les funcions del Consell d'Infants d'aquest curs i el vinent.
- III. Donar visibilitat la feina feta en totes les sessions.

Continguts

- Les 10 voluntats que van escollir l'anterior sessió per a fer arribar als i les Caps.
- Les 5 opcions de les funcions del consell d'infants.
- Els resultats de les prioritzacions a les unitats.
- Les anteriors sessions.

Moments de la sessió

Primer moment. Arribada, recordatori i posada en comú (10')

En arribar, farem una petita dinàmica per trencar la rutina del dia i preparar-se per al Consell d'Infants. Donat que ja és habitual fer una rebuda amb un petit joc o dinàmica, se'ls preguntarà als propis infants a quin joc els ve de gust jugar.

Un cop acabat el joc, farem un breu recordatori del que es va dir l'últim Consell d'Infants i, avia'm si recorden que es van marcar per la present sessió.

Segon moment. *Validació del decàleg (15')*

Aquest moment, servirà per mostrar l'esborrany del decàleg. Aquest esborrany s'ha elaborat seguint les indicacions que el Consell d'Infants va marcar l'última sessió. Però donat que l'ha elaborat un cap, és necessari que el validin, retoquin i corregeixin tot allò que considerin.

Tercer moment. *Prioritzar les decisions (15')*

Aquest espai consistirà en recordar que va dir cada unitat i veure quina de les diferents funcions decideixen prioritzar, tenint en compte les veus de les unitats, el Consell d'Infants.

Un cop escollida la principal funció, recuperarem les petites accions que cadascuna de les funcions integrava i començarem a definir quina vessant podem treballar.

Quart moment. *Tancament. (20')*

Per tancar la sessió, farem una última dinàmica que ens servirà per recordar tot el que s'ha fet en les sessions d'aquest curs. Per a fer-ho, ens passarem una pilota entre els presents i a mesura que la passem a la persona que vulguem, direm una cosa que ens hagi agradat de les sessions que hem fet. Quan tothom ja hagi dit un aspecte que li hagi agradat, després repetirem amb un aspecte a millorar i per últim ho farem amb un aspecte que els motivi del futur del Consell d'Infants.

Diari de camp

La sessió ha complert amb els objectius. Ara bé, el desenvolupament no ha sigut el desitjat per dos motius: la puntualitat i l'assistència. De normal, aquest consell d'infants assisteixen uns 8 infants de mitjana. En aquest cas, es va fer amb tan sols 4 infants els quals van arribar 20 minuts més tard del previst.

Veien l'assistència, se'ls va plantejar als infants el que calia fer i si ho volien fer ells, i creien que eren prou representatius de la resta del consell i de l'agrupament o si bé, volien deixar alguna part per fer un altre dia. Van decidir fer igualment el que estava plantejat i, que en el següent consell d'infants es ratifiqués aquestes decisions. Aquesta breu decisió va substituir la dinàmica inicial que es volia fer.

Es va començar per presentar-los l'esborrany del decàleg i amb retoladors se'ls va animar a corregir i canviar tot allò que volguessin. El fet de ser poques persones, va ajudar que s'escoltessin entre totes i van acabar introduint alguns canvis:

- Canviar el color. De blanc i gris a vermell i blau.
- Reescriure una de les frases per a que introduís més conceptes (3).
- Canviar una de les imatges (6) i modificar-ne una altre (7).
- Canviar la firma del recurs per Consell d'Infants 2019.

Els infants de l'agrupament demanem que s'escolti més la nostra veu! Per això, necessitem que tingueu present que volem...

AJUDA, SI HO NECESSITEM, PER REALITZAR LES NOSTRES IDEES. SON NOSTRES I LES VOLEM FER REALITAT!!
"Deixar que les idees dels infants es realitzin"

2 QUÈ TOTS ELS INFANTS DEL AGRUPAMENT TINGUEM L'OPORTUNITAT DE PARTICIPAR!
"Fer participar a tothom"

3 REVISAR LES COSES TRIMESTRALMENT, TENIM MOLT A DIR!
"Cada trimestre posar en comú el que no ha agradat sobre coses de caps"

4 ESCOLLIR MÉS JOCS I ACTIVITATS!
"Fer votacions sobre les activitat"

5 "JUGAR MÉS AL SALTA-FOULARDS"

6 ORGANITZAR MÉS ACTIVITATS, PER NOSALTRES I PER LA RESTA DE L'AGRUPAMENT
"Organitzar activitats per campaments de Nadal"

7 PREPARAR EXCURSIONS DES DE PETITS/ES I FER-LES!
"Fer una excursió planejada per nens/es"

8 CONÈIXER-NOS MÉS ENTRE NOSALTRES I TAMBÉ AMB PERSONES D'ALTRES ESPAIS
"Reunir-se més amb gent que no coneixes"

9 DECIDIR LES COSES ENTRE TOTS/ES!
"Organitzar petites assemblees cada cau per preparar coses de cada unitat"

10 QUÈ TOTES LES PROPOSTES DE MILLORA TINGUIN LLOC!
"Posar una caixa amb idees de millora perquè tothom pugui escriure"

CONSELL D'INFANTS 2018-2019

CONSELL D'INFANTS 2019

El Consell d'Infants va acordar de presentar aquest recurs el dia de les jornades. D'aquesta manera es faria visible a la resta d'infants de l'agrupament i també donarà temps de que els infants del Consell d'Infants que no han assistit ho puguin veure i ratificar.

La segona part, també va ser bastant àgil. Van decidir que les propostes que més els motivaven com a consell d'infants eren la de *Reformes i decoració* i la de *Formació*. Van creure que podien centrar-se en la de Reformes i decoració i que la de formació, era en primer lloc investigar el perquè d'aquesta pràctica i que no els donaria massa feina per ara.

Així doncs, van escollir tenint en compte les seves motivacions però també els resultats que van dir la resta d'infants l'anterior cau.

Per motius de temps i d'assistència no es va poder fer el tancament que estava previst. Donat que anàvem justos de temps, es va acabar resumint el que havíem fet aquell dia i recordant que ens citaríem a inicis de maig per preparar les jornades.

Annex XII. PLANIFICACIÓ I DIARI DE LES SESSIONS. CONSELL DE CAPS

GRUP D'ACCIO PARTICIPATIVA DE CAPS

CONSELL DE CAPS - 29.03.2019 - (22.30h)

Objectius

- I. Presentar el procés fet amb els infants i la jornada de retorn a l'agrupament.
- II. Treballar les debilitats i fortaleces i propostes de millora que van sortir en els seus qüestionaris.
- III. Definir objectius i accions que el consell de caps creu que cal dur a terme.

Continguts

- Fortaleces de la participació d'infants a l'agrupament.
- Debilitats de la participació d'infants a l'agrupament.
- Necessitats detectades en relació la participació a l'agrupament.
- Objectius que es desprenen de les necessitats.
- Accions pel curs actual i el pròxim.

Qüestions d'espai: Donat que aquest espai forma part d'un consell ordinari, canviarem d'ambient per trencar la rutina. Anirem a una sala més ample ja que s'ha considerat un espai més apropiat a per treballar els continguts esmenats.

Moments de la sessió

Primer moment. *Introducció i predisposició a la participació (15')*

Donat que vindrem d'un ambient carregat, de prendre decisions i de debats (potser) intensos, començarem amb dues dinàmiques molt senzilles per canviar l'ambient del que venim i predisposar al consell per ser reflexius, constructius i permeables a les diferents opinions.

Abans de les dinàmiques però, s'explicarà molt breu ment que el consell d'infants ha estat fet i està fent un treball molt intens i fructífer. També es plantejaran les jornades de retorn a l'agrupament i es buscarà data.

- 1º dinàmica: S'escolliran dues persones voluntàries. La seva missió serà descriure un dibuix que només elles veuran a la resta de caps. La primera persona que expliqui el dibuix no podrà rebre ni fer preguntes. La segona, en canvi, podrà respondre totes les preguntes que faci consell.
  - Ens traslладem a l'altre espai
- 2º dinàmica: ens posarem en cercle i s'estendrà la mà dreta cap a la nostra dreta. La mà esquerra l'estirem cap a l'esquerra mentre senyalem cap avall. L'objectiu és que en sentir una senyal, amb la mà dreta haurem d'agafar el dit de la mà esquerra del company/a de la nostra dreta. Alhora haurem de vigilar que ningú ens agafi el nostre dit de la mà esquerra.

S'han escollit aquestes dues dinàmiques perquè les puguin fer a les seves unitats ja que, independentment de l'edat, es poden desenvolupar amb èxit. La primera pot ser una eina per debatre la importància de l'escolta, respectar moderacions, etc... i la segona per canviar d'ambient i deixar de pensar en altres coses.

→ Material: fulls i bolígrafs. 2 dibuixos per definir.

Segon moment. Fortaleses i debilitats i necessitats (25')

Aquest serà el moment on, en petits grups, començaran a treballar les fortaleses i debilitats que han sortit als qüestionaris.

Es dividirà a tothom en 4 grups. 2 grups treballaran les fortaleses i els altres 2 treballaran les debilitats. Es donarà a cada grup retalls amb les respostes que han sortit dels qüestionaris i hauran de triar 5 que creguin que son representació de tot el consell de caps o bé, de gran part i que creuen importants.

Després, els 2 grups de fortaleses i els 2 de debilitats, posaran en comú les seves decisions respectivament i de les 10 (5 de cada grup), n'hauran d'escollir les 5 més importants. En acabat, els grups de fortaleses i de necessitats, posaran en comú i explicaran a la resta el perquè de les seves decisions.

En paral·lel, hi haurà un espai amb retalls d'altres respostes que deixin veure propostes de millora, o posin de manifest la situació actual de la participació a l'agrupament, etc... es cridarà individualment a tothom per a que col·loqui com a necessitat o bé com a proposta de millora, una de les respostes esmentades. En el moment de la posada en comú, es triarà d'aquest llistat 1 necessitat i 1 proposta de millora.

En principi, el resultat d'aquest moment serà: 5 fortaleses i 5 debilitats que tenim com agrupament i també, 1 necessitat i 1 proposta de millora.

Tercer moment. Debat, definir necessitats, objectius i accions (20')

Aquest moment esdevindrà de forma natural en la posada en comú de l'anterior. El que caldrà fer serà, mitjançant el debat, definir les necessitats que s'amaguen darrere de les debilitats.

Posteriorment, amb tots els elements que tinguem sobre la taula, definirem objectius específics per afavorir la participació infantil a l'agrupament per, finalment, acabar definint les accions.

Quart moment. Tancament. (15')

Es recordarà la feina feta i es posarà data per les jornades de retorn dels consells (infants i caps).

Diari de camp

L'hora d'inici ha estat més tard del previst. El clima del consell era dens i amb ganes d'enllestir. Per aquest motiu han pres més importància les dinàmiques d'inici. Tot i l'esgotament inicial, després de les dinàmiques el consell es va

mostrar disposat i predisposat a pensar-se i treballar. Tot i així, no va ser present tot el consell, en total era un grup de 8 persones.

La primera part va anar bé, més àgil del que estava previst. Les fortaleeses i debilitats que van acabar considerant més importants són les següents:

FORTALESES

- Dinamitzar, moderar, explicar, expressar-me... comunicació activa
- Donar els espais als infants sobre quines necessitats i objectius s'han de marcar
- Fer-los preguntes, estar allà, respectar i no envair el moment de participació
- Pacència

FORTALESES

- Confiança
- Treballar perquè els infants siguin crítics i compromesos amb el seu entorn
- Se delegar en les decisions dels infants i joves i confiar amb les decisions preses
- Ajuda

- Treballar perquè els infants siguin crítics i compromesos amb el seu entorn
- Fer-los preguntes, estar allà, respectar i no envair el moment de participació
- Dinamitzar, moderar, explicar, expressar-me... comunicació activa
- Donar els espais als infants sobre quines necessitats i objectius s'han de marcar
- Qualitat per sobre quantitat

DEBILITATS

- Entendre en tota la seva plenitud el que realment és la participació infantil i del que són capaços els nostres infants
- Motivar-los més a la participació
- Pacència
- Fer formacions sobre participació infantil
- Perfeccionament de dinàmiques

DEBILITATS

- Dubtar personalment de la seva decisió pel fet de tenir experiència
- Intentar no influenciar en les decisions dels infants en el moment de la presa de decisió
- El fet de trobar-me davant d'una dificultat bastant complexa, em rendeix i els presento les coses en safata
- Tenir més coneixement teòric sobre dinàmiques que afavoreixen la participació
- Crear espais en que els infants vulguin i puguin participar d'una forma activa

- Crear espais en que els infants vulguin i puguin participar d'una forma activa
- Intentar no influenciar en les decisions dels infants en el moment de la presa de decisió
- Motivar-los més a la participació
- Tenir més coneixement teòric sobre dinàmiques que afavoreixen la participació
- El fet de trobar-me davant d'una dificultat bastant complexa, em rendeix i els presento les coses en safata
-

- La participació és pobre. Cal conèixer que poden fer realment.
- Sentir-se part de les decisions de l'agrupament
- Hi ha desconeixença sobre el Consell d'Infants en els Caps de l'agrupament
- Potenciar la proactivitat al Consell d'Infants. Valorar-lo.
- La participació és poc extensa.
- S'oblida o es desconeix que el real es de representativitat.
- Els presentem sovint les coses massa preparades, els robem la iniciativa.
- Vetllar per a que l'espai sigui realment dels infants i s'hi sentin.

Partint de tot aquest material (fortaleses, debilitats i, necessitats) s'han definit objectius per, posteriorment definir-ne accions. Els objectius acordats són els següents:

- I. Fer-nos conscients de la importància que te l'espai pels propis infants.
- II. Dotar al cau de més espais per a la participació.
- III. Formar a la totalitat del consell de caps en participació infantil.
- IV. Fer visible i recolzar els resultats i decisions del Consell d'Infants.
- V. Treballar per l'apoderament dels infants i el valor del Consell d'Infants per a que esdevingui un òrgan de pro activitat el qual se'l sentin seu i en formin part.

Arrel d'aquests objectius, s'han definit un mínim de 5 accions que caldrà seguir treballant i concretant en un futur espai:

- Fer activitats per despertar més consciència social.
- Formar-nos com a consell.
- Donar espais al Consell d'Infants per a comunicar i informar.
  - Jornades de retorn a l'agrupament
- Recolzar visiblement les decisions dels infants
- Treballar i donar més espais de participació a les unitats.

Hi ha alguna d'aquestes accions que s'apropen més a objectius que a accions concretes. Per aquest motiu, caldrà concretar en un futur espai aquestes accions obertes.

Arribats aquest punt, el clima tornava a estar carregat i dens. En totes les tries s'han produït debats molt fructífers que han deixat com a resultat aquestes decisions. La valoració del propi Consell de Caps sobre la dinàmica i el resultat és molt positiva tot i ser conscients de que el final ha costat de treballar per motius de cansament.

Ha quedat pendent posar data per les jornades de retorn. És posarà a data en un consell proper on es calendaritzaran diferents espais i caus del curs. Si ha quedat clar l'aprovació de que les jornades esdevinguin.

Annex XIII. LLISTAT DE DEMANDES ELABORAT PEL CONSELL D'INFANTS

Els infants de l'agrupament demanem que s'escolti més la nostra veu! Per això, necessitem que tingueu present que volem...

AJUDA, SI HO NECESSITEM, PER REALITZAR LES NOSTRES IDEES. SON NOSTRES I LES VOLEM FER REALITAT!!

"Deixar que les idees dels infants es realitzin"

QUÈ TOTS ELS INFANTS DEL AGRUPAMENT TINGUEM L'OPORTUNITAT DE PARTICIPAR!

"Fer participar a tothom"

REVISAR COSES D'UNITAT, CAPS I CAU TRIMESTRALMENT, TENIM MOLT A DIR!

"Cada trimestre posar en comú el que no ha agradat sobre coses de caps"

4

ESCOLLIR MÉS JOCS I ACTIVITATS!

"Fer votacions sobre les activitat"

"JUGAR MÉS AL SALTA-FOULARDS"

6

ORGANITZAR MÉS ACTIVITATS, PER NOSALTRES I PER LA RESTA DE L'AGRUPAMENT

"Organitzar activitats per campaments de Nadal"

PREPARAR EXCURSIONS DES DE PETITS/ES I FER-LES!

"Fer una excursió planejada per nens/es"

CONÈIXER-NOS MÉS ENTRE NOSALTRES I TAMBÉ AMB PERSONES D'ALTRES ESPAIS

"Reunir-se més amb gent que no coneixes"

DECIDIR LES COSES ENTRE TOTS/ES!

"Organitzar petites assemblees cada cau per preparar coses de cada unitat"

10

QUÈ TOTES LES PROPOSTES DE MILLORA TINGUIN LLOC!

"Posar una caixa amb idees de millora perquè tothom pugui escriure"

CONSELL D'INFANTS 2019

Annex XIV. TRANSCRIPCIÓ JORNADES DE RETORN

11.05.2019

Ferran (presenta): Consell d'Infants va creure que ens havia d'explicar el que ha fet i, alhora, Caps també creiem que us hem d'explicar el que hem estat pensant en la mateixa línia. Llavors, primer explicarà el Consell d'Infants el que us hagi d'explicar i, després consell de Caps també us explicarà el que ha estat fent.

Explicació de la tasca feta pel Consell d'Infants

Noia, 1r RiNG's (CI): Ara us explicarà el Consell d'Infants (CI) el que hem fet cada cop que ens hem reunit. El primer dia ens van explicar que era el CI, ens van posar un vídeo d'un altre CI i ens van presentar el funcionament del cau, quins càrrecs hi ha i més coses.

Noi 1r RiNG's (CI): El segon dia que ens vam reunir el CI, el primer que vam fer van ser uns jocs i després vam organitzar el que faríem en les següents sessions del CI, que està aquí en aquest paper (mostra el paper) i, al final, vam fer una pluja d'idees per fer unes activitats perquè sortissin idees de com millorar el cau.

Noi 3r RiNG's (CI): El tercer dia vam fer les activitats a les nostres unitats i vam preguntar quatre coses, de diferent manera.

El quart dia vam organitzar el treballar amb les respostes de l'activitat del tercer dia. Vam fer 5 grups: *Organització, Material, Formació, Decoració i reformes, i Activitats*. I vam preguntar a les unitats que era més important. També vam dissenyar la llista d'objectius del cau.

Noia Truk 1 (CI): El cinquè dia vam ratificar la llista d'objectius i vam canviar les coses que no ens agradaven i, *bueno*, ha quedat així (ensenya la llista). Ara us en repartim un a tots (LliD's reparteixen). També vam acabar de decidir que ens dedicaríem, dels 5 grups que havíem dit, a les Reformes i decoració del cau i també investigariem sobre el perquè de la formació i, *bueno*, intentaríem canviar algunes coses d'aquests temes.

L'últim dia vam revisar tot el procés del CI d'aquest temps i vam dir que ens havia agradat i que no. A part, vam preparar aquesta explicació d'avui i també vam decidir que preparariem l'últim cau.

Noia 1r RiNG's (CI): Si, si algú vol ajudar-nos a preparar el Cau final, pot venir el dia 25 de Maig i després del cau, que serà matinal, ens podrà ajudar a preparar el Cau final.

Explicació de la tasca feta pel Consell de Caps

Cap de Llids (introdueix): Per posar-vos una mica en context, els caps i queles hem treballat el tema de participació infantil en els consell que fem nosaltres cada dos setmanes. En un consell vam treballar i vam veure quines necessitats i accions podíem fer envers la participació. Aleshores tenim 5 objectius que ara us explicarem.

Caps de CiLI's: El primer objectiu va venir bàsicament del neguit de que moltes vegades ens dieu coses a campaments o a caus i, a vegades, ens oblidem de fer-ho arribar a consell o qualsevol cosa... i llavors vam veure que, aquest espai de consell d'infants, és super important i que com a caps ens hem de fer més conscients de que per vosaltres és molt important tenir un espai on poder tenir la vostra pròpia veu i això, explicar les idees que teniu pel cau.

Caps de LliD's: Seguint el fil del primer objectiu, hem de dotar al cau de més espais participatius on vosaltres pugueu participar. Ja sigui el Consell d'Infants o dintre la unitat per poder decidir.

Caps de RiNG's: El tercer objectiu que ens hem marcat és que els caps ens formem perquè hi hagi la participació de tot l'agrupament.

Caps de PiC's: Bé, el quart objectiu marcat és fer visible i recolzar els resultats i visions del Consell d'Infants.

Animadors/es: Val, el 5è objectiu era treballar per l'apoderament del Consell d'Infants i el valor del Consell d'Infants. O sigui, donar-li valor perquè esdevingui proactiu. Aquest objectiu venia de la necessitat de que aquest nou espai, que és el consell d'infants, se'l sentin seu i en formin part i, també, atorgar-li responsabilitat.

Ferran (acomida): I ja està, la idea de trobar-nos avui al cau, era donar valor i, sobretot, agrair la tasca del Consell d'Infants i de totes vosaltres que heu estat preguntades i heu donat la vostra opinió per ajudar a crear un Consell d'Infants que, a part del cau final que farà amb moltes ganes, es plantejarà perquè fem formació, es plantejarà la decoració del cau i començarà a plantejar-se coses sobre el que realment és el funcionament i el govern del cau i això és gràcies a vosaltres. Per tant, moltes gràcies.

